

СИВАТА СОВА

Приключенията на Сейджо и нейните бобри

Народна младеж

СИВАТА СОВА ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА СЕЙДЖО И НЕЙНИТЕ БОБРИ

Превод: Сидер Флорин

chitanka.info

МИХАИЛ ПРИШВИН КОЙ Е СИВАТА СОВА?

GREY OWL
[Wa-Sha-Quon-Asin]

Сивата Сова

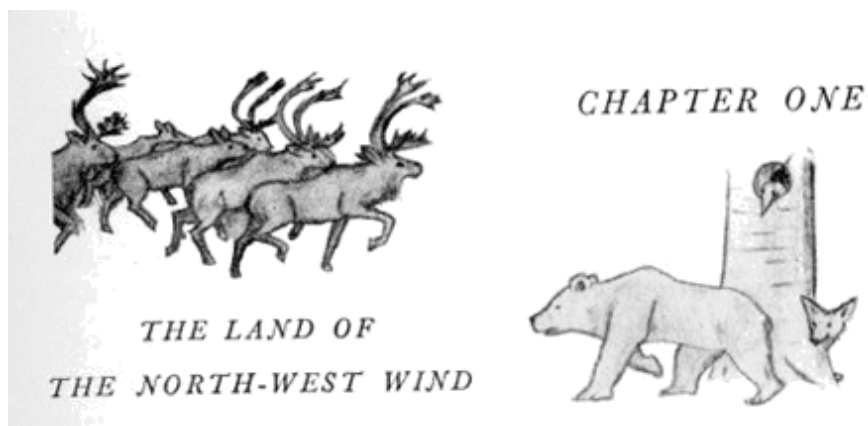
Сивата Сова (на индиански Уа ша куон азин) е име, което било дадено на младия индиански ловец заради нощния живот, който

обичал да води. Обаче Сивата Сова не е бил чистокръвен индианец: баща му бил англичанин, който се оженил за индианка. На всички е известна жестоката разправа на победителите англичани с индианците в Канада. Надменните победители не смятали индианците за истински хора, те и досега не постъпват с тях справедливо. Бащата на Сивата Сова бил добър човек и като видял как се държат англичаните спрямо индианците, се отказал от службата си. След смъртта му Сивата Сова продължил да води своя начин на живот и се превърнал в истински индианец: той ходел в горите на лов за разни животни, главно бобри, и се прехранвал от продажба на кожата им. Освен това бил лодкар, носач и водач. По време на империалистическата война той бил призован на военна служба, служил като снайперист и бил два пъти раняван. След войната се върнал в Америка, в родината си, но родните му гори били изсечени, а бобрите — унищожени. Дълго време Сивата Сова се мъчил да намери място, където ще има много бобри, но никъде не открил такъв край. Междувременно той прибрал намерените случайно някъде две осиротели бобърчета, заел се да ги възпитава и заедно с жена си Анахореи дотолкова се привързал към тях, че се отказал завинаги да ходи на лов за бобри, за да ги убива. Той започнал да пише за своите бобри и за други диви животни и много скоро се прочул като чудесен писател. Но въпреки славата си на писател не се отказал от развъждането на бобри — постъпил на работа в Канадския национален парк и се заселил завинаги в дивата гора, край езерата. От къщичката му до брега имало подземен вход: бобрите ту отивали на езерото, ту се връщали в стаичката си. Ето така живял той със своите любимци.

Когато човек чете тази книга, трябва да помни, че Сивата Сова не обича да измисля неща, които не са ставали, а пише само онова, което е преживял и изпитал сам — с една дума, той пише истината. Аз го обикнах заради истината, заради нежното му сърце и заради мъжеството.

Михаил Пришвин

1. СТРАНАТА НА СЕВЕРОЗАПАДНИЯ ВЯТЪР

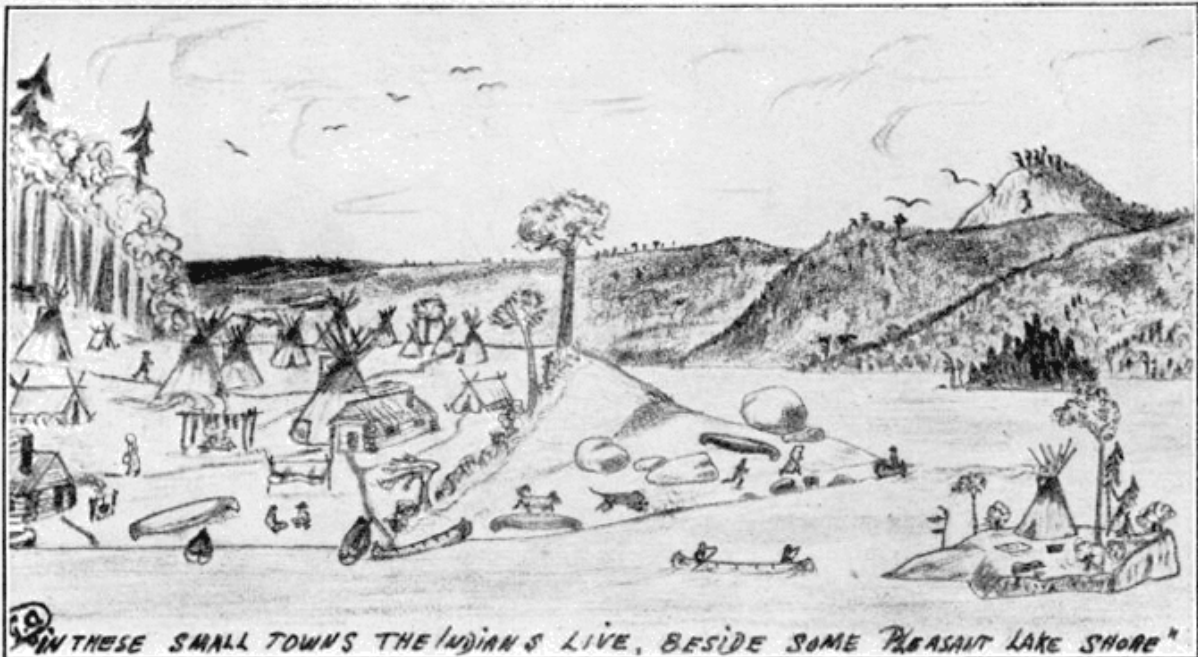

Далече, далече отвъд градовете, градчетата и нивята, които сте свикнали да виждате наоколо си, отвъд селищата на Северна Канада, лежи дива, почти непозната страна. Ако ви се поиска да я видите, би трябвало да отпътувате оттатък планините и надалеч, закъдето няма нито железница, нито пътища, нито къщи, нито дори пътеки, и най-после да тръгнете с кану и да ви водят индианци водачи през огромен безлюден горски, езерен и речен край, където бродят на свобода лосове, рогачи, мечки и вълци и където понякога грамадни стада северни елени карибу прекосяват страната в такива неизчислими множества, че надали някой би могъл да ги преброи, дори и да отидеше там, за да го направи.

Там, в този ширен Северен край, бихте видели една част от Северна Америка такава, каквато е била, преди да бъде открита от белия човек, и каквато се надявам да остане за много, много бъдни години. Дори и днес не бихте видели там чак толкоз много бели хора, защото освен неколцината ловци с капани и търговци единствените човешки същества, които живеят там, са пръснати групи индианци от племето оджибуей, които са избрали тая страна за своя родина и я наричат Страна на Киуейдин, Северозападния вятър. Те са толкова древно племе и са живели там толкова дълго, че никой, дори и самите те, не знаят откъде са дошли и как изобщо са попаднали там. Далече

извън обсега на цивилизацията, те живеят горе-долу, както са живели техните деди, когато Жак Картие^[1] слязъл на тия брегове преди повече от четиристотин години. Техни селища, състоящи се от шатри „типи“, а понякога от хижи от цели трупи, все още се намират, често пъти на стотици мили едно от друго, в закътани горички и слънчеви поляни или край песъчливите брегове на някое хубаво езеро. В тия малки селища индианските семейства живеят всяко в свое жилище, щастливи и доволни, сити в добри времена, гладуващи по малко, когато времената са лоши — също както това става и с по-цивилизовани народи.

Всеки в тия селища си има работа: дори и малките трябва да взимат участие. Почти цялата тая работа има нещо общо с пътуването, понеже индианците са постоянно в движение. През някои годишни времена животните, от които зависи препитанието на индианците, изчезват от една или друга област и хората са принудени да ги последват или да си намерят нови ловища и затова цели села трябва да се вдигат, всичко се натоварва в лодки кану или на шейни (с изключение на дървените хижи, разбира се), според годишното време, и се пренася на разстояние от много мили. При тия зимни преходи малките момчета и момичета наред с възрастните проправят пъртина със снегоходките си и се чувствуват много горди, когато застанат начело на дългата върволица от кучешки впрягове, шейни и хора по за една-две мили. Лете те гребат в своето кану по цял ден наред с големите и всеки си има определен малък товар, когато става нужда да пренасят всичко на гръб по суша. Те извършват работата си с истинско удоволствие и се държат толкова сериозно и делово, както и техните родители.

Индианците живеят в тези малки градчета край някой хубав езерен бряг

Ония индиански деца, които прекарват лятото близо до предавателен пункт за кожи или в някой резерват, имат възможност да ходят на училище и често се учат много добре; наистина, някои от тях стават адвокати, други — лекари, писатели или художници и някои доста преуспяват. Но онези, които цяла година живеят в дивата пустош, получават друго образование. Тяхното училище е гората и в нея те научават уроците, толкова необходими за техния начин на живот. Географията, историята, аритметиката или английският език не биха били за тях от никаква полза; техните науки са светът на растенията и дърветата, поведението и навиците на животните и как да ги проследяват, как да ловят риба по всяко време на годината и, най-важно от всичко друго, как да палят огън при всякакви условия — в дъжд, вятър или сняг. Те научават виковете на всички птици и зверове и умеят да подражават на някои от тях много добре. Учат се да забелязват движението на водата в реки и езера, та да станат сръчни в плаването с кану, и се учат да използват правилно снегоходки, пушки и брадви, да карат кучешки впряг, да не говорим за такива всекидневни задачи, като шиене на мокасини, дъбене на кожи и събиране на дърва за горене в места, където като че ли няма никакви; трябва да умеят и да готвят. Такова нещо като компас не им е известно и те могат да отидат, където

пожелаят в гората, като се ръководят от слънцето, звездите, луната, очертанията на дърветата, формацията на възвишенията, движението на животните и по ред други признаци, твърде многобройни, за да ги опишем тук. Умението им да се ориентират в гората е толкова голямо, че те стават много самоуверени и могат да се впускат в дълги пътешествия сами и да се изправят без страх пред много опасности, както това става с момчето и момичето в нашия разказ.

Животът на индианците е толкова тежък и труден, че никой в тези селища не може да си позволи да мързелува дълго, без веднага да остане без храна, облекло и подслон, и макар хората да си помагат един на друг и да делят помежду си всичко, каквото имат, те много презират мързеливците. Но въпреки тежката работа младежите намират време да играят своите прости и живи игри. Понякога в края на деня, когато се стъмни, те сядат под блещукащите северни звезди около лумнал огън и слушат разказите на старите хора. В някои от тия разкази се говори за лов или за далечни индиански племена, за велики мъже от далечното минало; в други се говори за чудновати приключения в гората. Но най-чудновати за тях са разказите на възрастните, които са ходили в тая удивителна страна далече на юг, от която идват белите хора, където имало големи шейни на колела, които се носели с бързината на вятъра по желязна пътека, както наричат те железопътната линия, и където пушещи кану, както наричат параходите, пътували почти със същата бързина по вода; където нямало индианци и имало малко дървета, имало само редица високи каменни къщи, между които хората ходели на тълпи, тичали и бързали, но като че не отивали никъде, нито идвали отнякъде. Една страна, както се разправяло, където, ако нямаш пари, не можеш ни да спиш, ни да ядеш. И това последното нещо им се вижда най-чудновато от всичко, защото в горите пътниците са винаги добре дошли и могат да си починат и да се нахранят в станове на белите ловци с капани или в индианското селище съвсем безплатно. Защото тия деца, както и повечето от по-възрастните хора, знаят толкова малко за изискванията на градския живот, колкото може би вие знаете за техните пуцинаци.

А сега, както случайни пътници от далечните селища разказват на тия чернооки, усмихнати индианчета приказки за страна, която те никога не са виждали, така и аз, който някога бях индианче като тях, ще ви разкажа приказка за тая велика и толкова далечна пустош.

Но преди всичко вие трябва да знаете, че навсякъде през тая тъй тъмна и тайнствена гора с всичките й непознати хора и животни текат безброй реки, които се използват като пътища не само от индианците с бързите им ладии, но и от много водни животни като бобъра, видрата, водния пор и водния плъх. А в гората има безбройни пътеки, макар че вие надали бихте могли да ги намерите, по които сухоземните животни пътуват сякаш по шосета. Защото всички тия същества са непрекъснато в движение. Те, както и хората в тая страна, са непрекъснато заети. Те трябва да намерят или да извоюват препитанието си, а трябва да се грижат и за прехраната на своите малки. Някои живеят самотно, без постоянно жилище, а други живеят заедно в многобройни задруги и си имат доста големи градове с подземни тунели и отделните домове са свързани един с друг с ходове. Най-умните измежду тях, такива като бобрите, си изграждат топли жилища, правят водохранилища, в които да плуват, и натрупват големи запаси от храна за зимните месеци, работят почти като хората и често си приказват, когато си почиват след работа; всички те имат — всеки посвоему — много различни грижи.

И понеже са толкова умни и работливи, индианците, макар и да им се налага да убиват някои от тях, за да си спечелят препитанието, неволно изпитват уважение към тия животни, проявяват голям интерес към всичко, което те вършат, и гледат на тях почти като на отделно човешко племе, малко по-различно от самите тях. Бобрите са на особена почит и някои индианци разбират донякъде какво си казват те един на друг, тъй като гласовете им доста приличат на човешките. Всички животни, колкото и да са малки и безполезни наглед, си имат своето предназначение; индианците знаят това и никога не ги тревожат без основателна причина, а понеже споделят с тях трудностите на горския живот, наричат ги Малки братчета. Често ги държат като домашни любимци и на много места може да видите мечета, бобърчета или някоя видра, или понякога малък лос или еленче, които обикалят из индианския стан, свободни да отидат където си искат, но остават само защото се чувствуват като у дома си и може би им харесва оживлението и суетнята на селището. Когато порастват, в края на краищата те напускат хората, но селището не остава дълго без едни или други любимци.

А сега, след като узнахте как изглежда страната и как живеят индианците и сте чули малко за някои от животните аз ще ви разкажа

една история за дребни горски същества, история, която е истинска и води началото си от ония водни пътища, за които ви разказах, където живееше щастливо семейство от племето на бобрите.

Ще ви разкажа за един индианец ловец, за малките му син и дъщеря и за двете бобърчета, които бяха техни приятели, и вие ще чуете за приключенията им в големите гори на Севера, а също и в града; какви добри другари са били и как едно от тях бе загубено и намерено отново, за опасностите, пред които са се изправяли, за всичките им игри и забавления и какво е произлязло от всичко това.

Сега направо ще забравим за автомобилите, радиото и киното и за всички неща, за които сме мислили, че не можем да живеем без тях, и ще мислим вместо това за кучешки впрягове, кану, палатки и снегоходки, и ще отпътуваме за тая далечна, вълшебна страна.

А там ще видите големи реки, езера, шепнещи гори и чудновати животни, които приказват и работят, и живеят в селища; където високите дървета като че ви кимат и ви викат, когато минавате край тях, и където чувате в потоците да пеят тихи гласове.

И ще седим край припламващ открит огън в опушен, тъмнокафяв вигвам, докато вие чуete тази приказка за далечното минало.

[1] Жак Картие (1491–1557) — френски мореплавател, открил реката Свети Лаврентий. — Б.пр. ↑

2.

ГИТЧИ МИГУОН — ГОЛЯМОТО ПЕРО

*GITCHIE MEEGWON,
THE BIG FEATHER*

CHAPTER TWO

Една сутрин нагоре по широкото бързо течение на Реката на жълтите брези, в дните, когато очите на никой бял човек още не бяха видели прохладните й бистри води, самотен индианец гребеше в своето кану от брезова кора. Беше висок, добре сложен мъж с проницателни черни очи и дълга черна коса, която се спускаше на две плитки върху рамената му. Беше облечен с украсени с ресни дрехи от еленова кожа, опушена до наситен кафяв цвят, и, общо взето, приличаше до голяма степен на тия индианци, които виждате на картинки или за които четете в книгите.

Неговото яркожълто кану бе боядисано със сок от елша в същия цвят, какъвто имаха дебелите златисти дънери на жълтите брези, с които бяха обрасли околните хълмове, а шевовете от двете страни бяха покрити с тесни ивици лъскава черна смола от смърч, за да не пропуска вода. На носа на това кану имаше нарисувано голямо око, като на някоя огромна птица, а отзад, на самия край, беше вързана лисича опашка, която се поклащаше насам-натам от вятъра. Защото индианецът искаше да чувствава, че неговото кану е всъщност живо и си има глава и опашка, както всички други живи същества, че има

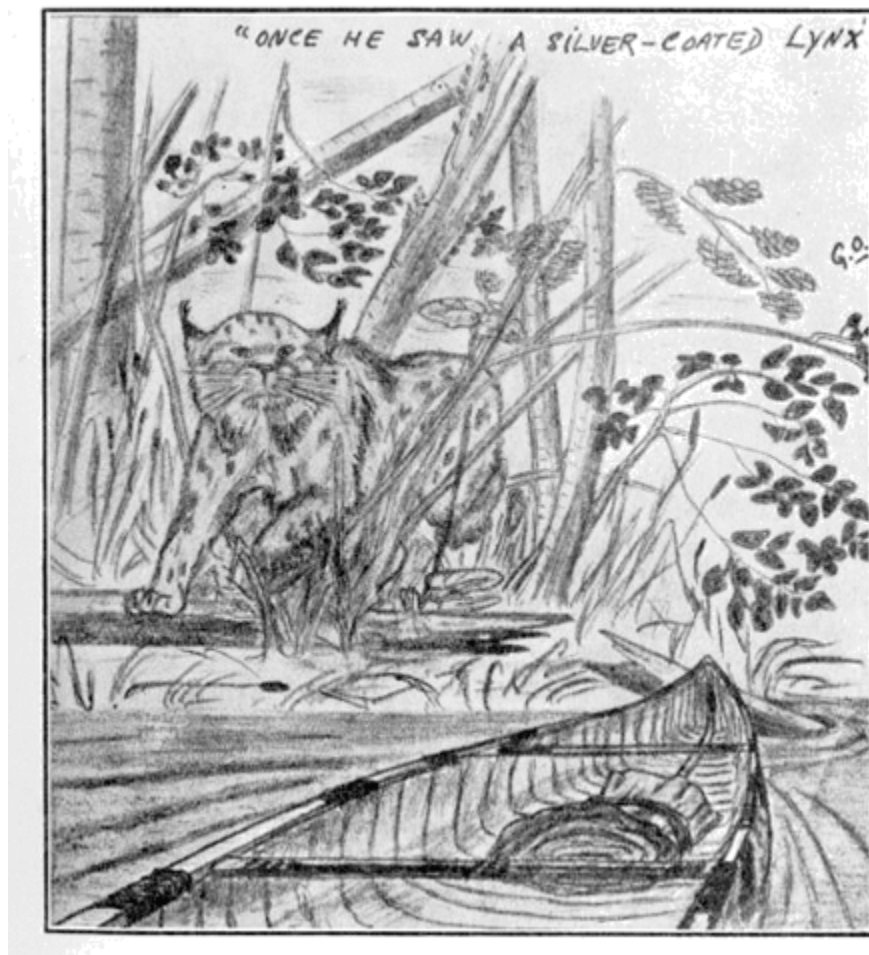
зорки очи като птичка и е пъргаво и леко като лисица. Вътре в ладията имаше спретнато свита палатка, торбичка с храна, брадва, котле за чай и дълга старовремска пушка.

От върхарите на брезите по склоновете на хълмовете долиташе тих шепот, несекващо сякаш шумолене на вятър, който си играеше с листата, и затова индианците бяха нарекли тия възвишения Хълмове на шепнещите листа. По двата бряга на реката се проточваше гора от високи тъмни борове и огромните им клони надвисваха над водата, простираха се далече навътре, а на брега под тях прехвърчаха и пърпореха червенушки, косове и сипки и търсеха закуска сред младата трева и напъпилите листа на върбите. Въздухът бе напоен със сладкия дъх на босилек и шипки, а тук и там като бляскава пурпурна стрела от едно цвете към друго литваше по някое колибри. Защото сега беше май, наричан от индианците Месец на цветята.

Гитчи Мигуон, Голямото перо — защото това беше името на индианеца, принадлежеше към племето оджибуей; беше гребал срещу силното течение на Реката на жълтите брези много дни наред и сега беше далече от своето селище. Неотстъпно, ден след ден беше плавал напред, движейки се понякога леко по гладка водна повърхност, както сега, друг път с помощта на прът беше се възкачвал по пенливи бързеи, беше си пробивал път с крехкото кану нагоре през буйна, кипнала вода и между назъбени, опасни канари със сръчност, която добиват малцина бели, а и не всички индианци. Тази сутрин пътя му прегради водопад, буен и красив, по-висок от най-високите борове, а слънцето запалваше дъга в плискащите бели пръски в подножието му. Тука той слезе на брега, където вече не можеше да го стигне злюбният, алчен въртоп, който се беше мъчил да увлече неговото кану под тътнещия водопад. Гитчи Мигуон вдигна ладията с дъното нагоре върху плещите си и я понесе по здрачна пътека между исполински дървета — пътека стара стотици години, толкова зашумена, че слънцето никога не я сгряваше. Той я измина още веднъж в оскъдното си снаряжение, натовари го в ладията и продължи пътуването си сред слънчев блясък по спокойните води над водопада.

Индианецът се оглеждаше внимателно, щом реката се ширнеше пред него след някой завой, и виждаше много неща, които биха убягнали от погледа на всекиго, освен на един ловец: тук изведнъж вниманието му привличаха мярналите се две рошави уши, щръкнали

към него (самото животно оставаше скрито), там — горящи очи, които блясваха насреща му от сенките; а веднъж видя рис със сребрист косъм да се стопява като сиво привидение сред храстите. Тук-там елени припряно се спускаха към гората — засвирили силно през ноздрите си, те се носеха на скокове през гъстака, като червеникави кончета-люлки, а опашките им — бели, развени флагчета — се мяркаха между дърветата. Веднъж се натъкна на едър лос, голям колкото кон, нагазил до гърди в реката; натопил глава под повърхността, той изравяше от дъното корени на лилии. Когато Голямото перо се спря да погледне лоса, който, зает с работата си, не го бе чул, огромното животно вдигна глава с голям плясък и остана изправено, загледано в изненада, а водата се стичаше от муцуната и врата му. Сетне се обърна, втурна се към брега и скоро изчезна, макар тежкото трополене на копитата му и рязкото пращане на клони и млади фиданки да се чуваше още една-две минути, докато препускаше с трясък през гората.

Веднъж видя рис със сребрист косъм

Дори и при цялото това оживление Гитчи Мигуон беше малко самотен, защото в селището, което беше толкова далече сега, беше оставил двете си невръстни деца, момиче и момче. Майка им беше починала и макар жените от селището да ги ограждаха с внимание, те много тъгуваха за майка си и той знаеше, че и на тях, както и на него самия, трябва да им е много самотно. Тримата живееха заедно, рядко се разделяха и където да отиваше, баща им ги взимаше със себе си. Но този път беше сам, защото по всяка вероятност пътуването щеше да бъде опасно — все щеше да има някоя и друга разпрания с браконieri. Гитчи Мигуон беше изградил за лятно жилище на малкото си семейство хубава хижа от цели трупи и там тримата прекарваха весело и удобно почивката си след тежкия зимен лов, когато един приятел, индианец от племето кри, дойде да им каже, че някаква шайка метиси, дошли от ония места около градовете, нахълтали в техния

край и разделили се на големи групи избивали всички бобри. Истинските индианци от горските области не залагат капани в чужди ловища, понеже смятат такива постъпки за кражба, но тия, отраслите по градовете мелези, бяха отхвърлили или забравили старите обичаи и бяха способни да опустошат всяко ловище по своя път. А без кожи, с които да купи припаси от търговския пункт, семейството на Голямото перо бе осъдено да гладува. Затова той беше сега тук, далече в зимното си ловище, за да го запази от тия пришълци. Но не беше видял нито някого от тях, нито никакви следи и понеже времето сега беше топло, животните сменяха косъма и не си струваше да се крадат, той смяташе, че е свършил работата си и че на следния ден ще трябва да потегли обратно към дома си.

Унесен в тия приятни мисли, той плаваше близо до брега и гледаше да не пропусне никаква следа, оставена може би от нехайните метиси, когато изведнъж усети във въздуха силна, остра миризма — някое животно, а може би и човек бе минал наблизко и стъпкал ароматните листа на дива мента. Настръхнал в същия миг, той погледна бързо към брега, когато неочаквано някакво късо тъмно животно скочи в реката току пред неговото кану, потъна като камък и изчезна от погледа. Почти мигновено наблизко изплува черна глава и кафяв рунтав гръб, животното бързо обиколи ладията, сръчно се добра до точка, където вятърът идваше откъм индианеца към него, и долови миризмата на човека, от която толкова много се боят всички горски обитатели. Тозчас широката му плоска опашка се стовари върху водата със страхотен плясък, водни пръски се разхвърчаха на разни посоки, а самото то се гмурна като стрела и не се появи вече.

Голямото перо отръска няколко капки от ръкава на кожената си риза и се усмихна: това бе нещо, което много би искал да види. Беше бобър. И преди да замре екът от бобровия сигнал за тревога, още един прозвуча зад близкия завой, остър и силен, почти като изстрел от пушка. Бобрите бяха два.

Индианецът се усмихна пак, защото започваше да се чувства сигурен, че никой не е идвал тука на лов. Да се хванат тия бобри тук би било твърде лесно; щом не са били заловени тия нехайни животинки, които му позволяваха да се доближи до тях толкова много, тъй да се каже, на главния им път, значи всички други са останали недокоснати. Все пак, за да се увери, Гитчи Мигуон реши да отиде до тяхното

жилище, където би трябвало да има и други. Нямах да е трудно да намери дома им, понеже, когато пътуват, бобрите прегризват тук-там малки зелени фиданки от елша, топола и върба и изяждат кората; тия обелени пръчки, бели и лъскави, бият на очи навсякъде, където паднат, тъй че за да открие къде живеят, човек трябва само да проследи пътя им от едно място за хранене до друго. Много скоро индианецът стигна до точка, където в реката се вливаше едно поточе, и при устието му намери, каквото бе очаквал — разхвърляни бели, лъскави пръчици, остатъци от бобров обед. Без съмнение домът им щеше да бъде някъде нагоре по поточето, в някое закътано място, в каквито бобрите обичат да се заселват.

Бобрите бяха яли на брега на хубаво открито местенце, където се издигаха няколко исполински бора, които сякаш бяха изскочили от гората и не бяха успели да се приберат обратно. Тук Гитчи Мигуон запали малък огън и се нахрани. При пътуванията си индианците пият много чай, затова той заби здраво в земята единия край на тънка върлина така, че другият ѝ край да се озове под ъгъл над огъня, и окачи на нея котлето за чай; на заострени чаталести пръчки нареди пред жаравата ивици еленово месо, а под тях сложи резенчета индиански хляб или, както го наричат, банок, за да капе върху тях вкусната мазнина от месото, което се пече. След като се нахрани, той запуши, заслушан в шуменето на ветреца в широките, ветрилообразни клони на боровете. Това беше за него същинска музика и той се облегна доволно назад и загледа как се люшка пушекът мързеливо насам-натам и образува чудни плетеници във въздуха. Защото тези неща бяха неговите картини и неговата музика — той никога не бе имал други и им се наслаждаваше може би толкова, колкото вие се наслаждавате на вашето кино и радио.

Скоро той покри оскъдното си снаряжение с преобърнатото кану, взе дългоцевната пушка и се запъти нагоре по течението към бобровия яз, който знаеше, че ще намери при изворите на потока. Мокасините му не вдигаха никакъв шум и не оставяха никакви следи, той вървеше беззвучно в тишината и спокойствието на сънната гора, а катерички писукаха и му дърдореха от клоните, и сойки, тия многознаещи, весели придружители на човека, които се срещат почти навред в горите, го следваха от дърво на дърво, а понякога го изпреварваха, за да го изгледат многозначително и да му свирнат, когато ги подмине.

Индианецът се радваше на обществото на малките създания не бързаше и вървеше съвсем бавно, но изведнъж спря и се послуша. Острият му слух бе доловил странен, неочакван звук, който не след дълго започна да нараства и да нараства, докато ненадейно се превърна в рев... и тогава той видя в коритото на потока да приижда срещу него порой от жълта, мътна вода влачеща множество съчки, кал и парчетии, които изпълниха бреговете догоре и профучаха край него в неудържим, бесен бяг. Нещо ужасно ставаше горе на бобровия яз! Можеше да бъде само едно: някакъв човек или звяр, изглежда, бе отприщил бобровия бент, тоя стихийен порой от толкова грижливо събираната от бобрите вода, без която те щяха да останат безпомощни.

В следващия миг с пушка в ръка Голямото перо вече тичаше стремглаво през гората, която допреди малко му се струваше тъй приятна, а сега изглеждаше толкова тъмна и заплашителна. Той тичаше с всички сили, летеше с бързите си, обути с мокасини крака да спасява бобровата колония от унищожение, прескачаше нападалите дървета, пробиваше си път през ветровали, клонаци и гъсталаци, оставил катеричките и сойките далече зад гърба си, препускаше като елен през сенчестата гора към яза с надеждата, че ще стигне навреме. Той знаеше добре какво се е случило.

Нигик, видрата, безпощаден и смъртен враг на цялото боброво племе, бе излязъл на боен поход и бобрите, изгубили своята вода, сигурно се биеха сега не на живот, а на смърт.

3.

ДОМЪТ НА БОБРОВОТО ПЛЕМЕ

*THE HOME OF
THE BEAVER PEOPLE*

CHAPTER THREE

Ако се бяхме запътили нагоре по това бързащо поточе, докато Гитчи Мигуон обядваше, вместо да се спираме да го наблюдаваме, щяхме да стигнем при дома на бобрите, преди видрата да разруши бента, и щяхме да видим как е било устроено всичко там и как живеят бобрите. След доста дълго ходене щяхме съвсем неочаквано да се озовем на брега на малък дълбок вир. Точно пред този вир, заприщила леглото на изтичащото от него поточе, имаше дебела и висока стена от клони и клечки, които бяха много плътно преплетени, пролуките — запълнени с мъх, и цялата постройка добре споена с кал. На горния край имаше редица тежки камъни, сложени там, за да я заякчат.

Тя беше стотина стъпки дълга и повече от четири стъпки висока и водата преливаше през върха по направено от пръчки тясно корито, тъй че потокът се процеждаше само на това едничко място, където можеше лесно да се контролира. Беше направена толкова добре, че изглеждаше не по-лошо, отколкото ако я бяха строили бригада работници, но бе издигната не от хора, а от животни.

Тая стена, която бе всъщност яз, като че ли задържаше вира и наистина тя правеше точно това, защото без нея там нямаше да има изобщо никакъв вир, а щеше да тече само поточе.

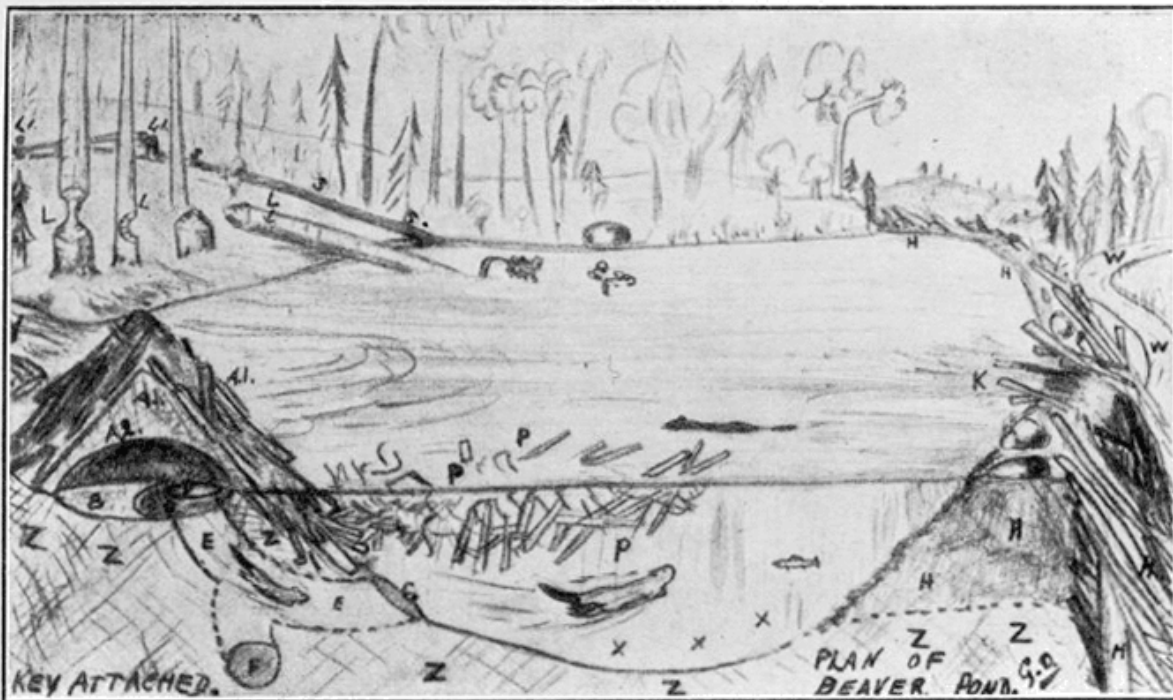
Вирът блестеше на слънцето; много тих и спокоен беше там, сред Хълмовете на шепнещите листа, и толкова неподвижен, че няколко патици, които дремеха във водата, изглеждаха, че плават във въздуха, а стройните бели тополи, които растяха по бреговете, се отразяваха в гладката му повърхност толкова ясно, че не беше трудно да се каже къде свършва водата и къде започват дърветата. Беше много красиво, като в някоя приказна страна, с тия сребристи тополи, майски цветя и синя вода. И беше много безметежно, защото нищо не се помръдваше и всичко изглеждаше съвсем безжизнено, освен спящите патици. И все пак ако се позагледате търпеливо и се пазите да не се движите, да не приказвате и дори да не шепнете, скоро ще забележите водни кръгове на повърхността близо до брега и ясно очертана тъмнокафява глава с кръгли уши, която се визира предпазливо от тръстиките до самия бряг, наблюдава, слухти и души. Сетне подир главата се подава рунтаво тяло, собственикът му се появява цял пред погледа и се спуска да плува бързо, но безшумно към друга точка на отсрещния бряг, където изчезва между дърветата. Високите тръстики се полюшват и поклащат за една-две минути, докато той работи там, след което се появява отново, тоя път стиснал пред себе си голям наръч трева, и с плуване се отправя към грамада пръст, на която сме се чудили през цялото това време, и там се гмурва, притиснал тревата пред себе си. Миг след това друга глава с друг наръч се задава от друга посока, докато нещо не помръдне; тогава без всякакво предупреждение голяма плоска опашка се стоварва с тежък плясък и главата с нейния товар се гмурва и изчезва. Тъкмо такова нещо се бе случило на Голямото перо по-долу на реката, и то поради същата причина. Защото голямата могила, по-голяма от всекиго от нас, пред която се гмуркаха плуващите същества, беше бобров дом, а тъмнокафявите рунтави глави принадлежаха на самите бобри. И те бяха много заети.

Жилището бе построено шест фута^[1] на височина и десетина фута на ширина. Беше наскоро много добре измазано с мокра кал, а на склоновете бяха наслагани тежки пънове, за да придържат всяко нещо на мястото му. Всичко това имаше много як и сигурен вид, като крепост, че дори един лос би могъл да ходи отгоре, без да причини никаква вреда. От едната страна към върха водеше широка пътека, по която са били носени строителните материали, и ако преди малко бяхте по-търпелив или по-внимателен, или ако вятърът не се беше пошегувал

с вас и ви издаде на изтънченото обоняние на тия носове, може би щяхте да видите стария татко бобър да изравя товар пръст от брега и да тръгва с нея към дома си — да плува бавно и внимателно, та да не разпилее нищо, а след това, изправен на задните крака като човек, да се качва на покрива с товара в прегръдките си, да го оставя там, да го напъхва с ръце в разни пролуки и разтвори, а след това — да мушва и някоя по-големичка пръчка, за да задържа пръстта.

Цялата тая работа е била извършена с определена цел. То е много важно време, тоя Месец на цветята, защото вътре в чудновато изглеждащия дом, скрити от очите на целия свят, имаше четири мънички бобърчета. Те са рошави дребосъчета, прекрасно сложени, с блестящи черни очички, големи задни крака с плавателна ципа между пръстите, малки, досущ като ръце, предни лапички и мънички, плоски, сякаш гумени опашлета. Те имат чудесен апетит и трябва да притежават много здрави бели дробове, защото са най-шумните създанийца, каквито може човек да си представи, и непрекъснато надават проточени плачевни звуци, които твърде много напомнят плача на малки дечица; и също както всички други дечица, имат нужда от много внимание и можете да бъдете сигурни, че го получават в пълна мяра.

Жилищната стая или помещение в тоя Дом е толкова голяма, че един човек лесно би могъл да се свие в нея; тя е и много чиста и мирише на хубаво от настлания с върбова кора под и легло от ароматни треви. Влиза се през къс, наклонен тунел, единият край на който, наричан гмуркало, е в пода, а другият излиза долу, близо до дъното на вира. Язът поддържа равнището на вира почти на височината на пода, поради което гмуркалото е винаги пълно, та мъничките бобърчета, които са още несигурни в крачетата си, могат да пият оттам, без да паднат вътре или ако паднат (което се случва горе-долу редовно), да могат съвсем лесно да се измъкнат. Целият тунел и външният вход са под водата, тъй че никакви сухоземни животни не могат да влязат, нито дори да го видят, освен ако са първокласни гмурци, а повечето от тях не са. Но ако язът се скъса и насъбралата се вода изтече, бобрите ще се видят в голяма опасност, понеже не само техните врагове, като вълци и лисици, ще могат да намерят пътя към дома им, но и бобрите не ще могат да се защитят, като се гмурнат и внезапно изчезнат от погледа, както направиха преди малко.

Ключ към диаграмата на бобровите съоръжения

(A. 1, A. 1) Бобров дом (A. 2) Вътрешност на дома. Стаята или жилището (B.) Площадка за спане (C.) Долна площадка за изсушаване, оттичаща се в гмуркалото на D (D.) Гмуркало (E, E.) Тунел, водещ към дълбоките води (F.) Страничен вход за непредвидени случаи, използван и за изхвърляне на стара постилка и ненужни пръчки. (G.) Главен вход (H, H.) Яз (K.) Преливник за регулиране на оттичането и за поддържане необходимото равнище на водата. (L, L. и L, I.) Повалени или отчасти повалени от бобрите дървета (M, M.) Дъното на вира (P, P.) Сал за хранене. По-голямата част под водата, където не стига ледът (S, S.) Улей или влек, използван от бобрите за спускане на части от прегризани от тях дървета, отбелязани с L, I. (W, W.) Продължението на потока под яза (Y.) Втичането във вира на потока, който изтича на K. (X, X.) Дъното на вира, издълбано под сала за хранене и пред яза, за да се добие по-голяма дълбочина на водата. Добитият по този начин материал се използва за изграждането на яза и дома. (Z, Z.) Суха земя преди завиряването, сега под вода поради яза. Без яза нямаше да има вир, а само поток.

Забележки:

1. Домът може да бъде изграден близо до яза, но често е на значително разстояние от него.

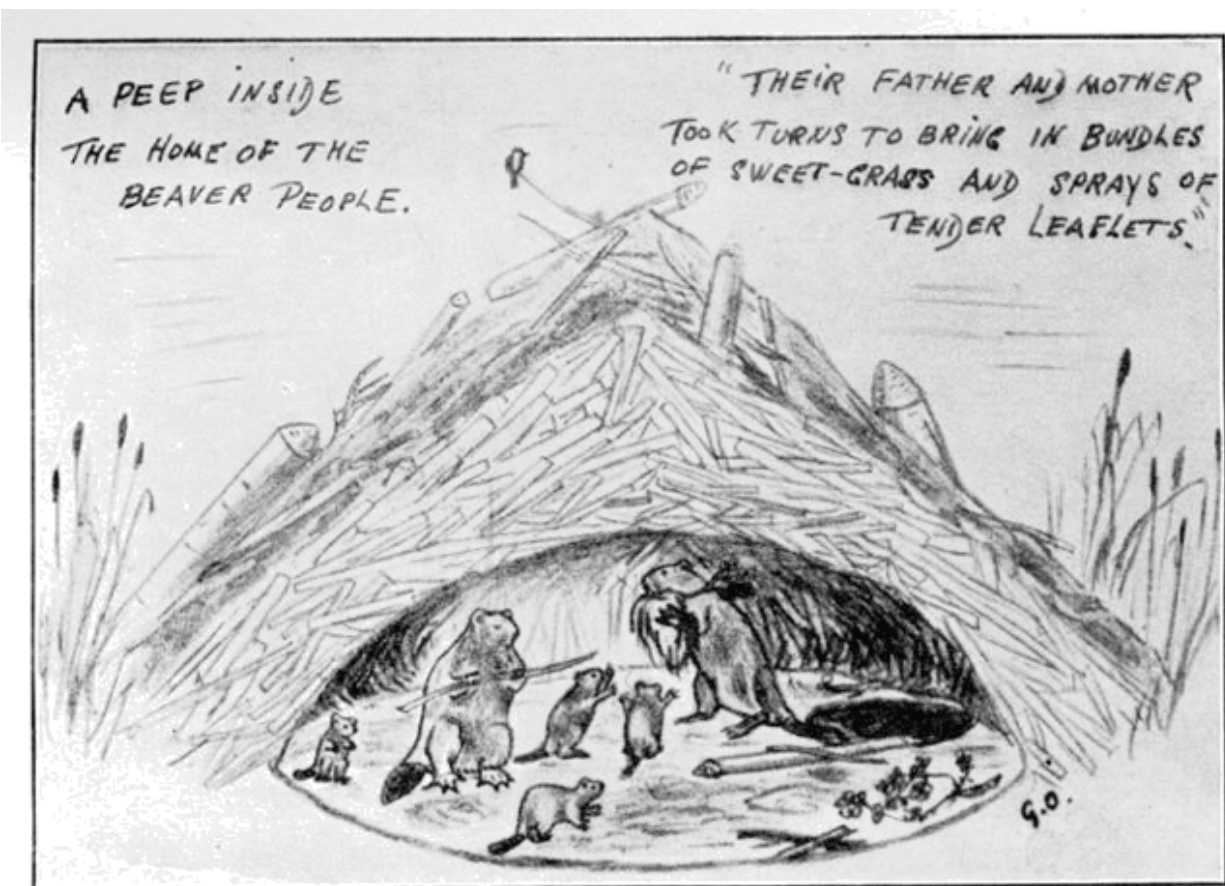
2. Забележете, че равнището на водата е свършено същото с равнището на гмуркалото.

3. Забележете, че плуващият бобър държи предните си лапи притиснати до гърдите. За плуване се използват само задните крака, а предните служат като ръце за работа и за вдигане на предмети или като крака за ходене. Бобрите ходят доста на задните си крака и крачат бавно, но много устойчиво; всякакъв товар, състоящ се от пръст, кал или друг насипен материал, се носи от бобъра в прегръдка, а сам той ходи изправен като човек. Най-тежките пръти се носят със зъби, на четири крака.

4. Бобрите никога не използват опашките си за никаква работа, освен като опора, когато ходят изправени, или като балансър за запазване на равновесието, когато се катерят между повалени дървета. Във водата опашката се използва като кормило, понякога като гребло и за даване на сигнали с пляскане по водата. Този пляскащ звук е малко различен според това, дали трябва да служи като сигнал за тревога, или да съобщи къде се намира собственикът на опашката. Малките бобърчета понякога се возят на опашките на родителите си.

Ако погледнете скицата, ще можете да разберете как е наредено всичко и ще можете да прецените колко важен е беше за тях този яз и защо бащата е отделял толкова много време да го наглежда и да запушва всяка появила се малка пролука. Имаше и, кажи-речи, постоянната задача да пази коритото-преливник чисто от смет, та водата да тече свободно, за да не се вдигне толкова високо, че да наводни дома, но винаги да остава на необходимото равнище. Между другата работа и той, и майката се грижеха за всичките нужди на малките си, сменяха често-често постилката, донасяха им да ядат млади вейки с нежни листенца, решеха и приглаждаха вълната им (тя едва ли би могла да се нарече козина), като издаваха странни, гальовни звуци на обич и им говореха на тоя чудноват бобърски език, който от малко разстояние звучи почти тъй сякаш това са хора, които си говорят с нисък глас. А резките, плачевни викове на малките, тяхното дърдорене, крясъци и писъци се чуваха дори през дебелите стени на жилището, толкова шумни ставаха те, когато бяха гладни, или доволни, или пък им се случваше някаква малка беда, а това, тъй или иначе, се редуваше почти

непрекъснато. Когато бащата или майката се завръщаха от обиколката си до толкова важния за тях яз или донасяха нова постилка от миризливи билки (те никога не излизаха заедно: единият винаги оставаше на стража), той или тя издаваха нисък напевен звук за поздрав и малките незабавно отвърщаха със страшна радостна врява, която не стихваше много по-дълго, отколкото бе необходимо. Те никога не мирясаха, освен когато спяха, вечно се боричкаха, биеха и се катереха навсякъде, и ако се съдеше по вдигната от тях олелия, ужасно много се забавляваха. Общо взето, много приличаха на всяко друго семейство и им беше уютно и хубаво в техния дом.

Един поглед във вътрешността на бобровия дом. Бащата и майката се редуват да донасят дъхави треви и вейки с нежни листенца.

Малките вече бяха достатъчно пораснали, за да се опитват да плуват в гмуркалото, макар засега единственото, което се опитваха да правят, беше да лежат на повърхността на водата, невинаги както трябваше — по корем, и да обикалят безкрай в кръг с възбудени

писъци. А понеже бяха толкова леки и в пухкавите им кожухчета се задържаше много въздух, та не можеха да стигнат водата едновременно с двата си ципести задни крака; затова те плуваха първо с единия, после с другия, килваха се ту на едната си страна, ту на другата, ту изскачаха нагоре, ту затъваха надолу, въртяха се, пискаха и се извиваха, а родителите сновяха загрижено между тях и ги ободряваха или може би им даваха съвети с плътния си силен глас. Доколкото съм могъл да наблюдавам такива занятия, това трябва да са трудни моменти за старите — обучаването в плуване, — но за малките като че са много приятни, което, ще се съгласите, в края на краищата също си има своето значение.

Но те скоро се изморяваха, покатерваха се на площадката за изсушаване (малко по-ниска от останалия под, та водата да се оттича и да не измокри леглата), всяко бобърче грижливо изстискваше, избърсваше и изтриваше водата от кожата си отпред, отстрани, отзад — навред, където можеше да стигне, седнало на задни лапи, и се занимаваше с това много прилежно, като пухтеше и пръхтеше, както го правят повечето от нас след плуване. После, когато това свършваше и всички бяха сухи или си мислеха, че са (някои от тях се катурваха от време на време и работата не им спореше много), те започваха гръмогласно в хор да си искат обеду, родителите разпределяха пресните зелени листчета и водни растения, приготвени предварително (без съмнение с намерението да се сложи край на врявата колкото може по-скоро), и не след дълго всичките малки челюсти започваха съсредоточено да дъвчат и пронизителните викове се снишаваха до мънкане и доволно мърморене. После гласчетата на малките стихваха, черните очички се затваряха и те се свиваха едно до друго на дъхавото си легло от треви, здраво вкопчени едно в друго за кожухчетата си с мъничките предни лапички, тъй прилични на ръце.

Такава трябваше да бъде всекидневната им програма, докато може би след три седмици щеше да дойде онзи прекрасен ден, когато щяха да се спуснат надолу по дългия, полутъмен тунел, за да излязат на блясъка на заобиколилия ги от всички страни велик непознат свят, който никога още не бяха виждали. А когато те спяха, старите се редуваха да ги пазят, да проверяват един по един отбранителните съоръжения на своя замък и яза, от който зависеше техният живот, бдяха за врагове, мъкнеха храна и постилки, преди да са се събудили

техните малки, и изпълняваха безбройните задължения, които правят таткото и майката бобър много заети през втората половина на май, месеца на цветята.

Нашите четирима герои или героини, или и двете заедно, бяха тъкмо стигнали до тоя вълнуващ етап на развитие, когато можеха най-сетне да се гмуркат, без да изскачат веднага обратно като гумена топка, с опашката напред, и можеха да плуват насам-натам по повърхността на доста почтено разстояние, без да се развикат за помощ, когато един ден по пладне, по същото време, когато ние наблюдавахме как обядва Гитчи Мигуон, бащата бобър забеляза, че водата във входа спада. Той се загледа за миг; майката също чу гъргорене и дойде да погледне: водата спадаше, просмукваше се в тунела... изчезна!

Някой беше скъсал яза!

Двата големи бобъра се хвърлиха един подир друг в празното гмуркало. Нямаше време за губене. Те оставаха без скъпоценната си вода — водата, от която толкова много зависеше животът на чедата им! Техният дом беше отворен сега за целия свят; това можеше да значи смърт за всички тях. Четирите бобърчета, усетили, че става нещо ужасно, бяха уплашени, но поради неопитност не можеха да разберат точно станалото, събраха се с хленчене накуп, докато разтревожените им родители се носеха през малкото останала вода към яза.

Те откриха дупка, голяма колкото бъчва, точно в най-дълбоката му част, която щеше бързо да пресуши вира до дъно. Бобрите бясно заработиха, задърпаха, откъдето им падне, пръти, загребваха огромни буци пръст от блатистия бряг, отгризваха с острите си като бръснач зъби големи клони от повалени дървета, търкаляха в дупката камъни, мушкаха помежду им трева и съчки, изравяха кал и я набутваха пред себе си в пробива, където смученето на бързо спадащата сега вода я задържаше плътно залепена за прътите, камъните и дребните съчки. Но вирът беше твърде малък за такъв голям пробив и водата от мъничкото поточе, което го подхранваше, не прииждаше толкова бързо, колкото изтичаше.

И сега, когато язът бе почти закърпен, вирът бе останал празен!

Отчаяние обзе работещите бобри (не вярвайте никому, който ви каже, че животните не могат да изпаднат в отчаяние!), но те не спряха, докато и последният товар не бе сложен на мястото му, и тогава, когато най-после бяха изпълнили задачата си, те се обърнаха и капнали,

обезсърчени, се затътриха обратно към четирите си малки рожби в дома, който не беше сега никакво убежище — дома, за чието изграждане бяха вложили толкова труд, при рожбите, които обичаха толкова много. Бобрите са бавни в ходенето и онова разстояние, което преди беше кратко и лесно за преплуване, сега се бе превърнало в бавно и трудно за катерене през хлъзгава тиня, камъни и преплетени, нападали водни растения и водорасли. Скъпоценни минути щяха да изтекат, преди те да се замъкнат, да пропълзят, да се довлекат до тая черна могила, която сега изглеждаше тъй далечна. Всеки би могъл да ги хване сега. Ако се случеше да мине оттам мечка или вълк и да ги види, за тях нямаше да има спасение: бобрите бяха беззащитни, защото бяха създадени не за борба, а само за труд.

По-бързо! По-бързо! Гитчи Мигуон, тичай колкото имаш сили! Твоите Малки братчета са в голяма беда, имат нужда от теб сега!

По-скоро, по-скоро да стигне при тях...

През празното дъно на калния вир двамата големи бобри се тътреха, измъчени и жалки, на късите си уморени крака към беззащитния си дом и дечица, докато вътре в жилището, сбрани накуп, вкопчили се с мъничките си ръце едно друго за кожухчетата си, четирите безпомощни бобърчета бяха се втренчили в черното чудовище с лъскава и гладка козина, с плоска злобна глава, което бавно пристъпяше към тях откъм входа, озъбено и съскащо като змия. Нигик, видрата, гладната, жестоката и хитра видра, след като бе скъсала яза и с това пресушила вира, можеше сега да получи това, за което беше дошла: месото на малките бобърчета. Дошло ѝ беше най-сетне времето. Гъвкавото ѝ тяло заприщваше гмуркалото — като че нямаше път за избавление. Тя събра четирите си крака, готова за скок и нападение.

Тъкмо в тоя миг Гитчи Мигуон, запъхтян, без риза, със заредена пушка, се провря през тръстиките край яза и заподскача от камък на камък към бобровия дом.

[1] Един фут = 30 см. — Б.пр. ↑

4.

ПЪРВО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

CHAPTER FOUR

Видрата скочи. Но от нетърпение и лакомия се опита да ги хване всичките наведнъж, ала бобърчетата, пъргави като навити пружинки, отскочиха встрани по бобърски и се пръснаха. Понеже не се беше насочила определено към никое от тях, тя ги изтърва всичките и както се беше засилила, почти се зашемети от удара в стената на жилището. Това я обърка за миг и бобърчетата се втурнаха към входа, който вече не беше запрещен от тялото ѝ. Макар да беше изпаднала в свирепа ярост от несполуката си, видрата знаеше, че ще може да ги излови едно по едно вънка, и понечи да се хвърли подире им, когато входът пак се затъмни. Това бе единственото предупреждение. В следващия миг тя се биеше вече на живот и на смърт с двата големи бобри. Те бяха пристигнали тъкмо навреме и обикновено тъй игриви и добродушни, бяха готови сега да се бият докрай, за да защитят малките си. Видрата беше побърза и по-свирепа от тях и захапеше ли, можеше да стиска с челюстите си като с менгеме, като булдог; обаче кожата на бобрите е дебела, а подобните им на длета зъби, които можеха да прегризват дървета и никога не са били използвани, за да причинят някому зло, сега се впиваха дълбоко през кожа и мускули. Бобрите се вкопчваха във

видрата и забиваха остриите като бръснач резци все по-дълбоко и по-дълбоко. Видрата се биеше с всички сили, понеже не беше страхлива, и се мъчеше да приложи любимата си хватка — да ухапе някой от бобрите за муцуната, та да се отърве от зъбите поне на единия. Но не ѝ оставаше нищо друго, освен да защитава собственото си гърло, което бобрите се мъчеха да докопат. Тя се извиваше и въртеше като огромен космат гущер, посягаше надясно и наляво със змийската си глава, съскаше, тракаше със зъби, ръмжеше. Бобрите не я пускаха и в мъртво мълчание видрата ги влачеше насам-натам, а те впиваха зъбите си в нея отново и отново. Защото това беше враг, най-злият от всички врагове, и те трябваше да се отърват от него — на всяка цена. Да се бориш честно с тоя злобен звяр би било само празна работа, въпросът трябваше да се уреди веднъж завинаги. Те се счепкваха пак и пак, боричкаха се и се търкаляха, докато се преметнаха право навън през гмуркалото — гърчещо се кълбо от преплетени крака, опашки и блестящи зъби — почти в краката на Гитчи Мигуон, чийто последен скок от камък на камък го беше довел до бобровия дом. Видът на тоя нов враг обезсърчи напълно видрата, тя се откопчи с огромно усилие и с един скок се озова далече от бобрите. Без да обърнат внимание на индианеца, те се спуснаха подир бягащата видра, но лепкавата кал на тинята даде на видрата необходимата преднина, тя се хвърли напред по хлъзгавата мътилка, изпързала се наведнъж двадесетина стъпки, направи два-три скока, пак се плъзна и продължи така чак до яза, където се прехвърли и изчезна — завинаги.

Тя никога вече нямаше да влиза в бой с бобровото племе!

Голямото перо, застанал на близкия камък, я видя да бяга. Тутакси се прицели в нея, но като си помисли, че видрата си е получила заслуженото, остави я да избяга. Нали всичко вече беше наред, и водата започваше да се събира отново. Доста големичка локва се бе образувала в най-долната част на вира и ставаше все по-голяма и по-голяма, задържана там от яза, който, както си спомняте, бобрите бяха поправили; и на Голямото перо се наложи да побърза обратно към брега, преди камъните да се покрият пак с вода. Но той все още не бе напълно спокоен, защото беше видял как малките хукнаха навън, а не беше ги видял да се прибират обратно. Затова седна на брега на място, където не можеше да бъде нито видян, нито подушен, и загледа какво става. Скоро видя как майката бобър започна да събира едно по едно

малките си. Две се бяха показали и когато тя идваше при тях, всяко се качваше на широката ѝ плоска опашка, която се влачеше подир нея като къса шейничка, и застанало там право, вкопчило се в козината на майката с ръцете, за да се крепи; оставяше се да бъде замъкнато през калта до входа на дома. Докато пътуваха с това чудновато превозно средство, малките се озъртаха и се заглеждаха на всички страни и без съмнение се чувствуваха много доволни от себе си. Мисля, че за Голямото перо всичко това бе не по-малко забавно, отколкото за тях; той видя как двете бяха заведени вкъщи по този начин и се смя вътрешно на комичното зрелище. И докато ги наблюдаваше, неволно си мислеше, че е много срамно да се убиват такива създания, дето тъй усърдно се трудят, за да запазят своите малки и скромния си дом, и проявяват такава обич и привързаност помежду си. „Не би ли било все едно, че убиваш малки човечета?“ — мислеше си той. Никога преди не беше виждал такива неща, каквито се бяха случили тук днес, и чак сега започна да му става ясно защо някои от по-старите индианци наричат бобрите Малки говорещи братя или Боброво племе.

Макар и да нямаше нито храна, нито завивка, Гитчи Мигуон реши да остане тук цялата нощ и да пази, в случай, че видрата се завърне или довтаса някоя друга, защото те често пътуват по две. Но никой не дойде и когато си тръгна на другата сутрин, той видя, че вирът беше пак пълен и преливаше, както преди; тайният вход бе пак скрит и всичко беше наред — както си е било по-рано.

Всъщност не всичко. Това, което не знаеше, беше, че две от бобърчетата, обезумели от страх, бяха зацапукали нататък по един от дългите ходове, каквито бобрите често изравят за различни цели в подгизналата почва, и накрая се намериха близо до яза. В стремежа си да се отдалечат колкото може повече от свирепото чудовище и вероятно без да знаят и без да ги е грижа къде отиват, те незабелязано се бяха прехвърлили през стената. Бяха продължили надолу по пресъхналото сега и празно легло на поточето, долавяйки с възбуденото си въображение съскащото дихание на Нигик току зад гърба си. То им бе зазвучало толкова истинско и най-последно бе започнало да им се струва близо, че те се завряха припряно в един подмол край брега — и тъкмо навреме. Защото едва бяха успели да се скрият, когато видрата мина бързо оттам: те я бяха чули наистина. За щастие малките бобърчета, както и малките на много други животни, не изпускат никаква миризма,

тъй че дори и лисица въпреки острото си и тънко обоняние не би могла да ги намери, освен случайно. Затова Нигик изобщо не разбра, че те са там, и продължи да увеличава колкото може повече разстоянието между себе си и бобровия вир след претърпяното там поражение.

Твърде много уплашени да не би врагът им да се върне, двете дребосъчета се притискаха едно до друго в убежището си, без да смеят ни да се помръднат, ни да продължат напред, ни да се върнат назад. Така те зачакаха майка си, която непременно щеше да ги потърси. Но тая липса на миризма, която току-що ги беше спасила от видрата, сега щеше да ги доведе до гибел. Защото родителите им, които трескаво ги търсеха навред, не можеха да попаднат на дирите им и не знаеха дори, че те са напуснали вира; а бобърчетата в своята възбуда и страх не бяха забелязали колко късо разстояние са изминали. Така, като две мънички заблудили се дечица, те седяха нещастни и самотни в пещерата си, като се ослушваха за плътния, напевен глас, който толкова много обичаха, и чакаха ли, чакаха голямата си добра майка, която винаги ги бе утешавала в малките им беди, топила ги бе с кафявото си рунтаво тяло и ги беше чистила и сресвала грижливо всеки ден. Положително тя или баща им, който тъй нежно бе играл с тях и ги бе учил да плуват и винаги бе донасял дъхава трева за леглата им и вейки с нежни листа за ядене — положително щеше да дойде да ги прибере! Но сега нямаше дъхава трева, нямаше сочни нежни листенца, само твърди камъни и жулещ пясък, и никакъв татко, никаква майка не идваше да ги прибере. Така те се гушеха едно до друго през цялата дълга нощ и трепереха, гладни и уплашени.

Веднъж едно гъвкаво тъмно същество с вид на невестулка, но много по-голямо се вторачи в тях и те зачакаха, стаили се като мишки, без да смеят да шукнат, докато тоя звяр душеше високо на входа, където се бяха скрили. Беше воден пор, но като видя, че са две, достраша го да ги нападне. По-късно те надзърнаха предпазливо изпод брега, но се мушнаха обратно тъкмо навреме, за да се избавят от нещо голямо и сиво, което се стрелна отгоре към тях — ужасно, призрачно създание с огромни втречени жълти очи, усото префуча само на един-два пръста от тях, стрелна се веднага пак нагоре и кацна върху надвиснал клон, откъдето се вглеждаше и блещеше, тракаше с човката си, надаваше силни провлечени писъци и ужасни кикотеци се звуци.

Горският смеец се бухал Уап-ахо ги бе забелязал и сега търпеливо чакаше удобен миг да ги нападне. И всеки път, когато те надзъртаха от скривалището си, страшните жълти очи бяха там горе и се взираха в тях.

На развиделяване бухалът си отиде и вирът беше пак пълен и преливаше през яза, а поточето свободно си течеше. И по неговото течение те потеглиха да търсят своя дом. Откъде да знаеха колко близо е той! Но бедните им малки главички бяха съвсем зашеметени — те окончателно се бяха загубили. А понеже бяха твърде малки, за да плуват срещу течението, избраха най-лесния път и се понесоха надолу, все по-далече и по далече от дома, от родителите и от мъничките си сестрички^[1], с които бяха палували и играли тъй весело през целия си кратък живот.

Те се носеха напред, изнемощели и гладни поради липсата на листа и растения, които не знаеха как да си набавят; въпреки това те се чувствуваха малко по-сигурни, понеже бяха пак във вода, влачени от нея в това безплодно пътешествие, което можеше да има само един край. Когато малкият поток започна да стига до равнището на Реката на жълтите брези, той потече по-бавно, взе да става все по-спокоен и по-спокоен и те се носеха лесно и плавно по ленивите му води. Веднъж елен, който се хранеше в една плитчина, вдигна глава, видя ги и ги проследи с кротките си очи, с дългите уши, насочени напред. Понататък срещнаха забързан мускусен плъх, който им изтрака със зъби за поздрав и ги отмина. Птички ги гледаха отгоре и им се обаждаха от върхарите на дърветата, а слънцето грееше топло и приятно и светът бе много красив, докато те се носеха, сънени, дремещи, напред и неизвестно накъде. И така щяха да се носят, унесени от глад и слабост, докато — както това става с малките бобърчета, най-последно щяха да заспят и никога да не се събудят.

А после, когато се озоваха на широкото, спокойно течение на Реката на жълтите брези, видя ги Гитчи Мигуон.

Беше се върнал на мястото, където бе обядвал, на края на потока; той тихичко пусна своето кану и беззвучно загреба към тях. Те го чуха, проотвориха очи и го видяха. Кой знае защо, не се уплашиха, когато той ги вдигна в ладията за черните им опашчици. Може би вече им беше все едно, а може би голямото зорко око, изрисувано на носа на ладията, не гледаше тъй вторачено и свирепо, както би се искало на собственика.

Може би също така те знаеха, че той няма да им стори зло, защото животните, дори и съвсем малките, като че познават кой е техен приятел.

Индианецът ги пипаше нежно, защото бяха много мънички и жалки, както ги държеше в шепите си. Предните им лапички бяха свити в безсилни юмручета^[2], сякаш за да окажат някаква мъничка съпротива в защита на мъничкия си живот, ала топчестите главички бяха много натежали и клюмаха, а очите им — затворени. Голямото перо разбра, че те умират, и му стана жал за тях. Защото беше добър човек, каквито много често стават ловците, когато се позамислят.

Реши да се опита да ги спаси. В края на краищата — помисли си Гитчи Мигуон — той изкарваше прехраната си, като убиваше бобри заради кожата им, и сега му се струваше, че ще бъде напълно справедливо да направи нещо за тия две бездомни мъничета, попаднали в неговите ръце почти по волята на течението. На брега той извади от припасите си кутия кондензирано мляко, поразреди го с вода и им наля по мъничко в устата. И както държеше нежно малките рошави телца в големите си мургави ръце, усещаше колко празни са техните коремчета и колко слабо бият мъничките сърчица. Когато започна да ги храни, те се вкопчиха здраво в пръстите му с мъничките си ръчици. И докато ги хранеше, сърцето му се размекваше все повече и повече, макар че недоумяваше какво ще ги прави. Не разполагаше с много време, понеже бе обещал на Сейджо и Шапиън — своите деца, — че ще се върне в уречения ден, и не искаше да ги наскърби. Ако върнеше бобърчетата обратно при вира, може би те не биха могли да го преплуват и да намерят дома си; ако ги оставеше тук, положително щяха да умрат от глад или пък да станат плячка на ястребите, на някой орел или дори на гладна риба. А на него му предстоеше дълъг път и те щяха да му създават много грижи; в края на краищата това бяха само две малки животинчета... но пък в бедствено положение и имаха нужда от помощ и той чувствуваше, че не би било честно да ги изостави, защото някои от нявгашните индианци са имали много строги правила за такива случаи.

Голямото перо обели голямо парче брезава кора и направи кошница за бобърчетата

Майката беше смятала бобърчетата си за много красиви, а индианецът ги намираше направо за грозни с големите им задни крака, късите топчести телца и сплескани нослета, съвсем като Пъкуаджийс, индианските горски духове, или нещо подобно. Всъщност те бяха толкова грозни, та чак забавни — реши той накрая, — напълно подходящи за домашни любимци! Сейджо, неговата дъщеричка, навършваше единадесетата си година и скоро щеше да има рожден ден. Те щяха да бъдат чудесен подарък — точно за случая! А когато пораснеха и станеха неудобни като домашни любимци, можеше да ги върне обратно в дома им. Тъкмо в този миг, усетили колко хубаво им става от млякото, бобърчетата взеха да плачат за още — ах, тия гласчета! Те съвсем разнежиха Гитчи Мигуон: „Нима може човек да изостави две същества, които плачат като малки дечица?“ — запита се той, спомнил си как плачеха собствените му деца, когато бяха малки, и не спираше да сипва мляко в гладните устица.

После той отрязва голямо парче жилава като кожа кора от чудесна бреза, която растеше наблизо между борове, и направи от нея здрава

лека кутия или кошница с рамка от букови летвички и плътно прилягащ капак отгоре, целият надупчен, за да има достъп на въздух, и оплете дръжка от буково лико. Вътре сложи постилка от трева и тръстика и зелена храна, каквато, както знаеше, обичат бобрите. И когато ги вдигна за плоските им опашлета (те чудесно служеха за дръжки) и ги пусна вътре, и бобърчетата подушиха хубавата чиста постилка от дъхава трева, съвсем същата, каквато винаги бяха имали у дома си, и откриха нежните пъпки и листа, каквито не бяха могли да си намерят сами и за които толкова силно бяха копнели, и като се добавеше към това благият, успокояващ глас на новия им приятел, и това, че коремчетата им бяха толкова пълни, и това, че... о, и още какво ли не! — те изведнъж се почувствуваха много по-добре.

И забравиха видрата с нейното съскане и рибен дъх, съвсем забравиха бухала с втренчените жълти очи и свирепото тракащо човка, който им се беше смял тъй страшно в тъмнината. И си заговориха с блеещи и писукащи гласчета, както не бяха правили толкова отдавна, и ядоха, ядоха, ядоха до насита.

А Голямото перо гребеше ли гребеше с веслото на бързото си кану на път към дома и към скъпите на сърцето му чеда. Той беше много доволен от подаръка, който щеше да им занесе, и му беше още драго, че е помогнал на двама страдащи обитатели на гората. И като се обръщаше към своето кану или пушка, или може би към бобърчетата, или пък просто говореше на себе си, той каза:

— Мино-та-кийя, добре е! Ке-гет мино-та-кийя, наистина добре!

А и двамата малки пътешественици сигурно намираха, че всичко се нарежда за тях, понеже се бяха съвсем смълчали. И наистина, те се чувствуваха много удобно в гнездото си; през дупките за въздух в жилището си от брезова кора те чуваха пеенето на косовете и дроздовете и веселото бълбукане на водата от всички страни; чуваха приспивното бръмчене на насекомите и всички други приятни горски звуци. И все пак в това новооткрито удобство те не забравяха съвсем, пък и никога нямаше да забравят съвсем добрите си татко и майка, стария дом и загубените другарчета; и изведнъж им ставаше тъжно, та поизхленчваха, притискаха се едно о друго и се прегръщаха по-здраво. И тогава самотността пак ги напускаше, когато бяха двете толкова близо, и уморените главички клюмаха, гласчетата се смълчаваха и кръглите черни очички просто отказваха да стоят отворени; тогава

приятните звуци отвън заглъхваха някъде далече и грижите най-после ги напускаха. Те заспиха.

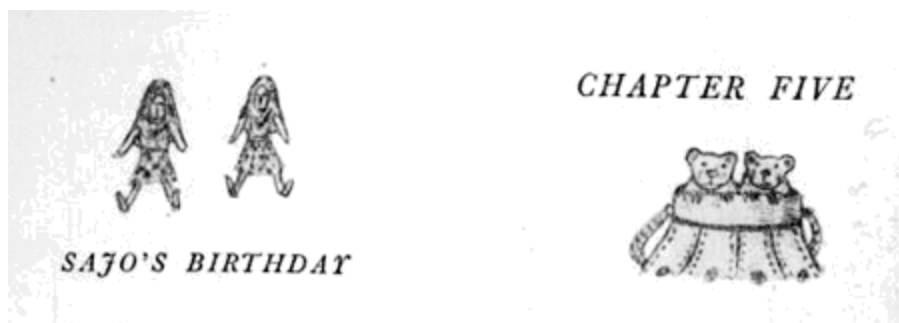
Ето така две малки, загубили се бобърчета — толкова малки, че двете заедно биха могли свободно да влязат в половинлитрово гърне — потеглиха на път към нов дом и нови приятели и видяха много странни и чудновати неща, за каквито и най-умният между бобрите не беше дори и чувал, и преживяха приключения, каквито никой бобър — сигурен съм в това — не беше преживявал преди.

Всичко беше наистина, както го беше казал Голямото перо, минота-кийа — наистина добре!

[1] Само мъжки бобърчета биха проявили такава предприемчивост. — Б.а. ↑

[2] Позата на бобър при отбрана. Те умеят да нанасят бързи, резки удари, като използват яките, дебели нокти на пръстите си или като свиват ръката в юмрук. Вторият похват се използва, когато не искат да нараняват с ноктите, както го правят помежду си. Забележете, че малките бобърчета, макар и изпаднали в крайна нужда, инстинктивно бяха избрали по-сдържания начин. Такъв им е нравът. — Б.а. ↑

5. РОЖДЕНИЯТ ДЕН НА СЕЙДЖО

Един ден, почти цяла седмица след това, Сейджо и Шапиън припряно се приготвиха за завръщането на баща им. Домът на Гитчи Мигуон беше малко по настрана от индианското селище О-пи-пи-соуей, което значи Мястото на говорещите води. Индианците бяха нарекли селището си така покрай намиращото се наблизко ниско водопадче, където бълболенето и ромоленето на водата произвеждаше звук, който приличаше на тихи сънливи гласове, та хората разправяха, че във водопада имало духове.

Хижата, в която живееха, беше изградена от борови трупи и се издигаше недалече от брега на езерото върху тревиста могилка. Гората започваше зад самата хижа, но наоколо мястото беше разчистено от храсти и дънери — оставени бяха само най-хубавите дървета, които образуваха красива горска поляна, и оттам се откриваше прекрасна гледка към езерото. То беше голямо езеро и отсрещният бряг се виждаше само като верига от безредни гористи възвишения, които сякаш се простираха безкрай нататък в синкавата далечина като вълни на някакъв огромен тъмен океан. Тясна пътечка се спускаше от хижата към брега, където имаше горичка от високи и стройни тополи; в сянката на техния листак Гитчи Мигуон със своя син и дъщеря прекарваше много радостни летни дни край водата и често се хранеше там.

Хижата не беше голяма, но имаше привлекателен вид отвън със своите стени от червеникавокафяви трупи и редиците зелен и жълт мъх между тях. При все че имаше само една стая, беше още по-приятна вътре. Подът от големи, гладко издялани и плътно прилягащи дървета беше изтъркан и блестеше от чистота, каквато рядко се среща, а на трите легла, наредени в редица край една от стените, лежах грижливо сгънати шарени одеяла, купени от Дружеството на Хъдзъновия залив. Някои бяха червени, други — бели, трети — зелени, всяко с широк черен кенар в двата края, и придаваха на стаята приветлив и весел вид. Трите прозореца, всеки само с по едно голямо стъкло, бяха безупречно чисти и блестяха, както изобщо трябва да блестят прозорците, блестяха като цев на пушка — така казваше Шапиън, защото това бе неговата представа за нещо, което трябва да бъде наистина чисто. Така поддържаше той собствената си пушка и този ден тя беше смазана и почистена и отвън, и отвътре, та чак лъщеше в своя ъгъл срещу вратата, където всеки, който влезеше, не можеше да не я види. Защото тая пушка, за която беше дал на Търговския пункт четири хубави нуркови кожи, беше най-скъпоценното от всичките му притежания, които — мога да ви кажа — не бяха чак толкова много.

Сейджо беше събрала и изсушила стъбла от камъш, след това ги беше нарязала на къси парчета, боядисала в синьо, червено и жълто и ги нанизала като дълги тесни дървени мъниста и тия нанизани висяха сега в редици край прозорците. Беше съчетала цветовете така, че се образуваше нещо като шевица и нанизите добиха от това богат вид — почти като завеси, мислеше си тя, когато ги поглеждаше горе-долу за стотен път.

Всичките тенекиени чинии, вилици и ножове бяха по местата си на масата, а по средата бе сложен голям самун индиански хляб, наричан банок, прясно опечен и още вдигащ пара, със забучено отгоре му мъничко смърчово дръвче, не по-високо от една педя. Беше всъщност малко коледно дръвче и макар да беше още рано, Сейджо беше почти толкова щастлива, както по Коледа, и това беше начинът, по който искаше да изрази радостните си чувства. Малката печица, лъсната тъй, че изглеждаше съвсем нова, нямаше фурничка, нямаше и крака и беше вдигната малко от пода върху плоски камъни; така беше много удобно, защото, за да се опече хлябът, трябваше, първо, да се

вари за известно време тестото върху печката, а след това да се сложи долу, между нагорещените камъни, където се изпичаше и хубаво се зачервяваше от всички страни. А Сейджо правеше хубав хляб — мога да ви уверя в това, защото съм ял от него много пъти.

Шапиън също беше свършил своя дял от работата, както личеше по големия куп дърва в сандъка зад печката и постланата по средата на пода еленова кожа, наскоро разпъната и изсушена, а в огромно гърне върху печката се варяха най-отбраните късове месо, добито с тая негова скъпоценна пушка в ъгъла. Шапиън имаше мъжествен вид, беше висок за възрастта си и имаше медния цвят на кожата и черните очи на своето племе — оджибуейите. Той седеше мълчаливо и чакаше: баща му беше определил този ден за завръщането си, а обещаеше ли нещо, винаги го изпълняваше, доколкото, разбира се, му позволяваха изненадите на горския живот. Но сестра му, по-малка от него, с блеснали черни очи и мятаща се на гърба ѝ гарванова коса, сплетена в две плитки, тичаше, скачаше и се суетеше насам-натам, като ту наглеждаше яденето, ту нареждаше около масата пъновете, които им служеха за столове, ту за кой ли път оправяше камъшовите завеси.

Шапиън добре виждаше езерото през един от прозорците и дебнеше да се появи ладията на Голямото перо, макар и да се преструваше, че не го прави, и си беше избрал прозореца в отсрещния край на стаята, през който можеше да поглежда незабелязано, понеже, както си мислеше, не му приличаше да показва нетърпението си.

Беше само четиринадесетгодишен, но се чувствуваше като възрастен, след като е бил глава на домакинството повече от един месец. Сейджо шеташе насам-натам и си тананикаше песенчица. Беше с многоцветна карирана рокля; на краката си имаше красиви, обшити с маниста мокасини, които носеше само при особени случаи. Защото този ден беше за нея един голям ден: не само че любимият ѝ татко се завръщаше вкъщи, но това беше и нейният рожден ден. Бедничката Сейджо! Тя невинаги получаваше подарък на този ден, откакто бяха положили майка ѝ да почива под горските цветя, но все пак си имаше две дървени кукли, измайсторени от татко ѝ за два различни рождени дни. Тая година той надали е имал време да ѝ направи нещо, защото е бил на път. Затова двете кукли, Чилауи и Чикани, бяха извадени и сложени на видно място върху леглото ѝ, но не изглеждаха чак толкова весели, макар да бяха издокарани с карирани роклички като на

Сейджо, а цветът на лицето им, или избледнял, или олющен, бе освежен с нова боя и на двете бе сложен малък шал на дървените главички. Наистина те имаха глуповат вид, ако ги поразгледаше човек: нямаха нито пръсти, нито нос, нито уста, но за тях вероятно това нямаше особено значение и Сейджо трябваше да се задоволи с тях и тоя път. Поне тъй си мислеше тя, но ние знаем повече от нея, вие и аз, а на нея, докато весело се занимаваше със задълженията си, и наум не ѝ идваше каква голяма изненада я очаква.

В това време Шапиън седеше съвършено мълчалив в другия край на стаята и като поглеждаше през прозореца, си казваше, че би искал сестра му да се държи с повече достойнство и да не се показва толкова несдържана и развълнувана... но все пак съвпадението на две такива големи събития в един и същи ден трябва да е много вълнуващо нещо за една жена, мислеше си той. Но изведнъж и собственото му сърце заби доста по-бързо и трябваше да упражни цялата си воля, за да не се втурне при прозореца, защото нейде далече-далече в езерото той забеляза малка точица.

— Сестро — заговори той бавно и отчетливо, както си му беше обичаят, — баща ни се връща.

— Къде е? Къде е? — провикна се Сейджо и без да дочака отговор, грабна своя шал, изтича през вратата и се заозърта припряно на всички страни. — Къде е, покажи ми го бързо!

Шапиън посочи точицата в езерото.

— Ей го — каза той. — Онова петънце.

— Ах! — рече Сейджо и в гласа ѝ прозвуча разочарование: това петънце можеше да бъде какво ли не. — Може да е плуваща мечка или лос — подхвърли тя с надежда, че брат ѝ ще го отрече. Но отговорът дойде, преди той да успее да проговори.

Отдалече те чуха слаб звук, слабо рязко изтрещяване — пушечен изстрел; и веднага след това още един. Те се послушваха: настъпи тишина, колкото да преброиш до три, и тогава долетя още един изстрел.

— Сигналът! Сигналът! — извика Сейджо.

— Да, това е сигналът на татко — отвърна спокойно Шапиън, но изведнъж забрави за достойнството си и хукна заедно с момичето към хижата с думите:

— Хайде, бързо, да се приготвим!

И при все че ладията беше още на няколко мили от брега и щеше да го стигне най-малкото след час, те се заловиха припряно за работа. Изтичаха при полиците да вземат бурканите с мармалад от черни боровинки и горски ягоди, които Сейджо вареше всяка година (всъщност това беше първото, което бе варила съвсем сама, но мармаладът беше станал много хубав и ѝ се искаше да мисли, че го е правила от години наред), сложиха на огъня голямото котле за чай, забучиха в месото голяма желязна вилица, за да разберат дали е готово, и се защураха от масата при печката и пак обратно при масата — изобщо правеха това, което до голяма степен биха правили всички други деца в подобен случай, независимо от това, дали бяха богати, или бедни, от царска кръв или само две индианчета.

И когато най-сетне настъпи дългоочакваният миг и жълтото кану от брезова кора с бдителното око и люшкащата се опашка се плъзна по пясъчливия бряг, и двамата заговориха в един глас, а Гитчи Мигуон слезе от ладията и с едната си ръка стисна техните (толкова, колкото можа да хване), а другата, кой знае защо, продължи да държи зад гърба си и се помъчи да отговори изведнъж на всичките въпроси, докато лицето му, което умееше да изглежда тъй строго, грейна от усмивка, когато се провикна:

— Деца, деца, чакайте да ви кажа нещо, позволете ми да говоря... да, не съм гладен; не, не съм видял никакви метиси; о, да, нашето ловище е в пълен ред, или не, би трябвало да кажа, о, да, чувствавах се самотен, но сега вече не, и... честит рожден ден, мила Сейджо, честит рожден ден, дъщеричке!

И чак тогава протегна напред другата си ръка. А в нея държеше, както ние вече се досетихме, кошницата от брезова кора; държеше я за плетената дръжка тъй, че да не могат да я стигнат, и каза:

— Полека, полека! Виж, донесъл съм ти подарък за рождения ден, Сейджо. — Той ѝ даде кошницата и я предупреди да, я носи много внимателно, след което се обърна към Шапиън и добави: — На теб също, синко, те са две.

— Две какво, татко? — попита момчето, като проследяваше с поглед сестра си, която бе тръгнала напред. — Какво има в тая кошница?

Но Голямото перо му каза да има търпение да почака и двамата тръгнаха подир Сейджо към хижата. Тя вървеше нагоре по пътеката

със смешно плъзгащо се потичване, което, според нея, предпазваше от другане, тъй че малките ѝ, общити с мъниста мокасини се мяркаха изпод карираната рокля с голяма бързина, а тялото ѝ оставаше колкото може по-сковано от коленете нагоре, за да не друга кошницата, която държеше пред себе си, като че носеше някакво голямо и много крехко яйце, което можеше да се счупи на хиляди парченца при най-малкото сътресение. И я носеше наистина много внимателно, защото от тая тайнствена кутия се чуваха извънредно чудновати звуци. „Някое бебе — мислеше си тя; — не, сякаш са две бебета, макар че трябва да са много мънички, за да се поберат в такава кошничка.“ Щом влезе в стаята, тя я сложи много предпазливо на пода, а Шапиън (който довтаса веднага след нея) я хвана от двете страни, докато Сейджо свали капака, и като погледна вътре, видя онова, за което ние с вас открай време знаем, че се намираше там: две малки, топчести, пухкави телца и четири лапички, които посягаха към горния край на кутията като мънички ръчички, и два чифта блестящи черни очички, които приличаха на копчета и я гледаха с такъв умен поглед.

— О-о-о! — рече тя, сякаш не можеше да си поеме дъх. — О! О! — Това беше всичко, което успя да каже, и като не можа да измисли нищо друго, каза още веднъж: — О!

— Меченца, живи меченца! — най-послед се провикна тя (меченцата бяха на мода по онова време и мисля, че всяко дете навред по света или си имаше мече, или мечтаеше да има).

След това Сейджо леко наклони кошницата и те излязоха; тя видя опашките и разбра. Нещо по-хубаво от мечета...

— Бобърчета, това са бобърчета! — развика се Шапиън, пребледнял от възбуда, забравил за всякакво мъжко достойнство. — Истински, живи!

А Голямото перо, изправен в целия си висок ръст, се усмихваше на двете възхитени деца, много доволен от начина, по който бяха приели подаръка. Сейджо седна до тях на пода, все още развълнувана, с полуотворена уста, макар и да не можеше да издаде нито звук повече. А освен това искаше да привлече вниманието на баща си към завесите, с които толкова се гордееше, макар и да нямаше никакво съмнение, че зорките му очи бяха ги забелязали; и обедът изстиваше на масата, а знаменитата пушка, тъй чиста и излъскана, стоеше забравена в ъгъла си.

Гитчи Мигуон беше много грижливо гледал бобърчетата през дългото пътешествие, беше ги хранил добре и сега те представляваха истински топчици и Сейджо заяви, че не е виждала нищо по-сладко. А когато те се покатериха на скута ѝ със слаби хленчещи звуци, тя се наведе над тях и зарови лице в меката им козина, която миришеше тъй хубаво от дъхавите треви и върбовата кора на тяхното легло. Малко след това Голямото перо и Шапиън излязоха да донесат пресни листа и постилка за гостенчетата, а Сейджо остана вкъщи. И докато тях ги нямаше, тя вдигна бобърчетата едно по едно в шепите си, където те чудесно се хващаха, и тихичко им зашепна и — о, чудо на чудесата — те ѝ отговаряха с тънички бебешки гласчета и се хващаха с мъничките си ръчички (човек не можеше да ги нарече иначе) за нейните пръсти и я заглеждаха много внимателно с блестящите си черни очички, в които прозираше като че ум. А когато вдигна двете заедно в прегръдките си, те започнаха да издават смешни звуци, да притискат топлите си влажни нослета към гърлото ѝ, да сумтят и пуфтят като малки бебета.

И Сейджо разбра, че много ще ги обикне.

Тогава куклите Чилауи и Чикани, които бяха ги наблюдавали доста мрачно, придобиха още по-безутешен вид и за да спести на нещастните създания всякакви по-нататъшни огорчения, Сейджо ги сложи на мястото им на полицата с лице към стената.

И тоя ден в простата дървена хижа далече в дебрите на северните гори имаше трима души, които бяха много щастливи: Гитчи Мигуон, защото завръщането му вкъщи беше толкова радостно; Шапиън, защото баща му бе казал, че бобърчетата ще са на двамата и го беше похвалил за усърдието му; и Сейджо, заради най-прекрасния подарък, какъвто бе някога получавала за рожден ден.

6.

ГОЛЕМИЯ МАЛЧО И МАЛКИЯ МАЛЧО

На бобърчетата им се хареса бързо новият начин на живот и при все че никое човешко същество не би могло да замести собствените им родители, децата правеха всичко според силите си да ги накарат да се почувствуват добре.

Шапиън прегради мястото под своето легло с парчета брезова кора, като остави единия край отворен; това бе тяхното жилище, където те веднага се настаниха като пълни стопани. Гитчи Мигуон изряза дупка в пода и сложи там коритото, да им служи за вир — е, не беше съвсем като истински вир, но беше голям колкото гмуркалото — и те прекарваха почти половината от деня в него и излегнаха се върху водата, ядяха своите вейчици и листа. Щом излезеха от коритото, тия топчести дребосъчета приклякаха изправени до него и си почистваха кожухчетата, при което първо изстискваха космите кичур по кичур с малките си юмручета. След това грижливо сресваха козината си с двойния нокът, какъвто всеки бобър има на двата си задни крака специално за тая цел. Всичко това им отнемаше доста време и те го вършеха толкова делово и сериозно, че Сейджо се увличаше не по-малко от тях и понякога се залавяше да им помага, като търкаше космите насам и натам с върха на пръстите си, което ги караше да се чистят още по-усърдно.

Когато се подсушаваха по тоя начин, те обикновено вдигаха едната си ръка изпъната високо над главата и търкаха тая страна с другата ръка. Както стояха изправени в тая поза, можеше да се помисли, че ей сега ще заиграят лудешки танец. Те често приклякаха така на задните си крака, когато огризваха кората от малки пръчки и когато едното или другото хващаше някоя пръчка пред себе си с двете ръце и почваше да я върти, докато зъбите усърдно остъргваха кората, човек неволно можеше да ги оприличи на някое дребно старче, което свири на флейта. Понякога те променяха програмата и когато клончетата се случеха много тънки, изяждаха ги изцяло, като слагаха единия край в устата и го натикваха навътре с ръцете, а острите предни зъби с много бързо движение го накълцваха на мънички парченца. Тракането на техните резци напомняше по звук на две заработили в надпревара шевни машини, а както си държаха главите и сякаш натикваха пръчките бавно в гърлата си, много приличаха на гълтачи на саби, които с наслада закусват със саби.

Първите една-две седмици трябваше да им се дава мляко, затова Сейджо взе назаем от една съседка в селото шише с биберон и едно по едно ги хранеше с него. Но докато едното пиеше (стиснало здраво шишето с две ръце), другото обикаляше наоколо, хленчеше високо, мъчеше се да грабне шишето, стигаше се до караница и голяма бъркотия, а понякога и до прекатурване на кутията и разливане на млякото, тъй че се наложи да намерят още едно шише с биберон и Шапиън да храни едното бобърче, а Сейджо другото. После започнаха да им дават индиански хляб банок с мляко и положението се пооблекчи, понеже всяко бобърче си имаше своя чинийка, която децата държаха пред тях. Бобърчетата загребваха от наквасения хляб и го тъпчеха в устата си с голяма бързина и ме е страх, че държането им на трапеза не би било от приличните, защото можеше да се чуе продължително и силно мляскане и пъшкане, и дори те често си говореха с пълна уста. Но имаха и една прекрасна черта, която не всички ние притежаваме — обичаха да прибират чиниите си, когато свършваха да ядат, като ги избутваха по пода в ъгъла или под печката; разбира се, ако в тях имаше останал натопен в мляко банок, за тях това нямаше никакво значение, и докато чинийките стигнеха местоназначението си, тия остатъци биваха грижливо размачкани и разтъпкани по изминатия път и подът оставаше чудесно белязан с

малки лепкави бобърски следи, които понякога се налагаше да бъдат отчасти изжулени; а Сейджо винаги прибираше чинийките и ги измиваше, също както миеше чиниите на „големите хора“. Понеже трябваше да ги хранят поотделно, всяко от бобърчетата започна да гледа на едно от децата като на свой личен приятел и когато ги повикваха, едното отиваше при Шапиън, а другото при Сейджо. Първо те нямаха имена и децата просто викаха: „Ундаас, ундаас, Амик, Амик!“ — което значи: „Ела тук, ела тук, бобре, бобре!“ Но след известно време Сейджо си спомни за деня, в който двете дървени кукли сякаш бяха наблюдавали пристигането на бобърчетата и в който новодошлите ги бяха бързо-бързо изместили. „Е — помисли си тя, — бобърчетата биха могли да вземат и техните имена.“ И ги нарече Чилауи и Чикани, което значи Големия Малчо и Малкия Малчо. Така по-голямото от двете бе наречено Чилауи или Големия Малчо, а по-дребното получи името Чикани или Малкия Малчо. Тъй и двете получиха имена и тия имена много им прилягаха, защото в края на краищата наистина бяха много малки и наистина приличаха на две оживели пухкави играчки, слезли от полицата. Не се мина дълго и те научиха имената си и щом ги повикваха, пристигаха от жилището си под леглото на Шапиън; но имената звучаха почти еднакво и когато повикваха едното, идваха и двете, а понеже си приличаха като две капки вода и почти не се различаваха по големина, често пъти беше доста трудно да се разпознае кое е Чилауи и кое — Чикани. Освен това и друго усложняваше работата още повече — те не растяха еднакво: ту едното започваше да расте по-бързо, ту другото го настигаше и изпреварваше. Първо едното ставаше по-голямо, после другото! И децата току откриваха, че Малкия Малчо е вече от доста време Голям Малчо, докато Големия Малчо се е крил под името Малкия Малчо. И тъкмо установяваха това, когато бобърчетата пак си разменяха местата, а когато се изравняваха в междинните периоди, нямаше начин изобщо да бъдат различени едно от друго.

Всичко това създаваше голямо объркване и Сейджо почти беше решила да им даде едно общо име и да ги нарича „Малчовци“, когато Чилауи уреди въпроса по присъщ за него начин. Той имаше навика да заспива в топлата дупка под печката, между камъните, и един ден стаята се изпълни със силна миризма на опърлена козина, но никой не можеше да си представи откъде идва тя. Отвориша печката и

надзърнаха вътре, изметоха горната плоча, изчистиха кюнците, но миризмата на опърлено ставаше все по-силна, докато някой се досети да погледне под печката и откри Чилауи да спи там най-невъзмутимо с до такава степен опърлена козина на гърба, че го измъкнаха оттам с голяма плешивина на кожата. Беше отличен белег, подобен на онези, с които дамгосват добитъка в големите стопанства, и остана на гърба му цялото лято, та вече лесно ги разпознаваха едно от друго; а като наричаха едното (опърленото) Чилауи, а другото Чикани, за да има разлика, те си научиха имената и най-после всичко се уреди.

Те бяха двама страшни малки дърдорковци — Чилауи и Чикани, — непрекъснато бръщолевеха помежду си и понякога издаваха съвсем чудновати звуци. А когато някое от децата им заговореше (което се случваше често), почти винаги отговаряха с врясъци и писукания. Когато се вършеше някаква работа, като носене на вода или дърва, или когато метяха пода или когато хората говореха и се смееха повече от друг път, или имаше някакви гости, двете бобърчета изскачаха да видят какво става и се опитваха да се присъединят към веселбата, вършеха какви ли не лудории и се пречкаха на всички под краката. Разбира се, че ако им се дадеше някакво лакомство от трапезата, те винаги го занасяха в жилището си да го изядат или да го оставят на склад. И тъй, когато те, като лоши деца, започваха да дотягат на гостите, трябваше да ги подкупват със зальчета банок, за да ги накарат пак да се приберат; но не се минаваше много и се появяваха отново, за да получат още банок, занасяха го и него и излизаха пак и така нататък. Много скоро те научиха, че хляб се получава, когато дойдат гости, а когато идваше време за обед или вечеря, знаеха и това, пристигаха, побутваха и дърпаха хората за дрехите и си искаха банок, и се мъчеха да се покатерят по краката им, за да го получат. И, разбира се, винаги получаваха, каквото желяеха, и изтичваха с него в своя дом под леглото, като си поклащаха главите и смешно подскачаха.

Те непрекъснато ходеха подир децата, тичаха навсякъде търпеливо след тях, а краката им бяха толкова къси и те тичаха толкова свити над пода, че лапите им почти не се виждаха, та приличаха на две малки животинчета с навита пружина от някакъв магазин за играчки, които се движат на колелца и са тъй навити, че никога няма да спрат. Каквото и да намереха на пода, било то мокасини, подпалки и така нататък, влачеха го насам-натам, а след време, когато поотраснаха и

станаха по-силни, дори отмъкваха дърва от сандъка зад печката чак в жилището си, където ги настъргваха на талаш с острите си зъби и си правеха от него легла — хубави, чисти и спретнати легла. Всички дребни части от облеклото, ако човек не ги вдигнеше веднага, скоро изчезваха в бобровия дом. Събаряла метлата и я разнасяха из стаята и тая метла и дървета за печката като че бяха любимите им играчки главно, смятам, поради шума, който можеха да вдигат с тях и който явно им доставяше голямо удоволствие.

Но най-голямото им забавление беше да се борят. Изправени на задните си крака, те се стискаха по възможност най-силно с късите си ръце и опрели едно друго глави върху раменете, се мъчеха да се свалят на земята. Това беше много трудно, понеже широките опашки и ципестите задни крака представляваха сигурна опора, и те се напъваха, бутаха, сумтяха и пъхтяха, докато едното, като усетеше, че се подхлъзва, започваше да отстъпва назад, за да запази равновесие, а другото продължаваше да го блъска с все сила. Понякога губещото играта успяваше да се съвземе и подновяваше бутането и така ту напред ту назад, пак и пак по за няколко минути продължаваха тая странна игра, която много напомняше двойка, танцуваща валс. През цялото време, докато траеше борбата, сред сумтенето и пъшкането губещото играта надаваше писъци и викове и се чуваше много трополене на крака и пляскане на опашки, с което собствениците им се мъчеха да се задържат прави, докато на едното или другото при отстъплението му се подвиеше опашката и то не паднеше по гръб; тогава начаса борбата спираше и те хукваха да се гонят из стаята като бесни. Всичко това се вършеше по най-весел начин и на двете деца не омръзваше да ги наблюдават.

И с всичките тия шумни прояви, свиренето на флейта, гълтането на саби, просията, търкалянето на цепеници по пода и всичките други лудории и залисии, които в някои дни се прекъсваха чак когато си лягаха да спят, бобърчетата бяха толкова игриви, шумни и забавни, като две човечета, с които ти е драго да живееш.

Но невинаги бяха толкова оживени. Идваха моменти, когато ставаха много тихи, когато седяха оклюмани едно до друго, притиснали ръце до гърдите, изпънали напред опашки. Седяха и наблюдаваха какво става наоколо, притихнали като мишлета, гледаха и слушаха, без да се обаждат, сякаш се мъчеха да вникнат в нещата. А

понякога, когато приклякваха едно до друго, като две шоколадени джудженца, Сейджо коленичеше пред тях и им разправяше някоя приказка, като тактуваше с пръст пред носовете им, сякаш дирижираше оркестър. А те седяха, слушаха, следяха пръста ѝ и не след дълго започваха да поклаща глава напред-назад, наляво и надясно, както бобрите винаги правят, когато са доволни, и най-накрая те започваха да тръскат с цялото си тяло тъй силно, че се катурваха и продължаваха да се търкалят по пода, сякаш разбираха всяка дума и просто не можеха да не се превиват от смях на разказвано.

Те седяха и слушаха...

А Шапиън, застанал настрана, гледаше тая картинка и я намираше доста глупава, но в същото време изпитваше съжаление, че е вече такъв голям мъж, който не може да си позволи да се присъедини към разказването на приказки. Имаше моменти, когато това, че е вече възрастен, доста пречеше на удоволствията!

Понякога Малчовците се чувствуваха самотни и се разхленчваха с пискливи гласчета в тъмната си стаичка; тогава Сейджо, която все още не можеше да забрави майка си и разбираше какво им липсва, ги взимаше в прегръдките си и се мъчеше да ги утеши, като им тананикаше. И те се притискаха към нея здраво вкопчени едно в друго, сякаш ги беше страх да не се загубят, заравяха мъничките си муцунки в топлата, мека извивка на врата ѝ, където толкова много обичаха да се гушат и след като скимтенето стихваше — може би забравяха временно всичко и с продължителни, дълбоки въздишки и тихо сумтене заспиваха доволни.

Защото в края на краищата въпреки всичките им пакости, крясъци и веселби те бяха само две малки заблудили се дребосъчета и проявяваха към тия две човешки деца по свой начин същата обич, която бяха проявявали към загубените от тях майка и баща, които никога нямаше да забравят.

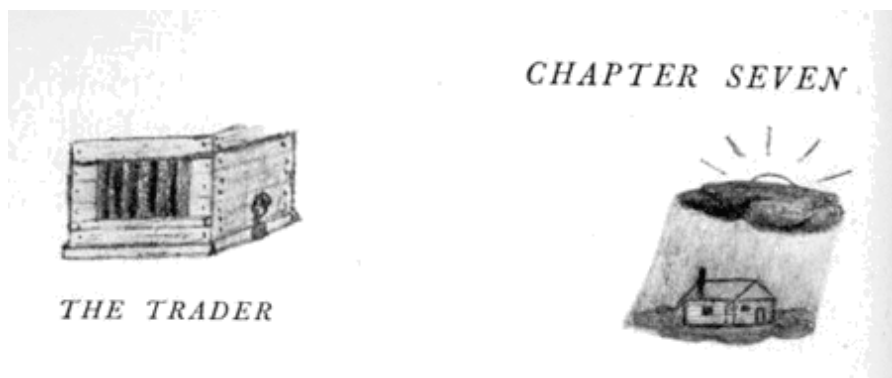
Чикани особено много обичаше Сейджо. Той не беше толкова як, колкото Чилауи, беше по-тих и по-смирен. У Чилауи имаше нещо закачливо, той беше по-голям веселяк, един от тия, които „правят всичко на шега и шега от всичко“, от тия, за които животът е само една голяма шега; а Чикани често го налягаше тъга по разните ъгълчета и трябваше да го вдигат, да го гаят и глезят. Често той се измъкваше нощем и скимтеше до леглото на Сейджо, за да го вземе и да го остави да спи там, до нея, докато Чилауи лежеше по гръб в колибката и хъркаше, сякаш нищо не е било. Сейджо беше винаги готова да съчувствува на Чикани, понеже беше по-слабичък, и заставаше до него на колене, а той се покатерваше на скута ѝ и се свиваше там, щастлив и доволен. Чилауи, когато изчерпваше лошотията си през деня и сметнеше, че е останал пренебрегнат, пристигаше, за да получи своя дял милувки, мушваше се до Чикани и след няколко дълбоки въздишки се настаняваше, притиснал се плътно до него, без съмнение безгранично доволен от всичко извършено. И Сейджо в желанието си да не ги тревожи оставаше да седи така, докато двамата не пожелаеха да си отидат.

Сега вече беше лесно да ги разпознаеш, понеже бяха станали съвсем различни в държането си. Чилауи беше по-силен, по-смел и по-предприемчив от братчето си — комично същество, на което като че доставяше огромно удоволствие да се удря с главата о краката на

масата, да събаря разни неща върху лапите си или да пада в сандъка с дървата. Беше любопитен като папагал и искаше да се тика навсякъде, което обикновено и правеше. Веднъж се беше покатерил върху ведро с вода, оставено от някого за миг на пода, и може би погрешно сметнал, че това е гмуркало, се хвърли право вътре. Ведрото, разбира се, се прекатури с трясък и водата се разплиска във всички посоки. Той беше крайно изненадан, както и всички останали. Но въпреки цялото си своенравие беше толкова обичлив, колкото и Чикани, и ходеше по стъпките на Шапиън (когато не беше зает с нещо друго!) почти така, както другият ходеше подир Сейджо. И не понасяше да се отдели за дълго от Чикани. Където и да ходеха, двамата винаги бяха заедно, като потичваха един подир друг или един до друг, а ако се случеше да се разделят при обиколките си из къщата, започваха да се търсят и да се викат. Когато се срещнеха, оставаха за известно време мирни, притиснали главичките си и вкопчили се един в друг, ала това тъжно настроение скоро минаваше и те завършваха цялата история с една от тия чудновати борби, които за тях едва ли не бяха проява на особена радост.

И Сейджо често си мислеше колко жестоко би било някога да ги разделят.

7. ТЪРГОВСКИЯТ АГЕНТ

А после настъпи ден, когато Голямото перо каза, че бобърчетата трябва да бъдат пуснати на свобода. Бяха доста пораснали и станали много живи и силни и децата ги беше малко страх, да не би да се заблудят и те да се лишат от тях завинаги. Но бащата им каза, че малките бобърчета никога не напускат дома си, ако с тях се държат добре, и винаги се връщат в хижата, като че ли тя е бобров дом. Каза им, че много скоро им става самотно и се връщат след един-два часа.

И тъй един славен, прекрасен и пълен с вълнения ден преградата, сложена в долната част на входа в хижата, бе махната и те излязоха. Но не веднага, защото дълго надзъртаха и оглеждаха всички ъгълчета, и душеха, и се ослушваха за безброй миризми и звуци, които изобщо не съществуваха, и направиха два-три опита да излязат, преди най-сетне да се решат да се запътят към езерото със Сейджо и Шапиън от двете страни като телохранители. Тръгнаха с много бавна и предпазлива крачка и току клякаха да се огледат — няма ли наблизо вълци и мечки; разбира се, наоколо нямаше нито вълци, нито мечки, но играта им доставяше огромно удоволствие, а когато стигнаха близо до езерото, ускориша ход и преминаха в тръс, който скоро се превърна в галоп (предполагам, че това би могло да се нарече галоп) и се хвърлиха във водата... но веднага изскочиха пак, понеже не можеха да разберат какво е това толкова голямо корито. Ала скоро влязоха отново и след малко

вече плуваха, гмуркаха се и пицяха, пляскаха с опашките и бяха на върха на щастието.

— Също като истински бобри — каза Сейджо.

Не се мина дълго и те се заловиха да прегризват малки тополови фиданки. Правеха ги на къси парчета и обелваха кората с истинско наслаждение, клекнали във високата трева и храсталаци до езерния бряг. Играеха и се боричкаха, тичаха нагоре-надолу по брега и лудуваха с младите си приятели, хвърляха се във водата и изскачаха пак съвсем като пощурели. Пъхаха любопитните си нослета във всяка забелязана дупка и намериха в подмола изоставено жилище на мускусен плъх. Понеже бяха горе-долу толкова големи, колкото и бившият обитател, дупката много им хареса и те незабавно се заловиха да ровят там. Отворът беше под водата и когато взеха да ровят, изровената пръст започна да се размива и да образува гъсти облаци, тъй че във водата не се виждаше нищо. Бобрите не се появяваха дълго време, докато Шапиън се разтревожи, нагази в езерото, мушна ръката си в дупката и заопипва. Бобрите не бяха там!

— Сейджо — извика той възбудено, — тука ги няма.

Двамата се заловиха припряно да претърсват камъшите и храстите по брега, но изведнъж чуха зад гърба си най-жални вопли и викове и видяха по стъпките им да тичат, колкото им позволяват късите крачета, Чилауи и Чикани, уплашени до смърт, че са били изоставени. Те прекъснали работата си и като плували под калната вода, се отдалечили и незабелязани от никого, излезли на брега по-долу.

Сега бяха изморени. Седнали като две малки рошави джудженца, те се заловиха да се търкат и трият, да си решат кожухчетата, а когато това бе свършено и бяха съвсем сухи, те се обърнаха и се запътиха бавно и тържествено, един до друг нагоре по пътеката към хижата. А там, получили по голямо парче банок, тихичко се мушнаха в спалнята си от брезова кора да вечерят, сетне се притиснаха колкото може по-близо един до друг на хубавото си сухо легло от талаш и заспаха. И тъй завърши първият чудесен ден на тяхната свобода.

Те си построиха смешен малък бобров дом

Най-после те бяха станали, както каза Сейджо, истински бобри.

Всеки ден след това, щом отвореха вратата, те изтичваха при езерото за всекидневната си баня. Там с часове ровеха намерената от тях дупка и когато тя стигна достатъчно навътре в брега, за да бъде безопасна по тяхно мнение (ако се съдеше по начина, по който се оглеждаха и слухтяха, човек би рекъл, че тия места бяха пълни с дракони), те я извиха нагоре и направиха изход на повърхността и по тоя начин стана гмуркало, а отгоре за радост и безкраен възторг на Сейджо и Шапиън построиха смешен малък бобров дом. Така сега те си имаха истинска къща със стаичка и подводен вход, тунел и гмуркало всичко, както се полагаше да бъде. Стените на дома малко се клатеха и не бяха добре замазани, но, общо взето, постройката беше доста здрава.

След това събраха сума фиданки, тополови и върбови издънки и направиха от тях мъничък сал за хранене пред подводния вход, същия, какъвто правят големите бобри, само че много-много по-мъничък. Разбира се, всичката тая храна щеше да се вкисне във водата много преди да бъде използвана, пък и лятото не беше време за салове за храна, а клатещата се къщурка не би могла да ги запази от дъжд, но това не ги интересуваше! Те си имаха топло легло в хижата, също като при големите хора, там имаше винаги предостатъчно банок, а в известни случаи дори и една-две лъжички сладко и всеки от тях си

имаше собствена чинийка, от която да яде, тъй че, ако се сметнеше всичко, за своите размери те притежаваха доста голямо имущество и бяха всъщност много заможни. Те нямаха нужда нито от несигурния дом, нито от сала за хранене, но да ги правят — да прегризват малки дръвчета, да копаят и да играят с кал (да правиш от кал къщи трябва да е ужасно по-интересно, отколкото да правиш банички), — да правят всичко онова, което бобрите толкова много обичат да правят и без което животът за тях не е живот, им доставяше огромно удоволствие.

За Сейджо и Шапиън, които прекарваха почти цялото си време там, при тях, беше не по-малко забавно да ги наблюдават, а често и да им помагат и двете бобърчета се нахвърляха върху всякакви строителни материали, като пръчки, съчки, пръст или някой и друг камък, който им бе донасян, и веднага ги отмъкваша. А понякога двамата малки хубостници излизаха на брега, покрити от глава до крака с кал, и започваха да се катерят по приятелите си; тогава започваше истинско боричкане и се вдигаше голям смях.

Шапиън построи колиба за игра на брега и често всички се събираха вътре да си починат на сянка; това беше любимото място на Чикани, където често отиваше да търси Сейджо и винаги пристигаше там, когато тя го викаше. Но Чилауи, любителят на приключения, който беше по-голям скитник, а донякъде, както ми се струва, и пират, не можеше да остане никъде мирен за дълго, тръгваше да скита и непрекъснато се губеше. Разбира се, сам той знаеше, че не се е загубил, но другите мислеха така, и то си беше така, ала за тях; и тогава, естествено, тръгваша да го търсят. Откриваха го на най-неочаквани места: намираха го в колибата, когато смятаха, че там няма никой, или в хижата, когато смятаха, че е в колибата, или го откриваха скрит в бобровия дом или под лодката, където в повечето случаи спеше. А когато го намираха, той сядаше, изправен с опашката напред, и започваше да се люшка, да се свива и да клати глава, като че танцуваше или се смееше на шегата, която бе изиграл на другите. Случеше ли се някаква неочаквана и безпричинна наглед бъркотия, човек можеше почти винаги да бъде сигурен, че виновникът за всичко е бил тоя негодник, а чуеха ли се някъде викове и скимтене или каква да е врява, Чилауи беше винаги причинител или причината за нея — ако не едното, тогава другото — и неговият глас можеше да се чуе откъде ли не, по кое ли не време.

Но и Чикани не беше светец, за какъвто може да започнете да го смятате: и той се забавляваше не по-малко от другите... Но имаше моменти, когато внезапно се укротяваше, сякаш от някаква мисъл, дошла в малката му главичка, може би някой смътен спомен за родния вир, останал толкова далечен сред Хълмовете на шепнещите листа. И тогава, ако Сейджо не беше наблизо, за да го утеши, той се заклащаше на късите си крачета към колибата за игри да я потърси. Ако я намереше там, присядаше до нея и грижливо си почистваше и сресваше козината; а докараше ли се, сгушваше се близо до тая толкова обичана своя другарка и сложил глава на скута ѝ, се мъчеше да ѝ разкаже мъката си на чудноватия бобърски език; или си лежеше там с полузатворени, премрежени очи и издаваше тихички звуци на щастие, или може би на самотност, или на обич — ние не знаем точно. Много, много добри приятели бяха те двамата и където беше единият, там скоро се появяваше и другият.

И покрай всичките им весели лудории и шумни забавления и работа (не чак толкоз работа, разбира се!), и покрай всичките игри би ми било трудно да кажа кои от тия млади създания на пустошта бяха по-щастливи — тия с по четири крака или другите с по два. Но едно нещо зная, а то е, че те бяха весела компания в ония щастливи, прещастливи дни в О-пи-пи-соуей, Мястото на говорещите води.

Парченцата банок бяха започнали да стават все по-малки и по-малки. Голямото перо бе отишъл преди няколко дена за провизии, но още не се бе върнал и брашното беше съвсем на свършване. И децата, и бобрите нямаха почти какво да ядат, докато един ден, когато се върнаха в хижата от игра, четиримата другари намериха там Гитчи Мигуон.

Беше много замислен и разтревожен от нещо. Но провизии имаше: на пода лежеше чувал брашно и някои други продукти, а до тях стоеше непознат бял мъж. Този човек носеше голям кутия. Голямото перо заговори обичливо на децата си, но не се усмихна, както друг път, и те останаха учудени. Белият човек стоеше и мълчеше. Нещо изглежда не беше наред. Дори бобърчетата като че усетиха, че нещо е станало, понеже животните много лесно долавят подобни неща, и също стояха тихо и наблюдаваха.

А Шапиън, който бе ходил в училището на мисията и разбираше малко английски, чу баща му да казва на непознатия!

— Ето ги; кое ще вземете?

Какво значеше това? Какво искаше той да каже? Усетил изведнъж, че му прилошава, Шапиън погледна сестра си, но тя естествено, не беше разбрала.

— Почакай да ги поразгледам — каза непознатият в отговор на въпроса на Голямото перо. — Нека се поразмърдат насам-натам.

Беше дебел, червендалест мъж със студени сини очи — като стъкло или като лед, помисли си Шапиън. А Голямото перо гледаше сина и дъщеря си с печален поглед. Той помоли белия да почака мъничко, докато поговори с децата.

— Сейджо, Шапиън, дъще моя, сине мой — рече той на индиански. — Искам нещо да ви кажа.

Тогава Сейджо разбра, че ги е сполетяла някаква беда. Тя се доближи до Шапиън и загледа плахо непознатия: о, защо ли гледаше той толкова втрещено бобърчетата!

— Деца — продължи баща им, — това е новият агент от търговския пункт на Заешкия влек; нашия приятел, стария агент, го няма. Сега тоя пункт го е взела друга компания и искат да им платя дълга си. Дългът ми е голям и ние не можем да го изплатим, докато не свършим лова идущата зима! Старата компания винаги работеше по тоя начин с индианците! Но тия от новата компания казват, че не могли да чакат. Сега ние нямаме провизии, нали знаете, а тая компания не иска да ми даде нищо назаем, докато не платя дълга. Затова трябва да отида на голямо пътуване за тях заедно с другите мъже от селището, да пренасяме припаси в новия пункт на Ливадното езеро, което е далече оттук. С работата ще изплатя дълга си и ще получа нещо отгоре, но няма да ми дадат никакви пари, докато не се върна. А през това време вие, деца, трябва да живеете. Не мога да допусна да гладувате. Тоя търговски агент ще ни даде ей тия припаси. — Той посочи чувалите и пакетите на пода. — А в замяна иска... иска едно от бобърчетата. — Гитчи Мигуон замълча; никой не се помръдна, дори и бобърчетата; тогава той продължи: — Живите бобри много се ценят и което и да вземат, няма да го убият. Но сърцето ме боли заради вас, деца мои, и... — той погледна Чилауи и Чикани — и за бобърчето, което трябва да му дадем.

Шапиън стоеше съвсем неподвижен и изправен, черните му очи гледаха втренчено агента, а Сейджо, която не можеше да повярва всичко това, пошепна:

— Това не е вярно, о, това не е вярно!

Но Шапиън не проговори, а само прегърна сестра си през раменете, забил поглед в тоя човек, в тоя непознат, който беше дошъл да наруши щастието им. Момчето се сети за заредената пушка, оставена зад него в ъгъла, ала трябваше да се подчини на баща си и затова не се помръдна. Но то гледаше агента с такава ярост, че макар и да беше само четиринадесетгодишно момче, на агента започна да му става малко страшно; затова той отвори кутията си, посегна към едното от бобърчетата, вдигна го и сложи го вътре и затвори капака. Той кимна на Гитчи Мигуон:

— Е, ще се видим с теб след един-два дена на пункта — каза той, излезе с кутията под мишница и затвори вратата след себе си.

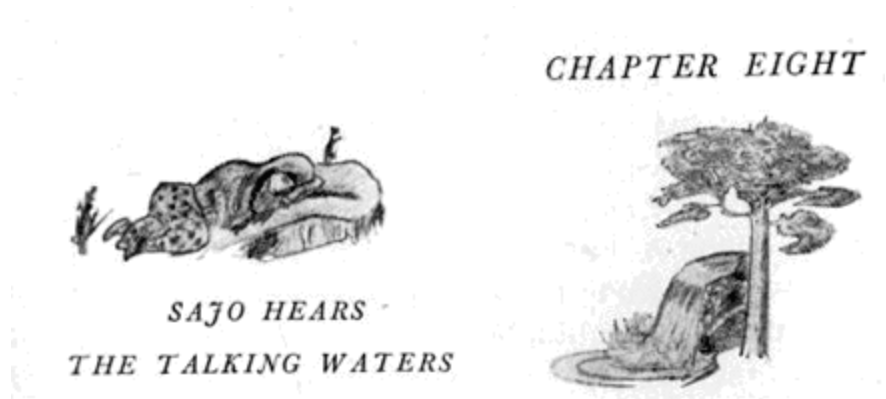
И нищо повече.

Тогава Сейджо коленичи мълчалива до брат си и зарови лице в неговия ръкав.

Агентът беше избрал Чикани.

А Чилауи, без да знае защо, изведнъж се уплаши и влезе в колибката си сам.

8. СЕЙДЖО ЧУВА ГОВОРЕЩИТЕ ВОДИ

На другия ден Голямото перо замина за изкупвателния пункт за кожи, за да отработи, каквото дължеше на компанията. С него отидоха седемнадесет други мъже с три големи лодки от брезова кора. На Заешкия влек щяха да натоварят лодките с припаси за Ливадното езеро (Мъскодейсинг), друг пункт на компанията, далече на север. Бригадата, както наричаха такива кервани от лодки, щеше да се върне след месец или дори по-късно. А Сейджо, Шапиън и Чилауи останаха сами в О-пи-пи-соуей.

Когато търговският агент затръшна силно вратата, която отдели Сейджо от единственото й най-обично нещо на света след баща й и брат й, беше й се сторило, че е затворил вратата и след нейното сърце, че и то я беше напуснало заедно с Чикани и кутията.

След това голяма промяна настъпи у тях тримата. Щастливият кръг бе разкъсан. Нямахше вече весели забави в колибата за игри, нямахше вече смях и веселби на езерния бряг. Чилауи не лудуваше вече и гласът му, който дотогава се чуваше по всяко време, замлъкна. Не ги размиваше вече със смешния си танец и не играеше, само скиташе по цял ден нагоре-надолу по пътеката край езерото и търсеше Чикани. В малката му главичка като че не се побираше мисълта, че братчето му е изчезнало. Всяка сутрин, освежен и изпълнен с надежди, тръгваше в

ситен тръс, сигурен, че ще го намери някъде, надзърташе във всяко ъгълче на колибката, бързаше тичешком от едно на друго утъпкано място в тревата и камъшите, където толкова често бяха седели заедно и приглаждали козината си, бяха се борили или приличали на слънце един до друг. Плуваше нагоре и надолу край брега, претърсваше всичките кътчета, където бяха излизали от водата, влизаше и излизаше от несигурния малък бобров дом, който те строиха с такова удоволствие.

Така търсеше по цял ден, докато най-последно се отказваше, малко провлаченият му тръс се превръщаше в бавно, уморено крачене и той затъртяше от малелите си крачета нагоре по пътеката към хижата и си лягаше без звук в пустия си смълчан дом — не беше вече същият безгрижен пират, същият пакостлив негодник, а само едно самотно, безутешно бобърче. Не беше вече Големия Малчо, а само Малчо, защото нямаше други Малчовци. Двете деца ходеха с него при обиколките му и се преструваха, че и те търсят, защото не можеха да го гледат как блуждае сам, като нещастна малка сянка. А когато ядеше от чинийката си, двамата сядаха до него и му я държаха, а понякога някоя и друга сълза капваше върху хляба с млякото, когато Сейджо се сетеше за Чикани, който би трябвало да бъде също при тях — бедничкия Чикани, бедничкия Малък Малчо, който беше толкова добродушен и гальовен и който толкова често се беше чувствувал самотен, а сега беше далече някъде в големия град, където вече нямаше лудуване, нямаше банок, нямаше веселби!

Все ѝ се струваше, че той не може наистина да ги е напуснал. Почти през цялото време очакваше да намери набитата фигурка седнала някъде в колибата или да види късокракото тантуресто създайце да изскача заедно с Чилауи от брезовото жилище за всекидневното пиршество с банок и почти всеки миг беше готова да заяви, че е чула гласчето му от брега на езерото. Дори малките му следи, много по-малки, отколкото на Чилауи, грозни и трогателни, с обърнати навътре пръсти, все още личаха в тинята край брега. Сейджо често отиваше да ги види и когато нямаше никой наблизо, коленичеше, докосваше ги леко с пръсти и им шепнеше; но най-последно водата ги разми и те изчезнаха. Последната, която бе останала, тя покри с парче брезова кора и всеки ден отиваше при нея сама, ала и тя постепенно изсъхна, превърна се в прах и скоро съвсем се загуби.

Вече нищо не беше останало от Чикани.

Макар гласът на Чилауи да се чуваше рядко през тия дни, все пак нощем понякога се събуждаше, хленчеше в пълната си самота и търсеше в мрака друго топчесто телце, което все не можеше да намери. А Сейджо го чуваше, събуждаше се и се вмъкваше в стаичката, лягаше до него на малкото легло от стърготини и хлипайки, го притискаше до себе си, докато двамата заспиваха отново.

Шапиън седеше с часове загледан в езерото, забил поглед в далечните, губещи се в безкрая планини, без да проговори, и сърцето му се свиваше заради сестричето, което вече нито пееше, нито се смееше в хижата им, както преди. На гърлото му току засядаше буца и тогава се озърташе свирепо, защото никой не биваше никога да узнае колко трудно му беше да сдържа сълзите. Колко омразни му бяха тия чували и пакети, които агентът беше оставил в замяна за Чикани! Хлябът го задавяше, когато го ядеше. Защо не се беше сетил да предложи на агента пушката си: тя му беше струвала четири нуркови кожи, а те положително струваха колкото едно малко, много малко бобърче!

При все че си бяха поделили любимците и Чилауи всъщност беше негов, Шапиън го остави изцяло на сестра си. А тя понякога взимаше бобърчето и го занасяше доста далече нагоре по течението на едно поточе, което буйно се стичаше от възвишенията отвъд селището и образуваше малък водопад. До водопада имаше огромен шумолящ бор и тук, под дървото, тя сядаше и се мъчеше да измисли някакъв начин да върне Чикани докато Чилауи плуваше и се гмуркаше, и дори поиграваше по малко сам в спокойния дълбок вир долу. „Като че беше по-щастлив тук“ — мислеше си Сейджо, защото вирът беше малък и не изглеждаше толкова обширен и празен, както езерото, проснало се с цели мили на всички посоки и само с едно бобърче в него.

И докато малкият ѝ другар плуваше насам-натам или белеше върбовите си клонки, а понякога седеше на скута ѝ и се решеше, тя се вслушваше в гласовете на водопада. Защото трябва да знаете, че ако имате търпение да чакате край прагове или водопади, след време сякаш започвате да долавяте звуци на тихо ромолящи гласове — ту близки, ту далечни, ту по-високи, ту по-тихи, навремени много ясни, после заглъхващи и губещи се пак в бълбукането на водата. Всички индианци са чували тия звуци; бели хора, които са се заслушвали,

казват, че и те ги чуват, тихи и напевни, в потока. Индианците казват, че това са гласовете на хора от Страната на духовете, върнали се да говорят на тия, които обичат. Та тук Сейджо оставаше да седи, докато чуеше гласовете, и се мъчеше да долови какво казват. Беше сигурна, че някой ден ще може да ги разбере, което наистина беше вероятно, понеже индианският език тъй много напомня звука на течаща вода, въздишките на вятъра и шепота на дърветата. А Чилауи понякога седеше до нея съвсем мирен, като че слушаше, и може би ги чуваше също, дори по-добре от Сейджо, тъй като слухът на бобъра е много по-остър от човешкия.

Точно това беше кътчето, което индианците наричаха О-пи-пи-соуей, „Мястото на говорещите води“^[1], на което е наречено селището и цялата местност. То беше любимото кътче на Сейджо от най-ранно детство, където отиваше, когато ѝ станеше самотно или искаше да помисли или да вземе някакво решение. Често лягаше в сянката на огромния бор и се заглеждаше в тъмните сенчести бездни между исполинските клонове; а когато слънчевите лъчи надзъртаха през тях и грейваха в тия здрачни глъбини, всичко там горе изглеждаше много красиво, като някоя далечна, незнайна страна, населена от феи и други чудновати същества, и Сейджо понякога се чудеше дали това не е страната, където живеят духовете, които приказват на хората от Говорещите води. И както лежеше, загледана нагоре към полюляващите се клони, често я обземаше някакво чувство, че майка ѝ е до нея и ѝ говори, и това я правеше щастлива.

Един ден, когато седеше там с Чилауи на скута и слушаше дремливото бълболене на малкия водопад, стори ѝ се, че звуците стават много ясни и разбираеми. Тя се облегна на дървото и затвори очи, за да ги чува по-добре. И след малко шумът на водата започна да намалява все повече и скоро заглъхна и като че чу вместо тоя шум някой да ѝ говори, много тихо, много ясно, до самата нея. И ето че започна да различава думите! Тези думи на индиански език, който звучи толкова много течаща вода: „Сейджо, Сейджо, ма-жан, ма-жан. Сейджо, Сейджо, ден-на жа-дан“ — повтаряше гласът пак и пак, като стихове или песен:

Сейджо, Сейджо,

*ти върви,
Сейджо, Сейджо,
във града.*

Гласът като че все продължаваше и продължаваше да повтаря напевно тия думи ту по-високо, ту по-тихо, звукът се засилваше и заглъхваше, както се беше засилвало и заглъхвало бълболенето на водата във водопада. И най-после стана толкова ясен, че сякаш позна гласа — един глас, който не бе чувала много отдавна: гласът на майка ѝ. И тя възкликна:

— О, майко, аз съм Сейджо! О, майко, кажи ми още нещо! Аз ще те послушам.

И тя посегна към звука и допря нещо меко и топло, а когато рязко отвори очи, намери ръката си върху топлия влажен нос на Чилауи, който седеше изправен на скута ѝ и дърпаш нейния шал. Тогава тя разбра, че е заспала за миг, а звуци се бяха загубили пак в песента на водата и водопадът продължаваше неспирно да бълболи, както винаги.

Сейджо скочи на крака, вдигна Чилауи и му каза:

— Чилауи, Чилауи, ние ще отидем да вземем Чикани! Трябва да отидем в града да вземем Чикани. Майка ми го каза! Аз знам!

И така, прегърнала бобърчето, тя се завтече обратно къщи, като си казваше: „Да, това беше гласът на майка ми. Великия дух ѝ позволи да дойде на водопада и да ми говори, и тя ми каза да отида в града... Не ща само да го кажа на Шапиън!“

Прегърнала бобърчето, Сейджо се завтече обратно към къщи

А кой може да твърди, че Великия дух на Пустошта, който бди над всички Дребосъчета, не е направлявал водите, докато тя е спяла, и те като че ли са говорили?

Междувременно тя раздруса Чилауи с тичането си и това никак не му хареса; той се опита да се отскубне и записка колкото му глас държи — нещо, което не беше правил много отдавна. И Сейджо си помисли: „Гласът му се възвърна и сега той вика също както преди да ни напусне Чикани, а това означава, че моят сън ще се сбъдне. Знам, че ще се сбъдне!“ И затича още по-бързо. И когато пристигнаха в хижата, двамата не можеха да си поемат дъх: тя от тичане, а той от викане. Шапиън, когато ги видя в това състояние, побърза да изскочи навън и попита какво се е случило; Сейджо му разказа за своя сън и заяви, че непременно трябва да отидат в града.

Но Шапиън не се съгласи веднага: не беше имал време да го обмисли, а освен това не беше сънувал нищо. Затова каза:

— Това е глупаво, сестро. Градът е далече, ние не знаем пътя, нямаме пари, а без пари няма да получим там нито подслон, нито

храна; освен това ще трябва да вземем и Чилауи. А какво ще каже татко ни?

Всичко това звучеше много обезсърчаващо, но когато Сейджо решише нещо, не беше лесно да я разубедиш; тя отговори:

— И на татко му е жал, както и на нас, и той ще се радва, ако намерим пак Чикани, защото на всички ни е било мъчно, откакто ни го взеха.

Но не каза нищо за това, как смяташе да стигнат в града или какво да предприемат, ако стигнат там. Защото вярваше твърдо в това, което бе чула насън, и беше напълно сигурна, че ще им се случи някакво чудо^[2]. Шапиън погледна сестра си и видя очите ѝ да блестят от надежда, а и видът ѝ беше станал изведнъж друг. Да направи това, което тя искаше, щеше да бъде трудно, той го знаеше — най-трудното нещо, което би се опитал да направи; но да ѝ откаже, без дори да се опита, и след това да я види по-съкрушена от преди, щеше да бъде още по-трудно. А баща му на тръгване беше казал да прави всичко, каквото може, но да я направи отново щастлива. Тъй че имаше само един изход.

— Да — каза той, — ще отидем. И изпъна рамене по стар навик, и доби много твърд и мъжествен вид. — Да, аз ще те заведа в града. Утре.

Но колкото горд и суров да изглеждаше тоя малък мъж той нямаше ни най-малка представа как ще се справи с тая работа, нито пък можеше да му дойде наум в какво отчаяно приключение щеше да се превърне това пътуване.

[1] Правилният превод е „Място на бълболещите води“, но поради легендата другото значение бе надделяло. Един пожар след описваните години унищожи акустичните качества на това кътче. — Б.а. ↑

[2] За по-първобитните индианци е обичайно да се решат на една или друга постъпка в съгласие с някакъв особено ясен сън. — Б.а. ↑

9. ОГНЕНИЯТ ВРАГ

Късно същата вечер всичко бе готово за пътуването. Трябваше им близо една седмица време, за да стигнат до търговския пункт на Заешкия влек — първия преход от голямото пътешествие до града, а какво лежи отвъд тоя пункт, те нямаха представа. Затова взеха повечко, от всичко, което бе необходимо за дълъг път. Сейджо опече няколко големи банока, напълни различни по големина торби с брашно, чай и сол, опакова сушено еленско месо, приготви малко ведро с лой и сложи кибрит в плътно затваряща се тенекиена кутия, за да се запази сух; Шапиън събра палатка и одеяла, нагласи една въдица, наостри малка брадвичка и ловджийския си нож, изтъни ръба на лопатите и опакова тенджери, чинии и други готварски принадлежности, от които щяха да имат нужда.

Слънцето не беше изгряло на другата сутрин, когато те закусиха и цялото снаряжение бе натоварено на тяхното кану, включително и пушката на Шапиън, защото, колкото и да му беше скъпа, имаше намерение да я продаде, ако може, с надеждата да получи поне толкова, колкото да платят пътя си до града. За това, което щеше да се случи после, той не смееш дори да помисли. Чилауи беше сложен в същата кошничка от брезова кора, в която двамата с Чикани бяха дошли в О-пи-

пи-соуей, а в сандъка с готварските принадлежности Сейджо бе сложила чинийките на двете бобърчета, понеже това ѝ помагаше да се чувства по-сигурна, че ще се върнат обратно двамата: и Чикани, и Чилауи.

— Ще имаме нужда и от двете — каза тя на глас, — защото... — тук гласът ѝ потрепери — ние ще си ги вземем. — И продължи по-високо: — Направо съм сигурна, че ще си вземем, — и за да укрепи още повече собствената си вяра добави: — Майка ми каза така. Чух я в звуците на Мъдуей-ошкей; тя ми го каза със звуците на водата!

Виждате ли, сънят ѝ се струваше толкова истински и значеше толкова много за нея!

Тяхната хижа беше малко по-настрана от селището и не бяха казали на никого за своите планове от страх, че по-старите хора можеше да се опитат да ги задържат. Така те се измъкнаха в мъгливото ранно утро, без някой да ги усети. А когато отплаваха от брега, Сейджо раздруса своето весло над главата, както беше виждала да правят мъжете, когато тръгват на път и викат името на мястото, където отиват; затова тя вдигна веслото си и извика:

— Чик-а-ни! Чик-а-ни!

Човек надали би могъл да сметне Чикани за място, но тя реши, че те отиват там, където е той. Ала Шапиън не размаха весло, нито се провикна, защото не беше чак толкова уверен как ще завърши пътуването им.

И тъй те напуснаха Мястото на говорещите води и се отправиха на път, който щеше да бъде тяхното Голямо приключение.

Бяха взели тяхното кану с окоето и опашката — същото, в което видяхме Гитчи Мигуон за първи път сред Реката на жълтите брези, и гребяха бързо целия ден; голямото око се взираше нетърпеливо напред, лисичата опашка се рееше весело зад тях, а ладията направо хвърчеше при всеки удар на веслата. Те спираха от време на време, за да пуснат Чилауи през борда, за да пие и да поплува край тях една-две минути, за да се разхлади, понеже беше много горещо. Вечерта те опънаха палатката си в гората край брега и прекараха нощта там. На развиделяване вече бяха отново на път и гребяха безспир до мръкване, като се забавяха само за да се нахранят и да пуснат малко на воля косматото си приятелче. Всяка сутрин потегляха преди изгрев-слънце и всяка вечер спираха на стан в някое закътано място край водата, където

Чилауи плуваше цяла нощ и винаги на съмване се връщаше в палатката и заспиваше в кошницата си, където мируваше целия ден. И двете деца пренасяха всичко на гръб на влековете, които бяха доста много, и всеки пренасяше своя дял от товара. На двамата се падаха по два курса, включително и за лодката, която Шапиън пренасяше сам. И двамата не смятаха това за особено тежка работа; всъщност те изобщо не мислеха за нея, понеже такова пътуване не беше нещо ново и за двамата.

И тъй всеки ден те напредваха все по-нататък и по-нататък; малките им гърбове се превиваха и люшкаха като часовников механизъм и двете весла съскаха и се потапяха отмерено като стъпките на маршируващи войници, а слънцето се вдигаше от едната им страна, минаваше над техните глави и потъваше отново като огромно червено кълбо зад тъмната стена на гората. Ден след ден вярното кану ги носеше непоколебимо и неуморно напред: бяха тръгнали на дълъг път да търсят Чикани.

В цялата тая безкрайна пустош те бяха само мъничка движеща се точица, която прекосяваше пълзешком сребърната повърхност на безгранични езера, сама върху лицето на целия свят; но това беше точица, в която биеха две млади сърца, изпълнени със смелост, и поне едно, което преливаше от надежда... и още едно, чийто притежател се беше натъкнал с банок и сладко хъркаше (макар и не толкова щастлив) в кошницата си.

Една сутрин, когато се събудиха, те доловиха лек мирис на пушек от дърва във въздуха, миризма на горящ мъх и на опърлени храсти и шума и разбраха, че някъде, като че ли далече от тях, има пожар в гората. Но той беше по-близо, отколкото бяха предположили отначало, защото, щом навлязоха навътре в езерото и можеха да се огледат на всички страни, видяха грамаден стълб дим да се извисява зад далечните планини и не бяха отишли много напред, когато откриха, че пътят им ги водеше все повече и повече в това направление. Езерото много се стесняваше, а още по-нататък свършваше и се превръщаше в река, която пожарът можеше лесно да прехвърли, и Шапиън реши да мине колкото може по-скоро през тая теснина и да навлезе в голямото езеро отвъд, където щяха да бъдат в безопасност. И те забързаха, и колкото повече се приближаваха, толкова по-високо и по-широко отиваше пушекът, тъй че не беше вече стълб, а бяла стена, която сякаш стигаше небето и се разливаше във всички посоки встрани и надолу ставаше все

по-плътна и по-плътна, докато закри слънцето, а въздухът стана тежък и задушлив и много неподвижен. Изглежда, гореше целият край на изток и макар хълмовете да закриваха самите пламъци, дори и от това разстояние се чуваш нисък стенещ звук, който не се прекъсваше нито за миг и прииждаше, прииждаше и се насочваше право към тях — те бяха тъкмо на пътя на пожара. Голямото езеро все още беше доста напред, оттатък един влек, и нямаше никакво време за губене, ако искаха да го стигнат, преди да ги връхлети пожарът, защото, докато някои горски пожари се движат бавно, известни са и други, които напредват с цели тридесет мили^[1] на час.

Когато горещият пушек се охлаждаше, той започваше да се сляга и да се стеле като тъмна синкава омара над цялата земя, да прави далечните предмети невидими, а близките неясни, тъй че скоро не се виждаше нищо друго, освен редицата дървета до самия бряг и децата можеха да се ръководят за правилната посока само по тях и по шума на бързеите пред тях. След малко стигнаха началото на оная стръмнина в реката, където водата се носеше и пенеше бясно сред черни назъбени канари в продължение на няколко стотин крачки. Това беше опасно място, но Шапиън не смееше да губи време за двукратното изминаване с товара по влека, който заобикаляше бързеите, и реши да вземе по-краткия път и да преплава бързеите. Защото пожарът беше по петите им и острият завой в края на бързеите, както той предполагаше, щеше да ги изправи тъкмо срещу пламъците. Ревът на пожара сега беше толкова силен, че почти заглушаваше бученето на шумните бързеи, и Шапиън скоро разбра, че това щеше да бъде труден пробег, с шеметна скорост, докато стигнат езерото, а после им предстоеше да пренесат всичко по влека, а той беше дълъг.

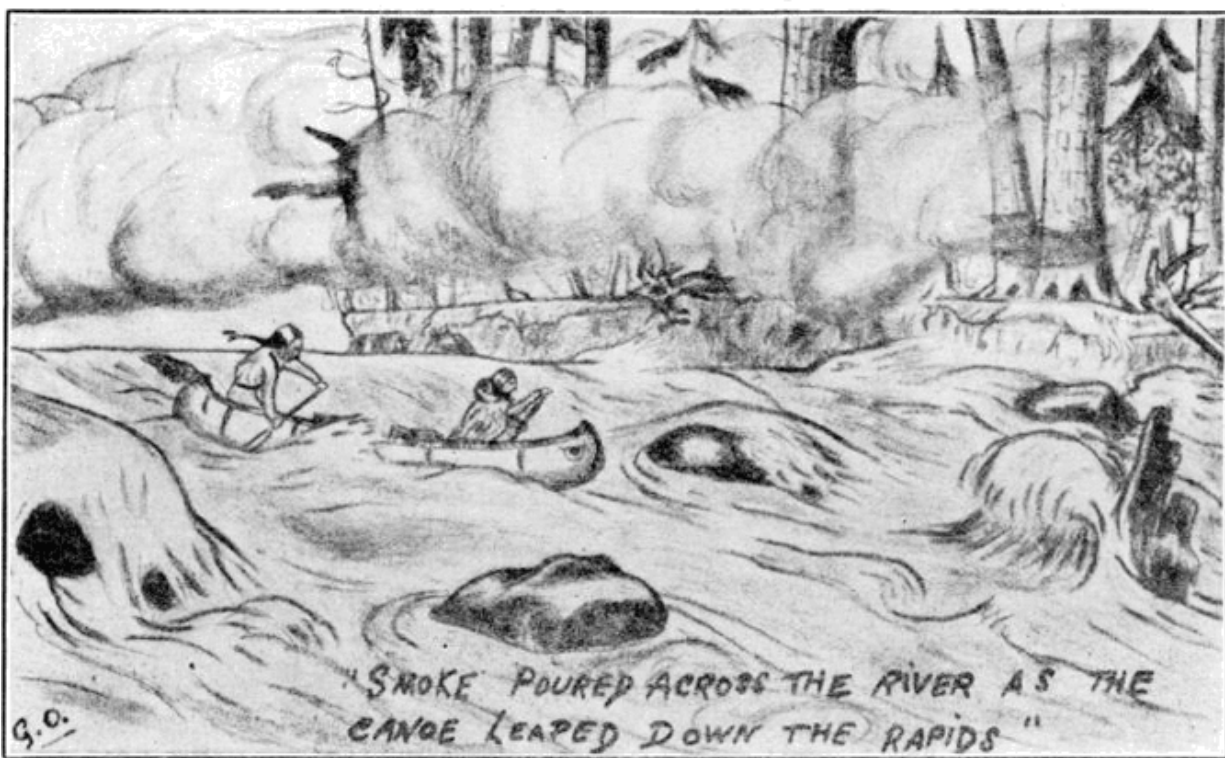
Пушеците вече бяха толкова гъсти, че когато приближиха бързеите, те не виждаха и на петдесет стъпки пред себе си и Шапиън трябваше да положи неимоверни усилия, докато намери входа. Застанал прав в лодката, за да вижда по-добре, той най-после намери мястото и след миг те полетяха по блъскащи се, кипящи бели води. При все че почти не виждаха през дима, Шапиън сръчно водеше лодката по лъкатушното, трудно корито между скалите. Огромни, накъдрени, съскащи вълни шибаха крехкото кану, запращаха го с все сила от един пенест гребен на друг, а някои, тъмни и маслинести, сграбчваха дъното като злобни чудовища и се мъчеха да залаят ладията и да я потопят. Врящи въртопи

се вкопчваха във веслата, когато малкото кану се носеше като бясно препускащ кон между черните, яростно озъбени скали, които дебнеха сгоден миг, за да го разпорят и направят на парчета.

А по-глухото, по-плътно и вселяващо ужас бучене на пожара надделяваше над гръмовния рев на блъскащите се води. Пушек се носеше през реката на гъсти кръжащи облаци и по него летеше забързаното кану с тричленния си екипаж и спящият в кошницата пътник се събуди и възбуден от този тътен, усетил, че става нещо необикновено, реши да вземе участие в събитията, като присъедини тънкото си гласче към общия екот, макар че и то се губеше в него, и се заклати върбовата си колибка с такава сила, че се наложи да се отдели един миг и да се сложи върху нея тежък вързоп, за да не се преобърне.

Шапиън се напрягаше и се бореше с веслото и с цялата си невръстна сила срещу буйната мощ на носещия се поток, обръщаше ладията сръчно насам-натам, втурваше се, промъкваше се и се хлъзгаше от едно късче гладка вода към друго, забавяше лодката на по-спокойни места и се изправяше, за да види по-добре пътя пред себе си, а след това отново навлизаше в клокочещата вода. В същото време Сейджо, без да щади сили, дърпаше, наблягаше и вдигаше веслото си, а Шапиън й кряскаше през целия този грохот и тътен „Гйук-аник, надясно“, или „Машк-аник, наляво“, или „Уибеч, по-бързо“, а понякога „Пе-кеч, полека тука“. Облаци воден прах се вдигаха от бордовете на лодката, която се изправяше, втурваше; напред, отскачаше и една част потъваше, тъй че Сейджо, която седеше отпред, се намокри до кости. Като се изключи пушекът, който много пречеше, иначе не бе толкова трудно да се намери сигурният път, защото самите бързеи не представляваха истинска опасност, понеже Шапиън, както цялото му племе, и стари, и млади, бяха много похватни в карането на кану и разбираше, дори на тая възраст, много нещо за движението на водата, а той беше често минавал през тия бързеи с баща си. Сейджо му имаше пълна вяра и се смееше, и се провикваше от възбуждение, защото това бе за нея нещо като представление, надаваше малки крясъци, както бе чувала да правят баща й и другите индианци, които надаваха по-силни викове и възгласи, когато изминаваха опасни места по вода, макар че нея винаги я оставяха да гледа от сигурно място на брега. Но Шапиън, който знаеше колко сериозно е всъщност положението не издаваше нито звук, освен гръмките си команди като капитан на малкия им кораб, а когато можеше

за миг да откъсне очи от метежа на бясно кипящата вода наоколо му, хвърляше тревожни погледи натам, откъдето идеше пожарът. А той идеше като че ли с бързината на железница, смъкваше се от хълмовете към тях, като кървавочервено море с грамадни тътнещи я огнени езици, извили се високо над пламтящата гора. По едно време Шапиън се озърна назад и откри, че пожарът беше прехвърлил през тясното езеро зад гърба им: сега за тях имаше само един път — напред, но той не каза нито дума за това на Сейджо. Въздухът, изпълнен досега с гъсти валма и облаци от дим, беше започнал да става все по-тъмен и по-тъмен и светлината помръкна дотолкова, че можеше да се каже, че е паднал здрач, макар и да беше рано през деня, и почти нищо не се виждаше около тях: нищо вече не изглеждаше действително и те се движеха като насън.

Шапиън отчаяно караше лодката напред, защото му беше напълно ясно, че хване ли ги пожарът тук, или ще изгорят живи, или ще се задушат. Влекът вече не беше далече, а отвъд лежеше езерото, до което трябваше да се доберат, и то час по-скоро!

Те изскочиха от опашката на бързеите в дълбок и тих вир и тук се видяха обкръжени от чудновати движещи се сенки, които смътно се виждаха през облаците пушек — от всички страни прииждаха всякакви животни: те тичаха по брега, плуваха през вира или шумно прегазваха плитчините по едно, по две, отделно или на малки групи, насочили се към голямото езеро, същото, към което отиваха и нашите пътешественици, и защото всички до един се стремяха към сигурността, която знаеха, че ще намерят там. Животни, които рядко си намокряха краката, плуваха във вира: катерици, зайци, мармоти и дори бодливи свинчета. Елени скачаха през храстите, белите им опашки проблясваха... очите му бяха широко отворени от ужас. Една мечка мина в бърз тронав галоп; два вълка тичаха леко и грациозно наред с елен — отредената им от природата плячка, но те дори не го и поглеждаха. Защото сега нямаше врагове, никой не беше гладен, нито свиреп, нито се страхуваше от врагове. И всички жители на горите, тия, които ходеха на два крака, и другите, които имаха четири, и ония с крила, и някои, които плуваха, животни и птици, и пълзящи гадини — всякакви създания, някои от които не се осмеляваха да се срещнат при други обстоятелства, сега бягаха едно до друго от най-безмилостния между всички техни врагове, опасен и смъртоносен за всекиго от тях еднакво, от най-малкото до най-голямото — Огнения враг на пустошта, горския пожар.

Точно пред лодката, дълбоко във водата, стоеше исполински мъжки лос, най-едрият от горските обитатели, с опърлена по гърба козина, изгубил полупорасналите си рога^[2]; хълбоците му се издуваха, когато дълбоко поемаше въздух; трябва да е бил почти застигнат от пожара, да е тичал много мили с огъня току зад гърба му и да се е спасил само благодарение на огромната си сила и бързина. Шапиън би могъл да го докосне с веслото си, ако поискаше, но огромното животно не им обърна никакво внимание, пое въздух още веднъж, изскочи на брега и се присъедини към другите от всякакъв вид и размери, които, всичките равни сега в това голямо бедствие, бързаха заедно към сигурността на езерото.

А с тях, в това безредно и странно шествие бяха и нашите две индианчета и мъничкият им любимец.

Сейджо разбра сега какво значеше всичко това и изпадна в ужас, а Шапиън, сам той почти отчаян, но със съзнанието, че животът им

зависи от него, не загуби смелост, утеши сестра си, колкото му позволяваха силите, и тя продължи храбро да гребе. Обаче гората, която винаги е била техен дом и винаги им се е струвала така дружелюбна, сега изведнъж се беше превърнала в ужасно място. Такава би била и за всеки възрастен, но тия две деца, едното на единадесет и другото на четиринадесет години, както знаете, не загубиха присъствие на духа и като добри войници продължиха да се борят за своя живот и за живота на Чилауи. А същият тоя Чилауи съвсем не им помагаше, както вероятно си представяте, напротив, по всичко личеше, че им причинява неприятности и ги бави. Усетил истинска опасност, както я усещат изобщо животните, и обезумял от гласовете и миризмите на всички други твари, които минаваха от двете им страни, той пищеше пронизително, колкото му глас държи, и натискаше и дърпаше капака на своя затвор, какъвто му се виждаше сега кошничката, и ако не намереха начин да го умирят, щеше да изскочи от нея, а озовеше ли се във водата вече никога нямаше да го намерят при това бързане в тая бъркотия.

Няколко кратки минутки и те стигнаха vleka. Пътеката почти не се виждаше от заслепяващия пушек, а дрезгавото бучене на пожара бързо се приближаваше надолу по близкия хребет. Мракът, настъпил, когато димът бе надвиснал над гората, сега се смени със страшен червен отблясък, от който е лъхтеше жар. Те бързо изхвърлиха всичките си вещи на брега. Чилауи беше сега в такова състояние, че можеше да се носи само отделно, без всякакъв друг товар. Понеже този бряг беше безопасен за момента и понеже не знаеха какво е положението на другия край, те веднага решиха да оставят бобърчето тука и в миг преобърнаха ладията върху кошничката така, че да ги затиска капака (както всички бобри при уплаха, така и Чилауи забрави да прибягне до зъбите си), и като грабнаха двамата по един товар, поеха в ситен тръс по пътеката^[3]. А навсякъде около тях се преплитаха и надигаха гъсти, движещи се валма черен и жълт дим; те приемаха странни очертания и форми и като че посягаха с бледи клатещи се ръце, за да ги задържат, а през кръжащите димни облаци дърветата край пътя прозираха неясно като високи, тъмни и мълчаливи привидения, докато и, тук и там пред тях блясваха в тия пушеци червените очи на пламъците.

Но децата не забавяха равномерния си тръс. На отсрещния склон лъхна ветрец от езерото. Другият край на vleka беше незасегнат. Поели

няколко глътки свеж въздух, те оставиха товара си край брега и хукнаха обратно да вземат Чилауи и лодката — аз казвам „хукнаха“, но на места това бе само пълзене, когато, задушени и полуслепи, те залитаха надолу по пътеката, повечето време със затворени очи, за да облекчат болката и да се избавят от щипещия, парещия пушек, и вървяха пипнешком със сърца, изпълнени със страх, какъвто не бяха изпитвали никога преди. Докато стигнаха обратно при своето кану, навсякъде вече падаха искри с горящи вейки, а грозният блясък се беше засилил така, че всичко — дърветата, пушекът и водата — изглеждаше червено. И сега съвсем отблизо се чуваше ужасен нисък, стремително носещ се звук. Пожарът ги беше почти застигнал.

В същото време Чилауи, решил да спаси, както може, собствения си мъничък живот, усърдно гризеше тънките стени на кутията; още малко и щеше да излезе. Дали кората щеше да издържи още пет минути!

Изведнъж Шапиън дръпна шала на сестра си, бързо го натопи във вода, със сръчни движения го омота около главата и лицето ѝ, като остави да се виждат само очите и носът. След това наплиска с вода дрехите ѝ и каза:

— Недей чака. Аз ще дойда веднага. Върви!

Притиснала силно кошницата на Чилауи с двете ръце до гърдите си, Сейджо изчезна по превърналата се в пламтящ тунел пътека.

[1] Миля = 1609 м.; 30 мили — около 50 км. — Б.пр. ↑

[2] По време на тая случка, през юли, рогата на един лос обикновено са само отчасти пораснали. — Б.а. ↑

[3] Така ходят индианците, когато носят товар, а по равно това е по-лесно от обикновеното ходене. — Б.а. ↑

10. ПРАЗНАТА КОШНИЦА

След като Сейджо се изгуби от очите му, Шапиън пропиля може би цяла минута, докато намокри собствените си дрехи и пъхне веслата в примките за носене. Колко много му трябваше сега съветът на баща му! Сега правеше всичко, каквото знаеше, с малкия си опит, за да спаси живота и на тримата (защото гледаше на бобърчето почти като на равен, като на малко братче, което също трябва да бъде спасено), и се надяваше, че е намерил правилното решение. А сега Сейджо беше там, в пламъците, пред него, сама: трябва да побърза!

Той праметна ладията на гърба си, с главата вътре, между веслата, които образуваха нещо като ярем, и припряно тръгна по пътеката. Но за тая кратка минутка, която се беше задържал, пожарът го беше настигнал и докато тичаше, колкото може да тича четиринадесетгодишно момче с дванадесет фута дълго кану на рамената, Шапиън виждаше недалече от едната страна непрекъснатата пращяща стена от пламъци. Дървета падаха с трясък в огъня, други се пукаха със силен екот, като от пушечен изстрел. Той се носеше напред през стихията, превърнала се сега в бездна от кървавочервен пушек; беше полузадушен, очите му смъдяха, главата туптеше от горещина. Но той стискаше зъби и тичаше нататък, а до самия него пламтящата гора пращеше, бумтеше, ревеше. Цели върхари се подпалваха изведнъж със страхотен писклив и пронизителен звук, а пламъците се мятаха от

дърво на дърво като огнени знамена все по-близо и по-близо до пътеката.

Горящо дърво се сгромоляса на пътеката пред него

Под лодката оставаше малко чист въздух, който донякъде му помагаше, но той едва понасяше горещината. Веднъж горящ смърч се сгромоляса толкова близо до влека, че пламтящият му връх бе стовари на пътеката пред него с порой от искри и ближещи огнени езици и, ще не ще, трябваше да загуби скъпоценни минути, докато стихне първоначалният бяс на подпалилите от съчки и храсти, а след това скочи през тлеещия дънер, все още с лодката на гърба си. Жаркият повеи облъкна тялото му и насмалко не го задави; той се спъна и падна на колене. Тутакси скочи на крака, издърпа лодката, преди огънят да я повреди, ала гиздаво развяващата се лисича опашка се подпали и само за миг се опърли. Но Шапиън продължи нататък.

Върху преобърнатото кану падаха големи люспи горяща кора и червена, неизстинала пепел, които оставаха там, да пушат и да тлеят,

тъй че на всеки, който би вървял подир него, би се сторило, че лодката вече гори, пък и малко оставаше наистина да пламне. Сега вече Шапиън трябваше да е догонил сестра си, защото да тичаш с кошницата в ръка беше нещо неудобно, докато кану от брезова кора, макар и много по-тежко, беше устойчив, добре уравновесен товар дори за едно момче. И той изпита внезапно ужас да не би Чилауи да е прегризал кутията и да е избягал навън, а Сейджо да се е забавила, за да го хване, и той ги е задминал. Но точно пред него димът вече се разсейваше и той усети вятъра от езерото. И тогава, с чувство на гадене, замаян, с поглед, замъглен от сълзите, които пълнеха очите му, той се препъна отново и тоя път падна тежко заедно с лодката върху нещо меко на пътеката — там, по лице, на пътя му лежеше Сейджо! И здраво стисната, в една от ръцете ѝ беше кошницата... празна. Чилауи най-после си беше прогризал дупка и избягал!

Без да знае какво прави, Шапиън изпъзля изпод лодката, сложи Сейджо на коленете си, успя някак да се изправи и с пресичащ се дъх, с подгъващи се колене и звъннали уши, залитайки, я занесе в прегръдките си до брега на езерото.

Тука я сложи на земята, наплиска лицето ѝ с вода, разтърка ѝ ръцете и изхлипа:

— Сейджо, Сейджо, кажи нещо, кажи!

Тя отвори очи и промълви едва чуто:

— Чилауи.

И момчето не посмя да ѝ каже, че няма вече Чилауи, че има само една празна кошница.

Сега вече пушекът се разстилаше над тях дори и тук; целият влек гореше. Шапиън се забави само колкото да намокри шала на Сейджо и да ѝ го хвърли на главата и отиде да прибере лодката. За щастие не беше далече и понеже нямаше вече сили да я вдигне, той я хвана за единия край и замъкна при водата с кърмата към езерото и носа към сушата, та да може да я натовари по-бързо. Веднага нахвърля вътре вързопите и качи Сейджо, която не пускаше кошницата и безпомощно плачеше.

— Чилауи, Чилауи, Чилауи! — Тя стенеше и пак повтаряше: — Чилауи.

Всичко това му отне малко време и след като отмести леко товара към другия край, Шапиън подкара лодката с кърмата напред и силно

ридание задави гърлото му, когато се сети за малкия им космат приятел, който оставаше на брега и комуто вече не можеше да се помогне. „И все пак положително — помисли си той — това дребосъче, което имаше дарбата лесно да намира път към водата, може да е стигнало до езерото и дори да се е загубило, може да е останало живо...“ — Тъкмо тогава зад него откъм езерото долетя рязко пляскане на вода и той съзря там загубения Чилауи, здрав и читав, който с помощта на опашката си даваше израз на личното си мнение за този Огнен враг, от който едва беше успял да се отърве. И Шапиън закрещя с пълен глас:

— Сейджо! Сейджо! Чилауи е жив и здрав. Чилауи е в езерото... виж!

При тези негови думи Сейджо, която лежеше на носа на ладията, избухна в сълзи и зариде тъй, сякаш ѝ се късаше сърцето; тя нямаше да заплаче преди, когато вярваше, че малкият ѝ приятел е загинал, но сега, когато се разбра, че е жив, можеше да плаче колкото си иска, да плаче толкова високо и толкова дълго, колкото си ще — от радост!

Чилауи беше доста навътре и вън от опасност, но едно кану не може да тръгне много бързо, когато гребеш заднишком, а понеже беше още на плитко, брегът бе твърде близко, за да бъде това безопасно: в края на гората, навесен над водата, имаше огромен хралупест бор, който буйно гореше през цялото време. Шапиън все още се мъчеше да изкара лодката заднишком достатъчно далече, за да може да я обърне (и всичко това не отне чак толкова време, колкото отнема да го разкажа), когато кората на бора, изсушена от силната горещина, се разпука и бърз огнен език се втурна нагоре по хралупата, като по конец, и стигна върха. Огромната ветрилообразна корона на гигантското дърво, гордо оглеждало пустошта през много стотици години, лумна в безброй пламъци, които се извисиха във въздуха още толкова, колкото беше високо самото дърво. Тогава обгоряната коруба не можа да устои срещу силата на избуялите пламъци, поддаде и мощният дънер се килна и започна да пада навън, към езерото, олюля се малко настрана и полетя по огнения си път право към лодката. Първо бавно, после все по-бързо и по-бързо гигантското дърво загуби равновесие и страхотното ветрило от пламъци полетя надолу. За първи път Шапиън изпита истински ужас и с отчаяно усилие спря лодката и я блъсна стремително в брега; с оглушителен трясък, съскане и скърцане, което се чу на една миля и повече, когато огънят се срещна с водата, горящото дърво се сгромоляса

в езерото точно зад него. Вдигна се пушек и пара, които забулиха всичко, когато изгаснаха пламъците, тъй че Шапиън не можеше да види нищо, а вълните от този страшен удар разклатиха силно лодката и Сейджо, извън себе си от страх, изправи на крака в опасно разлюляното кану и записка; Тогава Шапиън скочи през борда и изтича при нея във водата притисна я в прегръдките си, взе да я утешава и да ѝ обяснява, че няма вече нищо страшно. А навътре в езерото господин Чилауи плесна с малкото си опашле в знак на пренебрежение, а може би е било само подражание на падането на дървото, при което мога да ви уверя, че е било твърде слабо подражание.

След няколко кратки мига лодката отплава, този път без всякакви произшествия, и бобърчето, явно ужасно зарадвано, че са го намерили отново, без всякакви протести се остави да го хванат, да го вдигнат за тая негова тъй дръзка опашка и да го пуснат в лодката, където взе да се катери по товара, да души децата, да тича и, общо-взето, да проявява признаци на най-голямо удоволствие и възбуждение. Като че ли не беше загубило нито едно косъмче, без съмнение поради това, че е тичало толкова ниско над земята на късите си крачета, че всичко е минавало над него, и сега само се радваше, че е с тях, че всички са пак заедно.

Малко по-нататък Сейджо се почувствува по-добре и скоро можеше вече да седне. Шапиън не ѝ позволи да гребе, а я накара да се обърне с лице към него и да му разкаже какво ѝ се беше случило. Тя му разправи как, задушена от горещия, нажежен пушек, заслепена, не е успяла да хване Чилауи, когато той изскочил от кошницата, объркала се, паднала по очи и не могла да стане. И не знаела нищо повече до момента, когато видяла Шапиън да ѝ плиска лицето с вода. Не си спомняла да е викала Чилауи, макар и да знаела, че той избягал, видяла го като насън да изчезва в облаци дим. А когато свърши разказа си, тя се загледа втренчено в лицето на брат си и избухна в смях! И колкото повече го гледаше, толкова повече се смееше тъй, че Шапиън се поуплаши и започна да се чуди дали преживените от нея ужаси не са засегнали разсъдъка ѝ, докато Сейджо не възкликна:

— Шапиън!... Твоето лице... Трябва да го видиш... Ами че ти нямаш вежди! — И тогава внезапно смехът ѝ се пресеке, тя попипа собствените си вежди и попита тревожно: — Как са моите, нищо ли им няма? — И загледа във водата през борда на лодката, за да види

отражението си. Но лодката се движеше и набраздяваше водата и, разбира се, тя не можеше нищо да види, поради което разтревожено извика: — Ах, спри лодката, да се видя... Кажи ми, да не съм останала без вежди?

Тя много се развълнува и сега Шапиън на свой ред взе да ѝ се смее и не искаше да ѝ каже, но най-после я увери, че веждите ѝ са на мястото си, да, и двете — и това наистина беше така, понеже са били повечето време покрити. „Но и тя е като всички момичета — каза си Шапиън, — тревожи се за такава дреболия като вежди, а едва не загубихме живота си!“ И наистина, още мъничко и тая приказка нямаше да има щастлив край, мога да ви уверя в това.

Най-вече беше пострадала лодката и много течеше, но иначе всичко отново тръгна гладко. Ала зад тях пожарът се беше прехвърлил през влека и отвъд, като всепобедна войска, оставяйки по пътя си само почернели, пушеци, съсипани. Е, те бяха сега в безопасност и като се изключи болката в две глави и смъденето на два чифта очи, бяха и в най-добро настроение. Шапиън се чувствуваше, сега доста поласкан от това, че бе победил пожара, понеже, както се изрази Сейджо, човек надали може да се сблъска с нещо по-лошо от горски пожар, а те били минали право през него (както си го представяше тя), тъй че нищо на света вече не би могло да им попречи да намерят Чикани. А колкото за Чилауи, той като че ли беше най-малко пострадал от премеждието и то очевидно не го занимаваше повече: изтегнал се на дъното на ладията, сложил глава удобно върху коляното на Сейджо, той веднага заспа.

Тоя следобед те спряха рано за нощувка на хубаво, закътано място, на един остров далече навътре в езерото и тука направиха преглед на щетите. Шапиън нямаше как да си поправи веждите — те щяха да си пораснат с времето сами, но лодката му отвори доста работа. Игривата и хубава опашка се превърнала в някакво почерняло и сбръчкано парченце кожа, а зоркото някога око се беше почти изличило — по-голямата част от боята се беше подкожушила, напукала и оронила. От тежкия удар на носа в брега, когато се бяха отклонили от падащото дърво, се беше отпрато доста големичко парче кора, смърчовата смола по шевовете се беше стопила, а горящите главни, които бяха падали върху ѝ, бяха тлели достатъчно дълго, за да обгорят по-тънките места. По палатката и одеялата също имаше няколко дупки, прогорени от летящи искри. Но загубите бяха сравнително много малки

— можеха да си изпатят и много по-зле. Кутията на Чилауи бе останала без капак, а една от стените имаше доста голяма дупка (от участието на самия Чилауи в борбата!). Обаче наоколо имаше предостатъчно брези; Шапиън изрязва от тях парчета кора и закърпи дупката, направи нов капак, който прилягаше не по-зле от стария, сложи няколко кръпки на тяхното кану и заля шевовете с прясна смола. Окото и опашката можеха да почакат. А Сейджо взе игла и конец, без които никоя индианка не тръгва на далечен път, и скоро палатката и одеялата бяха в ред и когато се стъмни, всичко беше готово за тръгване.

И тая вечер, когато двамата седяха един до друг и гледаха през водната шир към сушата, те си мислеха, че още малко и нямаше да могат да видят повече баща си, и им домъчня за него. Все още можеха да чуят ниското стенание на пожара, едва доловимо в далечината, а небето се червенееше на много мили, озарено от красивия, но страшен отблясък от най-тежката между всичките бедни на пустошта, пред която всички са еднакво безсилни и която може да се предизвика толкова лесно: грамадни гори и хиляди животни, и жителите на цели градове са били унищожавани от една клечка кибрит в ръцете на нехаен човек.

А по-късно, когато лежеше на леглото си от клони и наблюдаваше как бавно избледнява върху брезентовите стени на палатката червеният отблясък от пожара, който гаснеше сред блатата и голите скали, където бе най-последен стигнал, Шапиън дойде до много приятното заключение, че дори и да не бе още истински мъж, то сигурно скоро щеше да стане, ако се съди по това, как му е тръгнало.

И като погледна Сейджо, дълбоко заспала с Чилауи в прегръдките си, той отрони нежна въздишка, затвори очи и се присъедини към тях в Царството на сънищата.

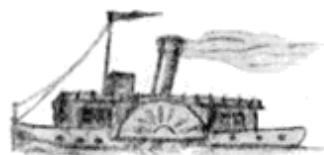
11.

БЕЛИЯТ БРАТ НА ИНДИАНЦИТЕ

*WHITE BROTHER
TO THE INDIANS*

CHAPTER ELEVEN

След още два дена пътуване те пристигнаха на Заешкия влек. Пълното му име беше Уапуз-ка-нимич или, преведено, Мястото на танцуващите зайци. Бяха го нарекли така, понеже редица години там имало много зайци, а тия животинки имат обичай да тупат бързо-бързо със задните си крака в земята и на лунна светлина, когато се съберат повече на брой, и правят това, изглежда, като че танцуват. Но аз мисля да го наричаме Заешкият влек, както го наричат белите.

Децата спряха на стан в малко заливче близо до търговския пункт, където Чилауи можеше да плува без всякаква опасност, понеже обикновеното място за стануване на индианците, макар и празно сега, гъмжеше от гладни впрегатни кучета, които трябваше да се прехранват, колкото могат, сами през лятото и бяха готови да убият всичко, което е достатъчно дребно, и да изядат всичко, което не е от дърво или желязо; дори и за малки деца беше опасно да им се изпречват на пътя. След като опънаха палатката и я застлаха вътре с дебела пружинираща настилка от клони, събраха дърва и наредиха всичките си неща по местата им, Шапиън отиде със своето кану на търговския пункт.

Тук той намери агента — същия, който беше дошъл у тях в оня съдбоносен ден в началото на лятото. Той беше отскоро по тия места и знаеше много малко индиански, а и Шапиън не знаеше чак толкова английски. Затова агентът го заведе в малката си канцелария зад склада, където никой нямаше да им пречи, и тук двамата успяха някак си да се разберат. Шапиън, застанал пред агента прав като стрела, обясни, колкото можеше, положението. Как всичко сякаш тръгнало наопаки, откакто продали Чикани, и как сестра му била цялото време тъжна, и колко самотен бил Чилауи, и колко нещастни били всички. А агентът, седнал на писалището си, повече с вид на съдия, отколкото на агент, изслуша много внимателно всичко, което разказа Шапиън. Когато той свърши, белият каза:

— Значи, Чила... как беше?...

— Чилауи — подсказа му Шапиън.

— А, да — продължи агентът с много строг вид. — Значи Чикали се чувства самотен, а? И сестра ти също; и вие искате Чик... как му беше името?... Чинауи, вие си го искат обратно, а?

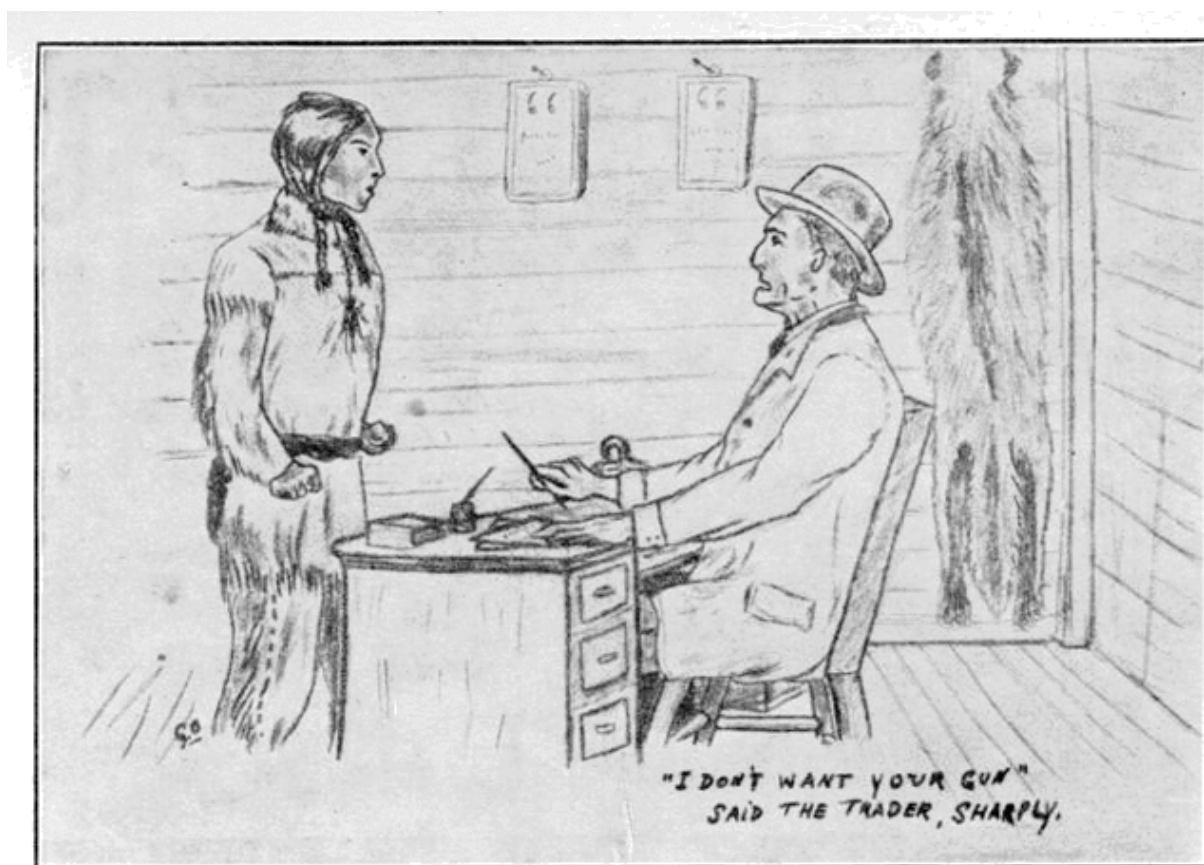
— Да — отговори търпеливо Шапиън. — Искаме си обратно Чикани.

Агентът се поизкашля доста височко и изсумтя. „Каква глупост! — помисли си той. — Толкова тревоги заради нищо и никакво скимтящо животинче, колкото едно пале!“ Но Шапиън продължи с нисък, равен глас, като подбираше бавно и внимателно думите от езика на агента, който знаеше толкова малко:

— Мен, аз ще работи. Аз ще прави дърва — той искаше да каже „ще сека дърва“ — за теб зимата. Аз работи цяло лято за теб; аз също продам тебе мойта пушка. Така аз продам сега дърва и мойта пушка за Чикани. — Но това бяха думи, изречени с треперещ глас накрая, защото пушката му беше твърде скъпа.

— Не ми трябва твоята пушка — каза рязко агентът. — Този пункт ти я е продал и то се знае, че ние не искаме да си я вземем обратно. Това не е заложна къща! — И студените му сини очи погледнаха момчето наистина свирепо. Бедният Шапиън, който дори не знаеше какво е заложна къща, загледа долу към мокасините си, за да прикрие треперенето на устните си, след това вдигна пак гордо глава и рече със същия тих глас:

— Тогава аз работи още цяла зима за теб: всичко една година — аз работи за теб. Една година за Чикани.

Не ми трябва твоята пушка — каза рязко агентът

„Дрън-дрън! — помисли си търговецът. — Да не е полудяло момчето?“ Ясно беше, че той знае твърде малко за индианците. Изведнъж попита:

— Видя ли пожара?

— Да — отговори Шапиън. — Мен, Сейджо, Чилауи мине през пожар. Един влек изгори. Още малко свърши нас.

Белият се вторачи в него: През пожара ли! Каква нелепост! — понечи да каже той и се канеше да заговори пак грубо, но се въздържа и само издаде още един рязък звук. Защото дори и той, ще не ще, виждаше колко сериозно взима всичко това момчето; и като го виждаше, не можеше да не съжالياва, понеже знаеше, че не може да направи нищо. Чикани беше препродаден, тоя път на някакви хора от града, които имали градина с диви животни в клетки (Чикани диво животно!), а жив бобър беше рядко и ценно нещо. Той обясни всичко

това на Шапиън, като продължаваше да говори грубо („властно“, както смяташе той), защото беше нов в разменната търговия и мислеше, че с индианците трябва да се говори така, макар че въпреки червеното си сърдито лице и студените сини очи не беше чак толкова страшилище, за каквото искаше да се представи, но когато свърши, се почувствува много неудобно. И заговори с най-любезния тон, на какъвто беше способен, като казана Шапиън, че Чикани (този път той го нарече Чикару) не бил тук вече цял месец и бил продаден за петдесет долара.

Петдесет долара! Сърцето на момчето се сви — то никога не бе виждало толкова пари. Търговските агенти почти никога не даваха пари: срещу кожи те даваха стока, защото ако им даваха пари, те щяха да ги харчат пак в същия склад в търговския пункт, и не си струваше труда само да ги разнасят. Петдесет долара — предложенията му да работи и да даде скъпоценната си пушка бяха отхвърлени! А той нямаше друго. Но той не беше от тия, дето се отчайват лесно, и затова се върна в стана и каза на Сейджо, че е узнал само къде е Чикани. И тя много се зарадва на тая новина, защото Шапиън не ѝ каза и колко коравосърдечен е бил агентът, нито за голямата сума пари, която никога не биха могли да намерят. Така Сейджо си помисли, че сега не им остава нищо друго, освен да почакаат, докато Шапиън насече малко дърва и спечели пътните до града и обратно (това не можеше да бъде много: хората идваха и отиваха там през няколко дена!), и още малко пари, с които да откупят Чикани. В известно отношение беше права — сега не им оставаше нищо друго. Но тя не знаеше колко безнадеждно беше всичко в действителност.

Тъй Шапиън понесе цялата тежест на мъката сам и си блъскаше главата да измисли начин да спечели петдесет долара; колкото за пътните разноски, беше го страх дори да попита за тях. Понякога се чудеше също какво ли щеше да каже за всичко това баща му, макар и да беше сигурен, че каквото и да извърши, за да направи Сейджо щастлива, щеше лесно да му се прости, дори и да не беше съвсем това, което се очакваше от него. Цяла нощ той се въртя и търкаля в завивките си и крои планове. Да можеха само да стигнат някак в града. Беше чувал, че някои от тия бели хора били добри, особено в града — не били като търговските агенти. Ако можеше да отиде там и да разкаже на собствениците на Чикани как стоят нещата и колко нещастни са всички, може би те щяха да пуснат Чикани да се върне у тях със

Сейджо, а той да остане и да им поработи, докато изплати свободата на малкия пленник. Иначе, беше сигурен, всичките разноски щяха да възлязат на стотина долара. Бедничкият Шапиън! Той не можеше да си представя по-голяма сума от сто долара. Беше чувал да се говори за един щастлив индианец, който спечелил цели сто долара истински пари: този човек работил като водач на група американци в горите. Тия Гитчи Мокоман — Големи ножове, както индианците наричат американците — често се разплащали щедро с водачите си, а когато си тръгвали, подарявали своите палатки, одеяла, пушки, дори и цялото снаряжение. При тая мисъл изведнъж му хрумна нещо, а то беше следното.

През ден, през два нагоре по реката идваше на Заешкия влек голям, тромав параход, който гореше дърва и имаше две палуби и огромни колелета от двете страни. Отиваше до железопътната линия и се връщаше обратно. Но никой не можеше да се качи без пари. „Винаги пари“ — мислеше си Шапиън и се чудеше колко ли ще поиска капитанът за пътуването; положително повече, отколкото той имаше, защото нямаше никакви. Обаче от време на време с парахода идваха групи американци. Много вероятно беше някои от тях да се нуждаят от водач — помисли си той, — а това беше работа, която можеше спокойно да върши^[1].

Въодушевен от тоя нов план, Шапиън забърза към търговския пункт, щом свърши закуската си; но там нямаше никой, освен агента по пладне, когато трябваше да пристигне параходът. Малко преди обяд това нескопосно чудовище запухтя нагоре по реката и пристана с величествен широк полукръг с голямо пляскане на водните колела, гръмки команди, звънци и цялата тържественост и церемонии, които можеха да се очакват от едничкия и единствен истински, движещ се параход в целия този край. Разбира се, шумна гълпа туристи слязоха на брега със своето снаряжение, при което всеки от тях, според схващанията на Шапиън, имаше достатъчно припаси поне за четиридесет души. Те поглеждаха с любопитство индианчето с еленовите му мокасини и сплетена в плитки дълга коса — първия истински индианец, който виждаха някои от тях, — зашепнаха си, зараменяха помежду си забележки, а един-двама насочиха срещу него черни кутии и защракаха с тях. И той се засрами и се притесни пред всички тия хора, които бяха така шумни, тъй чудновато облечени и

чиито лица бяха или ужасно червени, или много бледи. Изведнъж се почувствува много малък и много самотен сред всичките тях и разбра, че никога не ще има достатъчно смелост да стане водач дори и на един от тях; той се обърна и тръгна да си върви колкото може по-бързо, без да го обърне на бяг, когато чу някакъв глас да му заговаря на индиански:

— Почакай, синко, почакай: искам да поприказвам с теб.

Не беше видял там никакви индианци, но спря и като се озърна, видя да идва към него човек, който говореше на оджибуейски не по-зле от него, но съвсем не беше индианец, а бял, висок и силен наглед: със светлоруса коса и сини очи — не студени сини очи като на търговския агент, а усмихнати, добри сини очи. Бялата му риза беше разкопчана на врата, а ръкавите запретнати до над лактите; кожата му, колкото се виждаше, беше изгоряла на слънцето почти до същия цвят като на някой индианец. И беше обут с мокасина^[2], макар че Шапиън въпреки плахостта си забеляза, че той стъпва малко предпазливо, сякаш не е много добре свикнал с тях. Непознатият се доближи, сложи ръка върху рамото на момчето и Шапиън някак си загуби чувството на смущение и неловкост, престана да обръща внимание на високо приказващите туристи и виждаше само усмихнатото почерняло лице, и чуваше само думите на тоя русокос мъж, който говореше толкова добре неговия език с всичките меки извивки, на които бе тъй свикнал.

— Не се страхувай — каза жълтокосият мъж (Шапиън вече го беше нарекъл мислено Жълтата коса). — Всички тия са добри хора, Гитчи Мокоман, американци. Те обичат индианците и само искат да те снимат. — Въпреки това той дръпна Шапиън настрана и продължи: — Но да отидем в твоя стан и да поговорим. Искам да чуя за твоите приключения при пожара, а освен това отдавна вече исках да видя децата на Гитчи Мигуон.

Той каза, че много добре познавал Голямото перо. А Шапиън веднага почувствува в него приятел и макар да го познаваше само от няколко минути, усети, че може да му се довери. Така той заведе новия си приятел в стана през гората, не го заведе със своето кану, понеже много пъти беше чувал, че бял човек може да те преобърне в такава малка ладия, макар после и да откри, че тоя кафяв младеж се справя много добре с индианско кану.

Сейджо готвеше обяда, но когато ги видя да идват, избяга и се скри в палатката, защото освен търговския агент, когото бе намразила,

никога още не беше виждала бял толкова отблизо, и Шапиън разбра, че лесно тя няма да излезе оттам. Но когато тя чу да говори толкова добре на индиански и чу веселия му смях, надзърна навън и погледът ѝ се срещна с най-добрите и най-веселите очи, които някога бе виждала, освен татковите ѝ; тя разбра, че и те са я видели, затова излезе, седна край огъня и се престори, че е ужасно заета с тенджерите и чиниите. Но все пак много ѝ се искаше да погледне тоя тъй приятен непознат и затова дръпна шала си ниско над очите и занаднича изпод него. Но гостът всеки път я хващаше и Сейджо се изчервяваше и навеждаше глава надолу, тъй че шалът да закрие пак лицето ѝ, и се залавяше толкова усърдно да шета около огъня, че най-после готвенето наистина потръгна. Тримата седнаха да обядват заедно. И Шапиън изпита още по-голямо уважение към госта, когато видя, че тоя бял можеше да седи на земята удобно, както всеки индианец — нещо, което досега не беше виждал да умее никой бял, освен ловците с капани, които често пъти много приличат на индианци в обичаите си.

Русокосият мъж похвали яденето и каза, че отдавна вече не е ял такива неща, и аз наистина му вярвам, защото обядът се състоеше само от банок с лой вместо с масло и няколко резенчета сушено еленово месо и чай без захар. Но по начина, по който се държеше, никога не бихте разбрали, че това не е било пиршество за него.

След обяда гостът запали цигара. На Сейджо това се видя чудноват начин на пушене. Всички индианци, включително и доста стари жени, пушеха лули и тя никога не беше виждала цигара; но тя предположи, че това е още някоя прищявка на тоя непознат, който говори толкова добре на индиански и въпреки това се държи така чудновато... но много приятно, както си казаха те шепнешком с брат ѝ.

И докато пушеше, той им разказа за себе си. Бил мисионер, но побърза веднага да добави: не един от ония, които се бъркат и искат да променят всичките обичаи на индианците, всичките им прости вярвания, някои от които (макар и не всичките) смятал за много красиви; нито искал да им налага свои обичаи и вярвания, но бил човек, който изпитвал към тях братски чувства.

Научил индианския език по книги и прехождал от място на място между племената бушкри, сото, алгонкуини и оджибуей (езиците на които си приличали), работил сред тях, учил децата, грижел се за болните и се мъчел да прави хората щастливи навсякъде, където можел.

И само защото смятал, че всички хора на света са членове на едно голямо семейство, и вярвал, че Великия дух обичал и се грижел еднакво много и за червенокожите, и за белите, и той искал да работи за него. И им каза, че имало добри хора по градовете, които плащали всичките му разноски, та можел да посвещава цялото си време на тая работа, без да трябва да се моли на индианците за нещо. И тия две индианчета, момчето и момичето, слушаха в почуда всичките тия неща, понеже винаги бяха смятали, че индианците са забравени и никой вече не го е грижа какво става с тях, след като са им отнели земята. Но те неволно повярваха, че тоя човек е това, което им казва, че е техен брат, въпреки че кожата му, където не е била докосната от слънцето, изглеждаше много бяла, а очите бяха не черни, както техните, а сини като небето по пладне.

По това време Чилауи, който се сушеше след последната си баня и се реши в палатката, като чу толкова много да се приказва и подтикнат, предполагам, не само от леко предчувствие, че вънка има нещо като обяд, изскочи да види какво става, а като забеляза непознатия, веднага реши, че трябва да го разгледа. Той стигна до обедната маса, която не беше нищо друго, освен чисто бяло парче брезент, проснато на земята, все още нераздигнато след обяда, и се запъти направо през него, като тъпчеше между чиниите, докато не застана пред госта и като седна на задните си крака, го заглежда. Може би си въобрази, че от такъв голям гост може да се изкара доста банок, ако се държи с него по подходящ начин... Както и да е, това, което видя, изглежда, му достави голямо удоволствие, защото Чилауи заклати главата си напред, назад и настрани и се задрусва съвсем като преди, когато танцуваше, и най-после падна по гръб сред чиниите и продължи да се извива и да се гърчи. Всичко задрънча и се затъркаля, и заразлива, захвърчаха чаши и чинии. За да умиротвори положението Сейджо побърза да даде на бобърчето голям комат банок надеждата, че то ще се върне в палатката да го яде. Но тоя път не беше така лесно да го подкупи: Чилауи клекна точно по средата на покривката, хвана хляба с двете си ръце и с наслада го изяде, без да сваля едното си блестящо око от госта.

Сега беше изпълнил смешния си танец за първи път след изчезването на Чикани и Сейджо прие това като предзнаменование и беше повече от сигурна, че всичко ще се нареди по най-благоприятен

начин. Жълтата коса от своя страна заяви, че това представление било май най-смешното нещо, което е виждал, и се разсмя тъй неудържимо, че Сейджо съвсем забрави стеснението си и се присъедини към него; положително това беше много комична гледка, та дори и Шапиън, който дълбоко в душата си беше напълно отчаян, не можа да не се разсмее.

После Жълтата коса ги попита как са могли да опитомят толкова един бобър, който е най-плашливото от всичките животни, макар и да знаеше вече доста за това от търговския агент; зададе им и много други въпроси. И при все че отначало нямаха особено желание да му разправят, накрая той узна цялата история (много го биваше да задава въпроси тоя млад мъж) — как двете бобърчета били спасени, макар и на крачка от смъртта, как Сейджо ги получила като подарък от баща си за рождения си ден и как после били наречени Чилауи и Чикани — Големия Малчо и Малкия Малчо. И чу колко мъчно им било на всички, откакто им взели Малкия Малчо, и колко нещастен и самотен бил бедничкият Чилауи; той ги изслуша (много го биваше и да слуша), когато му разказаха как тръгнали да търсят малкия си приятел и по пътя насмалко не загубили живота си от горския пожар. И накрая Шапиън каза, че трябва сега да си намери работа, за да изкара пари, и да отидат в града, да си вземат пак Чикани.

След като чу всичко това, младият мъж стана много сериозен и мълчалив, защото знаеше, че Шапиън няма да си намери работа, но си замълча. Той протегна замислено ръка, погали меката копринена козина на бобърчето и каза, сякаш на себе си, на английски:

— Значи това е Големия Малчо, а Малкия Малчо е далече оттук, в града, самичък. И тия деца... Това не бива да се допусне!

Той хвърли крадешком поглед към Сейджо, защото я забеляза да дръпва отново на главата си шала, който бе паднал на раменете ѝ, и видя две едри сълзи да се търкулват изпод него по бузите ѝ въпреки големите ѝ усилия да ги сдържи. Тогава той стана да си върви. Но преди да тръгне, им каза:

— Аз съм ваш приятел и приятел на баща ви. Утре ще дойда пак и ние отново ще обядваме заедно. Дано да сполуча да махна тоя облак, който се е препречил на пътя ви. Не съм сигурен, но ще се помъча с всички сили. Това е моята работа: да разсейвам мъглите от лицето на слънцето, та да свети на всички ни.

И той им махна с ръка и си отиде.

[1] Ловът, риболовът и природните красоти на Северна Канада са привлекли към по-достъпните селища, граничещи с пустошта, голям брой ловци и риболовци, повечето американци, които наемат индианци за водачи или разузнавачи, а някои села получават единствените си доходи от този източник. — Б.а. ↑

[2] Думата „нежнолап“ води началото си от неспособността на новодошлите в пустошта да носят мокасини, докато краката им не загрубеят и свикнат с тях. — Б.а. ↑

12. ГОЛЕМИТЕ НОЖОВЕ

Веднага след като се върна на търговския пункт, младият мъж води дълъг разговор с агента на компанията в неговата канцелария. Скоро той излезе оттам с лист хартия, на който пишеше „СЪОБЩЕНИЕ“ и който той закачи с кабарчета върху вратата на сградата. Туристите все още се навъртаха наоколо по това време на деня, неколцина го видяха да закача листа и веднага се струпаха да узнаят какво е написано в обявлението. То канеше всички на събрание, което щяло да се състои в четири часа в индианското училище на могилката до склада за разглеждане на много важен въпрос. В такова малко селище новините се разпространяват много бързо и понеже нямаха друга работа, пък и ги глождеше любопитство да разберат какво ли ще им каже тоя човек с толкова зает вид, та на събранието дойдоха всички, които можаха.

Помещението бе малко и мнозина трябваше да останат вън и да слушат през прозорците и вратата. Младият мъж с русата коса се изправи на учителската катедра и когато всички се умириха, заговори. Отначало се чуваше малко шепнене, кашляне и мърдане на крака, но скоро всички се умълчаха и заслушаха. Защото той разказваше на хората приказка — нещо много по-различно от това, което бяха очаквали, нещо, за което изобщо не бяха чували никога преди. Да разказва приказки го биваше не по-малко, отколкото да задава въпроси

тоя Бял брат на индианците. В стаята стана много тихо и не се чуваше никакъв друг звук, освен гласа на младия мъж.

А приказката, която им разказваше, беше историята на Сейджо и Шапиън, на Големия Малчо и Малкия Малчо. И накрая той каза:

— ... Защото ние все още трябва да се грижим за ближния си. И нека помним, че носим отговорност за тия млади хора, които не се уплашиха от опасностите на пустошта, както може би щяхме да се уплашим вие или аз, чиято кожа има по-друг цвят от нашата, чийто език не е нашият език и чиито нрави не приличат на нашите; те не са само две индианчета, те са две много нещастни деца. А кой знае дали не са прави, като мислят, че техните приятели, тия малки зверчета, може в края на краищата да имат чувства, подобни на нашите. И нека ви кажа, че когато си тръгнете, на излизане вдясно от вратата ще видите голяма празна кутия за чай на Компанията на Хъдзъновия залив. Какво ще кажете за това, приятели?

Когато той свърши, в стаята буквално избухна врява: всички като че ли искаха да говорят един през друг, а дамите възкликваха: „Ах, чували ли сте някога...“, и: „Можете ли си представи, целия този път сами!“, и: „... нещастничките, през този страхотен пожар!“. А господата ставаха от местата си, бъркаха се в джобовете и говореха високо един на друг, и си подхвърляха такива забележки: „Не, не бих пропуснал такова нещо за нищо на света“ и: „Къде са те? Трябва да направим нещо.“ А един попита:

— Къде е тая кутия, за която той спомена?

А когато хората започнаха да се изнизват през вратата, откъм кутията за чай се чува весели звънтящи звуци, шумолене на твърди новички банкноти и шушнене на стари; и нека ви кажа, това не бяха само еднодоларови банкноти, но имаше и по два, и по пет, а тук-там по десет долара. А имаше освен това и младежи, които искаха да помогнат, и те слагаха в кутията всичко, което можеха да отделят от определените за екскурзията пари.

Последен от всички излезе търговският агент; на вратата той се озърна внимателно, за да се увери, че никой не го гледа, намигна, пресегна се бързо, сякаш го беше страх да не го видят, и пушна вътре плътно стегнатата пачка банкноти, а някои го чува да си мърмори:

— Е, Чикауи, или Чилаки, или Чикали, или както и да те наричат, дано имаш късмет!

Но този загорял от слънцето млад мъж, който все още стоеше на платформата, го биваше не само за въпроси и отговори и за разправяне на приказки — той имаше и забележително остро зрение. И той видя.

По-късно Жълтата коса отиде в стана на децата и когато Шапиън видя всичките тия пари, не можа да повярва, че са за него. Дори малко се уплаши и попита:

— Какво трябва да направя... каква работа искат да им свърша?

— Никаква — отговори Жълтата коса. — Няма време за губене. Трябва да тръгнете веднага, иначе може да не намерите жалкото си приятелче: животните понякога толкова страдат от самота, че умират. Тия Гитчи Мокман заръчаха да ти кажа, че ти подаряват парите. Техните прадеди са били твърде жестоки спрямо индианците, те разбират сега, че е било извършено зло, и съжаляват; те искат да ви помогнат. Единственото нещо, за което ви молят, е, ако някога срещнете някой изпаднал в беда, да му помогнете, ако можете.

— О, ще помогна, ще помогна — отговори сериозно Шапиън. — Кажи им, че ще помогна и че аз им благодаря.

Очите на Шапиън се наляха със сълзи, които никакви изпитания не биха могли да изтръгнат. Те сложиха внимателно пачката пари в плик, докато Сейджо стоеше и гледаше с очи широко отворени от радост и вълнение и от разни други чувства, за които никога не би могла да ви разкаже; тя не разбираше нищичко от пари, но сега, както си мислеше, нямаше никаква преграда между тях и Чикани, съвсем никаква. Радваше се, но не беше ни най-малко изненадана и каза, че си е знаела, че всичко ще се нареди и че белите хора не били толкова лоши, колкото ги изкарвали, и че всичко това само доказвало колко верен е бил нейният сън!

В плика Жълтата коса сложи бележка до железопътния чиновник на гарата с молба за два билета отиване и връщане до града. И макар на Шапиън парите да му се виждаха колкото всичките пари на света, след като си платиха билетите, щеше да остане твърде малко, защото въпреки щедростта си туристите в края на краищата не бяха чак толкова много. И младият мъж си помисли, че може би ще се наложи Шапиън да остане да отработи цената, която ще платят за свободата на Чикани, ако собствениците на парка се съгласят на такова нещо. Както и да е, единственото, което им оставаше, бе да се опитат. Жълтата коса даде на Шапиън и едно писмо, адресирано до главния на групата

работници, към която се числеше и той, който щял да им намери квартира, и каза на Шапиън, че щом пристигне в града, трябва да потърси полицай и да му покаже адреса на плика. Жълтата коса обясни много подробно как изглежда един полицай и накара Шапиън да повтаря думата, докато започна да я изговаря горе-долу тъй, че да могат да го разберат. Чикани бил продаден, каза той на децата, на собственика на една увеселителна градина в града и всеки полицай можел да ги заведе там.

А сега — мислеше си Шапиън, — ако им провърви поне малко и се върнат навреме у дома си, ще могат да посрещнат своя баща, понеже бригадата му щяла скоро да се връща. А да обясниш нещо, направено от теб, което не е съвсем редно — разсъждаваше момчето, — е по-лесно, когато всичко е завършило благополучно.

Техният приятел им помогна да приготвят връзка топови клони за храна на Чилауи, освен хляба, опечен от Сейджо и обеща да се погрижи за тяхното кану и снаряжението, докато се завърнат. А когато на другия ден параходът бе готов да потегли, всички хора от селището се събраха на пристанището да ги изпратят. Някои от американките бяха направо възхитени от Сейджо и я наричаха Кафявите очички, Малките мокасинки и какво ли не. Мъжете пък всички се ръкуваха с Шапиън, наричаха го смело момче и казваха, че се радват заради познанството си с него. Дори и Чилауи получи своя дял от внимание, макар чак толкова да не му беше това по сърце, защото той съвсем неучтиво обърна гръб на всички и се зае със собствените си дела. Там беше и търговският агент; той изглеждаше ужасно недоволен от цялата работа, защото не искаше в никой случай да се разбере, че е вложил пари в това смешно предприятие.

Най-накрая Жълтата коса, който бе наблюдавал отстрани агента и се усмихвал за нещо на себе си, се доближи тъкмо когато Сейджо и Шапиън се качваха на борда, стисна ръка на двамата, погали бобърчето по муцунката и каза:

— На добър час, деца на Гитчи Мигуон. Аз ще разкажа всичко на баща ви. Желая ви успех и четиримата заедно да се върнете здрави и читави вкъщи. Ще ви чакаме.

Същият тоя ден можеше да се видят три лодки да се приближават към опожарения влек, където Сейджо, Шапиън и Чилауи бяха преживели ужасното си приключение. Лодките се приближаваха със светкавична бързина. В тях седяха индианци, голи до кръста, а дългата им коса бе стегната на възел на темето, за да не им пречи. Те бяха мълчаливи, мрачни мъже и от усиленото гребане гърбовете им бяха лъснали от пот. Кафявите тела се навеждаха и изправяха, веслата блясваха на слънцето и лодките летяха към влека. Още щом първата докосна сушата, един мъж скочи на брега. Беше Голямото перо. Бригадата се беше върнала и Голямото перо бе намерил хижата си празна!

Той се хвърли на колене до самата вода, огреба студените вече останки от пепелището и намери остра следа от врязал в брега нос на кану; видя и отпечатък от малък мокасин, полуизмит от водата. Голямото перо скочи на крака и извика:

— Те са минали оттук. Бързо! Грабвайте брадвите, да разчистим влека. Аз ще претърся пътеката за... — Той се запъна, понеже се чу гласът на беловлас старец с умно на бръчкано лице:

— Почакай, синко. Моите стари очи са видели много неща. Почакай и си почини. Аз ще мина пръв по пътеката: може би ще мога да прочета...

И Гитчи Мигуон преклони глава пред думите на своя вожд и търпеливо зачака. Пътеката беше задръстена от почернели разкривени дървета, нападали едно връз друго във всички посоки. Мъжете сечаха яростно повалените дънери, за да отворят път за пренасянето на лодките, а Гитчи Мигуон, неспособен да стои със скръстени ръце, се залови да готви за другите, тъй като работата щеше да отнеме доста време.

Старецът тръгна напред по пътеката на влека, като търсеше много внимателно в съсипиите, оставени от пожара, стъпки или други следи. Както знаем, той не можеше да намери загинали деца, но видеше ли паднало дърво, което имаше сили да вдигне, отместваше го и грижливо се вглеждаше дали няма отдолу някакви дири или каквито да било белези. Защото пожарът понякога се движи толкова бързо, че на места оставя работата си свършена наполовина; и под един от тия паднали дънери, смачкан, но само полуизгорял, той намери капака от кошницата на Чилауи. На другия край на влека откри и дълбока следа в

меката пръст на брега, където някакво кану трябва да е било изкарано с много голяма сила. „Защо ли? — запита се той. — Нали е отивало в противоположна посока!“ И тогава, като огледа с пронизателен поглед огромното полуизгоряло дърво, което лежеше във водата само на дължината на две кану, прочете цялата история. Защото беше много мъдър старец, а нявга, много отдавна, е бил воин и умееше да чете всички знаци в пустошта, както ние четем книга. Затова беше получил името Ни-Ганик-Або, „Човек, който е начело на своето племе“.

Така че той се върна по vleка и каза на сломения баща да не скърби повече. И изправил се с развяна бяла коса и мургаво сурово лице разкри на насъбралите се индианци какво е намерил и своето убеждение, че децата са се избавили от Огнения враг. Гитчи Мигуон, стиснал в ръце опърления и опушен капак от кошницата, се молеше той да е прав.

Тая вечер, след като бяха спрели на стан и се стъмни, Голямото перо се качи на голямата и гола могила, която се издигаше високо над пустошта, и там, сред унищожената гора с лице, боядисано с черните резки на скръбта, вдигна ръце към небето и започна да се моли на глас на Великия дух на пустошта:

— О-уей! О-уей! Маниту, ти, Дух, който бди над всички горски същества, запази моите малки от зло! Запази им живота!

Откакто ги няма, дните ми се трупаха мъртви в моите крака, както пепелта на тая опожарена и разорена пустош.

Слънцето спря да грее и аз не чувам пеещите птици. Чувам само смеещия се глас на Сейджо; не виждам нищо друго, освен лицето на моя Шапиън със смелия поглед, изправил се пред пламтящата гора.

Маниту, аз сторих зло. Вината е моя. Аз съм тоя, който изпълни със скръб сърцето на Сейджо, който хвърли сянка върху усмихнатото лице на Сейджо.

О, Гитчи Маниту, доведи ги живи и здрави обратно в О-пи-пи-соуей, Мястото на говорещите води. Велики дух на нашия народ, запази живота на децата ми.

О-уй-соам! О-уей!

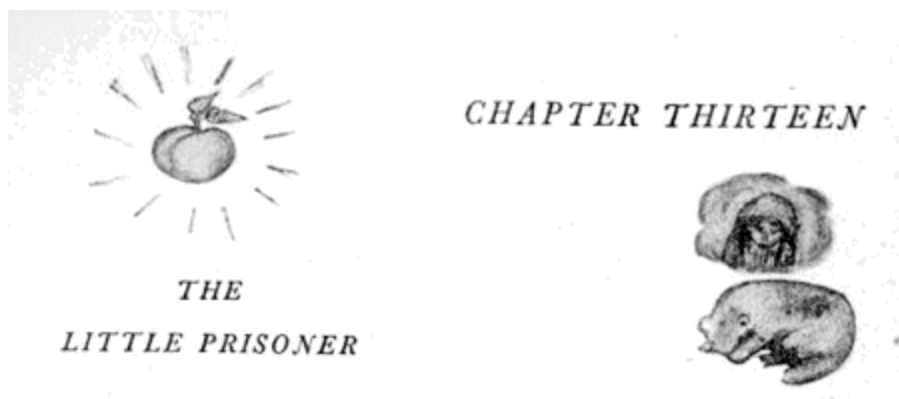

Голямото перо стоеше под лунната светлина с вдигнати нагоре ръце

И докато гласът му отекуваше в безмълвния опожарен простор, зад него, на лунната светлина, седеше старият беловлас вожд с набръчканото лице и очи, изпълнени с мъдрост, и биеше бавно и тихо шарен тъпан.

В същото това време Сейджо и Шапиън, без да знае разтревоженият им баща, бързаха все по-далеч и по-далеч от Мястото на говорещите води, летяха в мрака нататък към далечния град, носени от колелата на влака.

13. МАЛКИЯТ ПЛЕННИК

А какво стана междувременно с Чикани?

Трябва да се върнем към деня, когато търговският агент излезе с него от хижата на Гитчи Мигуон и като че ли го изтръгна завинаги от техния живот.

През четирите или петте дена, които потрябваха на агента и гребците му от племето оджибуей да изминат пътя обратно до Заешкия влек, Чикани преживя не съвсем зле, тъй като един от индианците се грижеше за него и не го оставяше без вода и храна. Но бобърчето не можеше да разбере защо Чилауи не е с него и се чудеше къде са изчезнали Сейджо и Шапиън. То започна да тъгува за тях и често проплакваше за Сейджо — викаше я да дойде при него, както бе идвала винаги, щом го чуеше да я вика. Но сега не идваше никой, освен непознатия индианец, и то само за да му смени водата и да даде храна. По нареждане на агента тоя човек придружи Чикани и на парахода, за да го наглежда и да го предаде на железопътната гара; там му броиха парите за бобърчето, а какво щяха да правят след това с него, не го интересуваше.

Като усети, че движението е спряло, и помисли, че трябва да си е пак вкъщи, Чикани заскимтя да го пуснат на свобода с надеждата, че другарите му по игра ще дойдат и ще го извадят от тоя задушен и

неудобен сандък. Но никой не идваше. Тогава той се залови да гризе сандъка и непознати, груби гласове ядосано му се накараха. Сетне се опита да се покатери по стените на своя затвор, но те бяха твърде високи, а тия непознати хора закряскаха и зачукаха по сандъка, за да го накарат да миряса, и тогава, съвсем уплашен, той се сви на пода и само скимучеше в своята самота. Къде, о, къде ли бе Сейджо, която винаги го утешаваше при малките му неприятности и в чиито прегръдки тъй честичко се гушеше щастлив? Къде беше Чилауи, от когото никога досега не се беше делил дори за час?

След малко го натовариха на влак, който с гръм и рев се понесе по пътя си за много часове. Когато влакът тръгна и той забрави да си затвори ушите^[1], шумът насмалко не го подлуди и обхванат от ужас, той се опита да намери път към свободата, като се гмурна в мъничката паничка с вода и я преобърна; така сега освен всичките други несгоди започна да страда и от жажда. Бяха го грабнали от дома му твърде неочаквано за Сейджо, за да може да му пусне в кутията един банок, който щеше да му стигне за няколко дена, а сега никой не се сещаше да му даде да яде. И тъй, разстроен, гладен, самотен и обезумял от страх, той се зае отчаяно да гризе, за да си отвори път навън от сандъка, и сигурно скоро щеше да сполучи в това, но той попадна на гвоздей и счупи един от четирите си резци, от което гризането започна да му причинява твърде голяма болка, за да продължи. Постилката му, която бездруго беше недостатъчна, се замърси, а движението на влака го мятеше и удряше в твърдите стени, тъй че цялото му тяло се натърти и го заболя. Той се мъчеше с всички сили да остане по средата, далече от стените на своя затвор, но все не сполучваше. Един от железничарите искаше да се покаже добър и му хвърли няколко корички хляб от своя обяд, но сметна, че стремителните усилия на бобърчето да се вкопчи в ръката му са проява на озлобление (за тия хора то не беше друго, освен животно; те не разбираха, че то само търси помощ) и след това вече ги беше страх от него — да ги е страх от такова мъничко създанийце! — и никой не направи опит да му сложи повече постилка или да му даде храна, а и паничката му за вода остана празна по същата причина.

И Чикани пак нададе писъци на мъка — той викаше ли, викаше малките си другари, които сега не можеха да го чуят, хленчеше с глас на малко дете да дойдат да го освободят от тая голяма сполетяла го

беда. Но никой не му обръщаше внимание, ако изобщо го чуваха, защото безсилният му вик се губеше в грохота на влака.

Най-после след много спирания и тръгвания, всяко от които го запращаше и удряше в твърдите стени на неговия затвор ту насам, ту натам, и след последно, още по-мъчително пътуване с камион настъпи внезапно спокойствие. Напречните летви бяха махнати от капака на сандъка със страхотно скърцане, докато измъкнат гвоздеите, и някаква ръка го извади от сандъка — ръка, която го стискаше здраво за опашката, голяма, силна ръка и все пак някак си нежна. После другата ръка се вдигна, прихвана го за гърдите, както висеше с главата надолу, вдигна го в изправено положение и един пръст потърка леко горещата, уморена лапичка и плътен глас му заговори успокояващи думи и изведнъж му стана хубаво. Защото този човек бе надзирател на животни, работеше в парка, където трябваше да остане Чикани, и си знаеше работата много добре. Когато прегледа малкия си пленник и видя колко жалко, разчорлено и мръсно бе това създанийце — Чикани, който толкова се грижеше и се гордеше с кожухчето си, надзирателят каза ядосано на разносвача (а той, бедничкият, нямаше никаква вина):

— Без вода и никаква храна, със сухи крака, пресъхнала опашка, сух нос, изпочупени зъби, и това ако не е срамота, не знам кое е! Така ли се изпраща бобър, а! Но ние скоро ще се оправим, друже!

Защото надзирателят очакваше малкия си гост — всичко бе приготвено за идването му и Чикани скоро се озова в заградено място, направено от нещо като камък, но не чак толкова приятно като камък и заобиколено с решетка от железни пръти.

И в тая тъмница от желязо и бетон Чикани, който не бе извършил никакво престъпление, бе осъден да прекара остатъка от своите дни.

Чикани, нежния, обичен Чикани, сега щяха да го смятат за диво и вероятно опасно животно!

Заграденото място не беше голямо, най-обикновена клетка след простора на голямото езеро, край което бе прекарал по-голямата част от краткия си живот, но това нямаше значение в момента... — той подуши вода! А след това видя точно пред себе си дълбок, бистър вир — не много голям, разбира се, но имаше вода. Той незабавно се хвърли в него, жадно запрегльща вода, плувайки по повърхността дотогава, докато напукалите се и пресъхнали опашка и крака поемат от животворната влага и буците кал се размекнат и измият от козината му.

Това му се видя нещо като бобров рай след повече от три дена грохот, гладуване, мръсотия и безкрайно мъчение и пламналото трескаво телце се охлади, всичките натъртени и ударени места спряха да туптят и хладната вода бавно оказа въздействието си върху него.

А сега — помисли си той — това трябва да е гмуркалото. Там някъде долу се намира входът и през него ще тръгне и без съмнение ще стигне в неговото си езеро, където на брега ще намери другарите си; после Чилауи ще изтича да го посрещне и ще се затъркаля по рунтавия гръб от радост, ще дойде и Сейджо, ще го вдигне на ръце, ще го прегърне, ще го гали, ще му шепне на ухото и ще го гъделичка по онова смешно местенце под брадичката, и всичките тежки дни напоследък ще се забравят.

И тъй със силно цопване той се гмурна надолу... и се удари с главата в твърдото дъно на басейна и почти се зашемети. Опита се още веднъж — същият резултат. Взе да дращи и хапе бетона, като смяташе да си пробие път през него до тунела, който трябваше някъде да извежда навън, но само напука и разцепи ноктите си и нацърби останалите си зъби. После изскочи от вира и изтича при решетката, помъчи се да се провре през нея, но пречките бяха сложени много нагъсто. Опита се да ги прегризе, ала изпочупените му зъби не оставяха дори драскотина по тях. Втурна се да обикаля заграденото пространство, като спираше тук-там да копае, но без полза. Дълго време се труди Чикани: връщаше се във вира, изскачаше и тичаше пак при решетката, опитваше се да гризе, опитваше се да копае, но всичко беше напразно. Най-после разбра, че няма никакъв отвор никъде, никакво гмуркало, никакво избавление и уморен, съсипан и загубил надежда, се просна върху твърдия, напечен под на клетката и заскимтя, застена, както го беше правил някога, угнетен от самота, а Сейджо го бе приспивала — само че тогава бе стенал от радост, а сега стенеше от мъка. Лапичките го боляха от желание да докосне поне веднъж меката, копринена козина на Чилауи. Ала сега нямаше Сейджо, нямаше Чилауи, имаше само един нещастен Малък Малчо, хвърлен в затвор, сам-самичък.

И в тази тъмница от желязо и бетон Чикани, който не бе извършил никакво престъпление, бе осъден да прекара остатъка от своите дни

Надзирателят дълго стоя да го наблюдава, после поклати глава и каза: „Много жалко, приятелче, много жалко!“ Това му беше работата — да опитомява дивите същества, които му изпращаха от време на време, но понеже обичаше животните, понякога намразваше службата си. Много често му се струваше, че те съвсем не са диви зверове, а отчаяни, несретни човечета, които не умеят да говорят и които понякога изпитват такава нужда от добрина, за която не могат да се помолят, и винаги бе мислил, че човекът, който е толкова по-голям и

по-силен и знае толкова много неща, които те не знаят, би следвало да бъде добър към тях колкото може повече. Той съжаляваше малкото бобърче, което тъй безпомощно се бореше за свободата си — то не беше първото, което поверяваха на грижите му, и той познаваше кроткия им нрав. Надзирателят влезе през вратата на оградата и вдигна Чикани внимателно и сръчно, тъй че, както и първия път, бобърчето не се уплаши, нито се разтревожи, а се почувствува по-добре в ръцете му — те предразполагаха много повече от бетона!

Надзирателят отнесе Чикани в своята къщурка, която беше съвсем наблизо, в самия парк. Той имаше три малки дечица и когато видяха баща им да носи бобърче, те се струпаха наоколо да го видят, развикаха се и запляскаха с ръце от радост; Чикани пак се уплаши и се помъчи да се зарови в дрехата на мъжа, защото вече му имаше доверие. Бащата умири децата и сложи малкото зверче на пода, където, видяло се пак в къща, то се почувствува по-добре, отколкото в клетката. Всички чакаха да видят какво ще направи, а жената на надзирателя каза:

— Мъничкото дребосъче! Вижте го какво е мършаво... Джоу — обърна се тя към едно от момчетата, — иди да донесеш една ябълка; другите бобри, дето сме имали, бяха луди за ябълки.

Момченцето, наречено Джоу, излезе, върна се веднага с ябълка и я сложи на пода пред Чикани. Той никога още не беше виждал ябълка, но я подуши и — о, какъв чуден мирис издаваше тя! Тогавя я ухапа, колкото му позволяваха нещастните изпочупени зъбчета, и — какъв вкус! Най-вкусното нещо на света! Чикани стисна това чудесно лакомство с двете си ръце и изяде почти половината. Надзирателят много се зарадва, защото някои от пленниците му отказваха всякаква храна и умираха, но сега знаеше за това, че ще се съвземе. А възхитените деца се смееха на Чикани, който ядеше, приклепнал на задните си крака, като някое човече.

Жената на надзирателя възкликна:

— Ето на, не ви ли казах? Ще се оправи като нищо!...

След това мъжът донесе останените в клетката вейки със свежи, сочни тополови листа, до които не се беше докоснал. Но сега се нахвърли да ги яде и децата му се чудеха, като гледаха как държи листата на снопчета в ръцете и ги слага в устата си. Той се чувствуваше вече значително по-добре и издаваше къси звуци на

удоволствие, докато се хранеше, и на децата това се видя още по-чудно, та едно от тях — момиченце със златиста коса и кръгло розово лице, каза:

— Чуйте го, чуйте го как говори, също като мъничко бебенце. О, татко, хайде да го оставим в кухнята!

Обади се и майката:

— Наистина, Алек, нека го оставим за известно време: в парка няма никакви хора... Все едно да сложиш дете в затвор.

Алек отговори:

— Може да си права. Ще му нагласим местенце тука за тая нощ.

Така те приготвиха място за Чикани в кухнята, а надзирателят, закрепил на пода ниска широка тенджерка с вода и сложи до нея голям сандък с предостатъчно чиста ела, за да му служи за легло. Там бобърчето прекара нощта, може би не щастливо, но много удобно.

На другата сутрин Алек го върна в клетката, та да могат хората, които идват в парка, да го видят; но привечер, когато паркът опустя, надзирателят го отнесе в къщата си. И така правеше всеки ден и Чикани прекарваше всичките часове свободни от „работа“, в дома на надзирателя — там си му беше леглото и голямата тенджерка с вода, там си ядеше листата и клонките. И всеки ден получаваше хубава, сочна ябълка, което го възнаграждаваше за много от неговите беди, макар и не за всичките, защото до края на живота си щеше да се чувства самотен^[2]. Всяка сутрин трябваше да се оправя голяма разтурия — обелени пръчки, накълцани клонки, остатъци от листа, подът изпоплескан целият с вода, — но децата на драго сърце се залавяха да почистят, след като баща им го занасяше да изпълнява всекидневното си задължение: да се оставя да го зяпат в клетката. Никому като че ли не тежаха малките грижи, които създаваше. Той се разбираше чудесно със семейството и по свой начин скоро стана почти пълноправен член на домакинството.

След време Чикани започна да познава всекиго от тях и да лудува тромаво с децата; за тях той беше една подвижна, добродушна играчка, много приличаща на тия пухкави вълнени кученца, с които хората окичват елхите си. Но за Чикани всичко това никога не можеше да бъде съвсем същото, каквото е било в О-пи-пи-соуей, и той често не искаше да играе и оставаше да лежи тихо в своя сандък със сърчице, изпълнено с огромен напразен копнеж за старите си другари.

Не се мина дълго и зъбите му пораснаха, започна да се занимава много дълго с остренето им — да ги търка едни о други, да ги стърже и да ги трака с голяма бързина^[3]. Кожухчето му, занемарено за известно време, и то се бе разрошило и сплъстило, сега се подлагаше на всекидневно търкане и сресване, а малката му фигурка, заприличала на торба кокали, понапълня и той пак стана предишния Чикани. И в известно отношение беше щастлив, но никога — напълно щастлив.

Докато седеше в клетката, беше наистина нещастен и надзирателят знаеше това, та винаги му беше много мъчно, когато слагаше дребосъчето там всяка сутрин, и се обръщаше да погледне жалкото малко създание, което го изпращаше с такъв тъжен поглед, седнало там само на голия бетонен под заобиколено с решетка като за мечка гризли. Той си спомняше, че един бобър може да живее повече от двадесет години — двадесет години в тоя затвор от желязо и бетон! След двадесет години и собствените му деца ще са пораснали и няма да са тук; самия него може вече да го няма. Градчето ще е станало голям град (то не беше кой знае колко голямо сега); разни хора ще пристигат и заминават — свободни хора, щастливи хора — и през цялото това време нещастното зверче, което не е сторило никому нищо лошо и което е искало само някой да бъде добър към него, двадесет дълги и самотни години ще гледа през железните пречки на тая клетка като някакъв страшен престъпник и ще чака свободата, която никога не ще получи, а ще дочака само смъртта си. И — мислеше си надзирателят — без никакво друго основание, освен това, че няколко записани хора, за които изобщо нямаше значение дали са видели някога бобър, щяха да позяпат за една-две минути безутешния малък затворник, а след това да си отидат и да забравят, че са го видели. Това му се струваше някак несправедливо на този добър човечец, а когато наблюдаваше малкото създание да се весели по своя смешен, тромав начин с неговите деца, изпитваше много голямо желание да направи нещо за него и реши да направи малкия си пленник колкото може пощастлив, като го оставя свободен у дома си, докато има възможност.

Но Чикани не се беше отчаял съвсем: той живееше с надежда, която съхрани задълго. Той с увереност очакваше, че по някакъв тайнствен начин Чилауи ще дойде при него, защото в миналите дни, където и да му се случеше да бъде, не се минаваше много и Чилауи пристигаше за него. И затова той, мине не мине ден, го търсеше,

надзърташе в дървената си колибка, в клетката, търпеливо обикаляше всичките стаи на долния етаж на къщата, а понякога излизаше навън и най-подробно оглеждаше бараката и беше напълно сигурен, че някой ден ще открие Чилауи. Ала след цял месец всекидневни разочарования започна да губи увереност и най-после се отказа от търсенето, което всеки път завършваше с несполука.

А на стотици мили от него Чилауи вършеше съвършено същото нещо и все без полза.

Чикани беше започнал да се примирява с всичко това, когато се случи нещо, най-лошото от всичко досега, и същевременно близко до най-съкровено му желание. Един ден край клетката му мина индианка с ярък шал на главата. В момента, когато я видя, Чикани се втурна лудо към решетката, посегна през нея с лапичките и пронизително изписка от страх да не го отмине; жената спря и му заговори и звуците, които издаваше, бяха същите, каквито бе чувал тъй често в страната на индианците, у дома си! Но не и гласът. И като видя нейното лице и подуши нейната миризма, той се обърна и закрета обратно към голата дървена колибка, по-унил и по-съкрушен от всеки друг път.

Беше помислил, че е Сейджо.

Но това преживяване го развълнува и събуди у него нови надежди: някой ден Сейджо щеше да дойде. И оттогава нататък беше нащрек да не я изпусне. Тълпи от хора посещаваха парка всеки следобед и повечето спираха пред неговата клетка, за да видят как изглежда един бобър. Но неговите „клиенти“ никога не се задържаха дълго и го подминаваха: на повечето от тях той приличаше на недорасло кутре с плоска опашка. Едни го поглеждаха нехайно, други с любопитство; някои го мушкаха с пръчки и издаваха груби и както той мислеше, заплашителни звуци, малцина го съжеляваха, а един-двама се държаха дружелюбно и му даваха фъстъци и бонбони, но никой от тях не беше Сейджо. Обаче той продължаваше да се надява и през цялото това време разглеждаше всяко лице, душеше всяка ръка, до която можеше да се доближи. Но все не виждаше лицето, което търсеше, все не можеше да долови миризмата на тая толкова обичана ръчица. И въпреки това беше сигурен, че някой ден добре запомненият глас ще повика „Чик-а-ни!“, че малките мургави ръце, чийто допир бе толкова често изпълвал с трепет малкото му тяло, щяха отново да го

вдигнат и тогава — о, каква радост щеше да е отново да тикне носа си в тая определена трапчинка на определена топла и мека шия, да посумти и да попухти там и след това да задреме и да забрави!

Часове наред той прекарваше по тоя начин: бдеше, чакаше надяваше се; а после, на малкото си легло в кухнята, си спомняше по някакъв смътен начин щастливите дни, които са били, о, толкова отдавна, спомняше си за стаичката под леглото на Шапиън, която беше само негова и на Чилауи, и за смешния мъничък бобров дом, и за всичко друго, над което се бяха трудили толкова сърцато заедно. И най-после го обзе безразличие, той започна да страни, дори когато би трябвало да бъде щастлив в кухнята, и не играеше вече с децата. Занемари кожухчето си и то се сплъсти и разроши. Отказваше храната и седеше с ябълка в ръце, без да я докосне, главичката му клюмаше, очичките се затваряха, дишането ставаше често и тежко.

И надзирателят го гледаше със скръб и знаеше, че няма вече защо да се тревожи за двадесетте години, и изобщо за никакви години.

Чикани нямаше да преживее това.

Огън и треска обхващаха мъничкото копнеещо мозъче в понякога почти му се струваше, че вижда старите си другари пред себе си, и както мислеше за тях, заспиваше и заспал ги сънуваше. Защото животните сънуват, както може би знаете, и често се събуждат полуобезумели от страх, също както вие или аз, а по звуците, които понякога издават, може да се помисли, че някои техни сънища трябва да са много приятни.

Една вечер той се събуди, след като бе сънувал нещо толкова ясно, та помисли, че е пак у дома си с тях, и стана и заобикаля със скимтене кухнята, търсеше ги, без да ги намери, като надаваше високи жални ридания от самота и мъка.

И когато плачеше, гласът му напомняше глас на загубило се малко дете.

Защото той не знаеше, не можеше да знае, че на по-малко от една миля, в друга, също такава стая имаше друго, също такава бобърче и там с него, в очакване на утрото, твърде възбудени, за да мислят за сън, имаше две индианчета — момче с изправена и горда стойка, като стрела, и малко момиченце с ярък шал на главата.

А в ъгъла на стаята стоеше стара, позната, пораздърпана кошница от брезава кора.

Да, вие отгатнахте. Сейджо и Шапиън най-после бяха дошли.

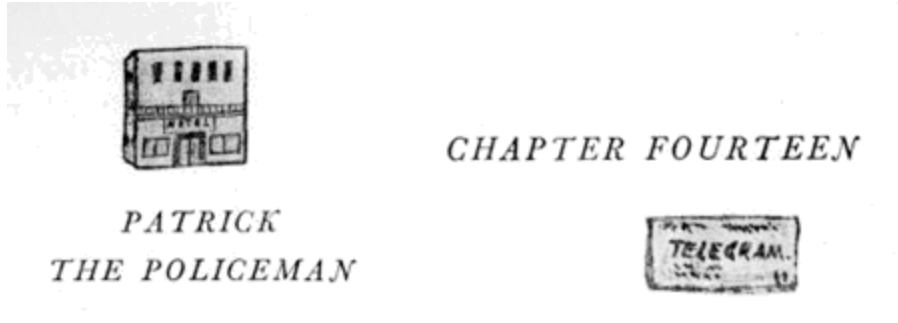
[1] Бобрите могат да отварят и затварят ушите си, както се затваря и отваря кесия, за да не влиза в тях вода и да се запазят от неприятни шумове. — Б.а. ↑

[2] Сред всичките северноамерикански животни бобрите като че ли имат най-добра памет и в това отношение много приличат на слона. — Б.а. ↑

[3] Зъбите на бобъра растат непрекъснато и той постоянно ги точи и остри, както го правят бодливите свинчета, ондатрата и някои други гризачи. — Б.а. ↑

14.

ПОЛИЦАЯТ ПАТРИК

Когато влакът, с който пътуваха Сейджо, Шапиън и малкият им спътник, за последен път забави стоя ход и спря окончателно на гарата в града, децата направо ги беше страх да слязат. Кондукторът, който ги бе наглеждал по целия път, им помогна, каза им няколко ободрителни думи и ги остави, за да си гледа своите задължения.

Те се озоваха в един свят на шума. Бързащите тълпи хора, съскането на струи пара, дрънченето на локомотивни камбанки, писъкът на свирки, гръмотевичният тътен на тръгващи и спиращи локомотиви ги оглушиха и ги хвърлиха в ужас — те стояха ръка за ръка на перона, без да знаят накъде да се обърнат и без да смеят да се помръднат. Отпред, отзад и от всички страни цареше страхотна бъркотия и несекваща врява. Наоколо боботеха камиони, накамарени с какъв ли не багаж, а един се насочи право срещу тях и Шапиън едва успя да дръпне сестра си, за да не я прегази. Гарата беше за тях огромна, еклива пещера, изпълнена с всяващи ужас гледки и звуци, и никога досега не се бяха чувствували толкова нищожни и безпомощни. Тук, сред всичките тия хора, те се чувствуваха по-самотни, отколкото се бяха чувствували някога в гората с нейната тишина и покой и безмълвни дървета. Хората ги поглеждаха с любопитство на минаване, но всеки като че ли беше твърде зает, всеки бързаше насам или натам и нямаше време да им обърне много внимание.

Така стояха те сред цялата тая оглушителна дандания, две човечета от Безмълвните места, така уплашени и слисани и почти таткова безпомощни, колкото са били двете бобърчета, когато Гитчи Мигуон ги намери да плуват до Реката на жълтите брези. Но въпреки голямата си уплаха Сейджо бе обладана само от една мисъл: Чикани е преживял това самичък! Докато Шапиън вече съжаляваше, че не е все още там, сред горския пожар, сред дружелюбно настроените животни, Чилауи от своя страна беше затворил ушичките си плътно като две малки черни кесийки и лежеше съвършено неподвижно, сгушен в единия ъгъл на кошницата си.

Бяха стояли там, както им се струваше, цял час (макар всъщност да са били само мигове) и Шапиън смяташе вече да придвижат някак към огромната врата, през която, като стремителна река, течаха тълпи от хора, когато пред тях спря едно момче. Беше горе-долу на една възраст с Шапиън и беше облечено със спретната червена униформа с редица лъскави копчета отпред на късата, плътно прилягаща дрешка и накривена на едната страна шапчица, която повече приличаше на много малка кръгла кутийка.

— Здравейте, деца — каза то весело. — Да не сте се загубили? Кого търсите?

Шапиън, намерил се лице срещу лице с тая самоуверена и разкошно докарана личност и понеже никога не беше виждал момче за поръчки от хотел, откри, че е напълно забравил и малкото английски, който е знаел, но може да си спомни само една дума и я каза:

— Поли-цай — заекна той неспокойно.

— Трябва ти полицай, така ли? — каза пиколото, който беше схватливо момче и веднага разбра всичко. — Добре. Елате с мен.

Като ги подкани с пръст, то тръгна с бърза крачка и лъскавите му токчета затракаха отчетливо по каменния перон. Индианчетата, стъпвайки беззвучно със своите мокасини, се заплъзгаха леко подир него, като от време на време се налагаше да потичват, за да не изостанат. Шапиън носеше кошницата на Чилауи с едната ръка и здраво държеше сестра си с другата. Това трябва да е било чудновато шествие. Техният водач ги преведе през тълпите и през голяма зала, препълнена с още хора („Почти всичките хора на света“ — помисли си Шапиън), и ги доведе при едър, дебел мъж, застанал до някаква врата на другия край. Той също имаше много лъскави копчета на дрехата си.

— Хей, Пат — обърна се към него момчето. — Ето ти две деца, които искат да видят полицај. — Момчето ги подбутна напред и продължи, боя се, доста непочтително: — Нямаше да е трудно да те видят, достатъчно си голям. Приличат ми на индианци, гледай да не те скалпират! — То дръзко се захла на полицај, махна с ръка на децата, гмурна се в тълпата и изчезна.

— Охо! — възкликна полицајт, като изгледа двете хлапета отвисоко, сложил ръце на гърба си. — Ще скалпирате, а? — продължи той с много свиреп вид, сякаш ей сега щеше да ги арестува, макар че в очите му се мяркаше едно особено пламъче и ъгълчетата им бяха дружелюбно присвити. — Значи сте млади индианци, а? Гледай ги, дребосъците! Е, тоя скалп дето ще го вземете от мен, нищо не струва, че е гол като яйце вече двајсет години, и тоя дявол, дето ви доведе, прекрасно го знае!

— Охо! — възкликна полицаят. — Ще скалпирате, а?

По телосложение той напомняше донякъде Дядо Мраз и макар че говореше тъй свирепо, лицето му бе кръгло и весело, а каската на главата бе понакривена юнашки на една страна, сякаш да си полицай беше най-забавното занятие, което човек може да си представи. Но като видя, че „дребосъците“ започва да ги обхваща тревога, заговори — според него — по-тихо (самият аз мисля, че той изобщо не умееше да говори тихо):

— И с какво мога да ви бъда полезен?

— Ти... поли-цай? — попита плахо Шапиън.

— Да, момчето ми — отговори общественият служител и още мъничко накриви каската си. — Полицай съм, и то добър полицай: всички О'Райлиевци са били винаги от най-добрите... Хей! Какво имаш в кошницата? — попита изведнъж той, понеже Чилауи беше започнал да скимучи.

— А-мик — отговори Шапиън и свали капака, за да му покаже бобъра, после повтори: — А-мик.

За негова безкрайна изненада полицаят избухна в гръмогласен смях:

— Хо-хо-хо, хо-хо-хо! Мик ще ми вика, гледай го ти! Веднага ме позна, че съм ирландец^[1]... ум като бръснач, гледай го, малкия езичник. Ти позна, момчето ми, аз съм Мик, то се знае, че съм Мик.

Той извънредно много се гордееше, че е ирландец, и си въобрази, че Шапиън позна националността му, когато употреби индианската дума „А-мик“, която, разбира се, значи „бобър“. Той реши, че това индианче е много умно, щом го е познало, а Шапиън, като го чу да повтаря толкова много пъти, че бил „Мик“, стигна до заключението, че принадлежи към някакво непознато племе бели хора, които наричат себе си „бобри“ — всъщност много почтено название! И тъй, след като откриха такива прекрасни качества един у друг, всеки от тях сметна, че другият е много умен човек, което веднага установи между тях най-добри отношения.

— И къде бихте искали да отидете? — попита полицаят.

От усилието да заговори на английски Шапиън беше съвсем забравил за писмото, което му беше дал Жълтата коса, но сега си спомни и за него, извади го и го даде на полицая, който прочете адреса на плика и рече:

— Разбирам. Сега съм дежурен и не мога да се отлъчвам, но седнете, почакайте, и аз ще ви заведа там. И самият Патрик О'Райли ще се погрижи да не ви се случи нищо лошо.

Той потупа Сейджо благо по главата и понеже Шапиън можа най-после да му каже на английски какво е всъщност Чилауи, той поиска да го види и се произнесе, че бил „чудесно зверче“, а понеже не видя почти нищо, тъй като храбрецът Чилауи се беше съвсем разкиснал — може би както се развиваха събитията, си беше

помислил, че е дошъл краят на света, и беше скрил глава и опашка, и четирите си крака, беше се свил, за да стане колкото може по-малък и както си мислеше, колкото може по-невидим, тъй че наистина човек не можеше да види много нещо, поне засега.

И тъй двамата млади пътешественици, почувствувал се изведнъж поуспокоени, седнаха в края на една дълга редица от столове и зачакаха. А едрият полицаи, който непрекъснато беше в добро настроение сякаш без всякаква причина, има зададе редица въпроси; Шапиън, възвърнал вече горе-долу способността си да говори на английски, му разказа по-голяма част от историята. Тя подействува угнетяващо на веселия ирландец и той каза, че той — вземете си бележка: самият Патрик О'Райли — ще ги заведе при хората, на които принадлежи паркът.

— И сам аз ще им кажа цялата истина, ей така, направо! — заяви високо тоя достоен обществен служител и се разстрои толкова много, когато премисли чутото, че започна да говори малко объркано. — Каменно сърце да има човек, пак ще заплаче — казваше той. — На коледно дърво свещите може да се стопят от жалост!

След известно време го смени друг полицаи, който се пошегува с него добродушно за „семейството“, което си е намерил, и след това тримата излязоха на улицата, където имаше по-малко хора и нямаше такава блъсканица и шум. Новият им приятел говореше почти през цялото време, понеже полагаше крайни усилия да ги предразположи; Шапиън също приказваше на своя чудноват завален английски, Сейджо ги слушаше, цялата слух и зрение, макар и да не можеше нищо да разбере, но й се струваше, че сега могат да се чувствуват сигурни с тоя едър човек със сини дрехи до тях, и понеже вече не я беше страх, искаше й се да заплаче от щастие — нали Чикани беше тука, в същия тоя град, може би на същата тая улица! И тя започна с удоволствие да разглежда чудесата, които се редяха пред нея от всички страни: коне, за които бе чувала, но никога не бе виждала; трамваите, които сякаш леко плаваха напред, без да ги тегли дори кон; прекрасните жени с красиви дрехи и най-хубавото от всичко — пъстрите витрини на магазините. Веднъж минаха край ресторант, където миризмите и толкова вкусните наглед сладкиши и торти във витрината накараха уморените им личица да се обърнат нататък тъй рязко, че полицаият,

като забеляза това и ги чу да си шепнат на индиански, веднага се досети, че са гладни.

— И таз хубава! — възкликна той. — Вие сте гладни, пък аз съм се раздрънкал като някоя стара клюкарка, без да помисля, че може да ви прилошее! Не е в обичаите на О'Райлиевци да оставят приятел да умре от глад, така да се каже, на къщния им праг. Да влезем да хапнем.

— Да, моли — каза Шапиън. — Мой сестра, гладен...

Разбира се, би било трудно да се каже кой от двамата е по-гладен. Патрик ги заведе в ресторанта и след като седнаха, ги запита кога са яли за последен път. Шапиън отговори:

— Търговски пункт. Аз не толкова страх, но сестра — тя много страх. Само седи, не яде нищо. Аз грижа мойта сестра. Аз не остави нея сама, мойта сестра. Ние не яде, само Чилауи, негов банок.

— Ти си смело момче. О'Райлиевци, да ти кажа... — започна полицаят, но ние сме обречени никога да не узнаем как са щели да постъпят О'Райлиевците в такъв случай, защото в тоя миг пристигна келнерът с поръчката и очите на децата станаха кръгли като колелета и горе-долу толкова големи, когато видяха таблата, отрупана с весело димящи ястия. А е имаха толкова примамлив вид и от тях се носеше такъв възхитителен аромат, че когато чиниите бяха сложени на масата, децата нямаха сили да се сдържат, а Сейджо усети дори да й премалява — толкова беше напрегната; скоро те бяха много заети, за да говорят, гледат и слушат или да правят каквото да било друго, освен да ядат и да ядат, и през следващите няколко минути на тая маса се вършеше удивителна дейност. А докато те блаженствуваха по тоя начин, Сейджо си спомни, че бедничкият Чилауи трябва да е също гладен, и сложи в кошницата разни зальчета от своята чиния — хляб с масло, баница и още не знам какво, тъй че скоро и бобърчето се зае с тоя вид труд и бързаше да си навакса изгубеното време.

Те бяха в една от тия малки стаички, каквито има в повечето ресторанти, бяха съвсем сами и сега, когато пиршеството беше стигнало своя край и никой (дори и Чилауи) не би могъл да хапне нито зальк повече, всички се отпуснаха — крайно доволни. Господин О'Райли запали пура и добил възможното най-добро настроение, гледаше гостите си с лъчезарна усмивка, изпаднал в състояние на пълно блаженство. Беше свалил каската си и Шапиън, вече не така зает имаше време да забележи, че полицаят не е чак толкова плешив,

колкото твърдеше („гол като яйце“ — беше казал той), защото широк венец от коса започваше тъкмо над едното му ухо и обикаляше темето до другото ухо — доста почтено количество коса, като си помисли човек, много повече, отколкото може да се намери дори и върху най-рядкото яйце!

Сейджо, тая отлична малка домакиня, грижливо прибра чиниите на една страна — за нея бе голямо удоволствие да пипа такива скъпи неща, макар всъщност да бяха само най-обикновени порцеланови съдове, но тя, бедничката, не беше в никога виждала подобни чинии, както каза на Шапиън вечерта.

В малката стаичка беше топло и Сейджо свали пъстрия си шал и откри дългите си лъскави черни плитки и кротките си черни очи, грейнали от щастие; полицаят, който виждаше лицето ѝ за първи път, заяви, че тя била най-хубавото момиченце, каквото е виждал, откакто е „напуснал Ирландия, където, били най-красивите момичета на света!“ Шапиън ѝ предаде думите му, тя се изчерви, наведе глава и дръпна шала си пак нагоре. Но с тоя добродушен човек никой не би могъл се държи свито задълго; тя скоро надви стеснителността си и вдигна глава към него, тъй че шалът се плъзна пак надолу, а тоя път тя го остави на раменете и се смееше на всичко, което той казваше, макар и да не разбираше нито дума. Шапиън, Зарадван да види сестра си толкова весела, се смееше почти наравно с нея. А полицаят О'Райли, безкрайно доволен от успеха на малкото угощение, се смееше толкова много, че се наложи да разкопчее куртката и да избърше плешивата си лава с голяма червена носна кърпа, която измъкна от ръкава.

Общо взето, те всички бяха в необикновено добро настроение. Обади се дори и Чилауи и двамата със Сейджо водиха малък частен разговор, докато господин О'Райли правеше опити да учи индиански от Шапиън. Боя се, че той не научи кой знае колко. Обаче има, една дума, която индианците употребяват много често „кегет“, което значи „разбира се“ или „положително“, или „наистина“, и когато човек е много сигурен в нещо, казва „кегет“. Тя не беше трудна и Пат я схвана много бързо, а когато Шапиън му обясни значението, той я заповтаря, докато най-после я научи правилно и след това вече се обясняваше само с „кегет това“ и „кегет онова“ и беше ужасно горд с новата си дума. После обясни плана, който бе съставил за следващия ден, като подражаваше на заваления английски на Шапиън:

— Тоя парк — каза той, — тоя парк затворено. — При тези думи той рязко затвори вратата на стаята. — Утре отвори парк, дадеш пари, дойде бобър! — И като отвори широко вратата, изхвърли напред едната си ръка, както даваше знака „напред“, когато направляваше уличното движение, я се дръпна настрана, сякаш очакваше цял отряд бобри да минат с маршова крачка през отвора. Сетне извади писмото, потупа го и каза: — Аз дойде това място. Утре. Ти чака. — И пак даде с ръка сигнала. — Кейгет!

Шапиън, който все пак по-добре разбираше, отколкото говореше английски и с мъка се въздържаха да не се усмихне, го разбра много добре и му го каза. Добрият господин О'Райли бе много доволен от първия си урок по индиански и наистина му се стори, че е започнал да разбира по нещичко на тоя език.

Той заведе „семейството си“ здраво и читаво на адреса и предаде и тях, и писмото на управителя, увери ги, че ще дойде да ги вземе сутринта, и им каза да не излизат преди това. Управителят, изглежда, ги очакваше; всъщност той вече бе получил телеграма за пристигането им и щом ги настани за през нощта, изпрати и той телеграма. А в същото време полицаят Пат от своя скромен дом водеше дълъг разговор за тях по телефона; далече в търговския пункт за изкупуване на кожи на Заешкия влек също се вълнуваха за тях. С една дума, около тримата малки пътешественици се беше вдигнал доста голям шум, за който те нищичко не знаеха.

На горния етаж двете деца си приказваха възбудено, но шепнешком, защото тая голяма стая с бели стени будеше у тях чувството, че са много малки и не на мястото си, като две мишки, промъкнали се в чужд килер или в черква.

Но това бе място, където не можеше нещо да им се случи. Това беше положително, и затова в сигурността на тая стая Шапиън извади малката пачка пари от кесийката от еленова кожа, която висеше на врата му. Той разгъваше и разглеждаше грижливо всяка банкнота на масата, а Сейджо гледеше и кимаше с чернокосата си главичка, сякаш искаше да каже: „Виждаш ли какво е сторил моят сън!“ Те се помъчиха да разберат колко правят тия пари: Сейджо стоеше до брат си с наведена глава на една страна и с пръст на устните, което й придаваше много дълбокомислен вид, а Шапиън се мръщеше и чудеше, и разглеждаше внимателно всяка банкнота, ала цифрите не значеха нищо

за него и те трябваше да се откажат. Във всеки случай парите бяха много — съгласиха се те, — повече, отколкото бяха виждали преди; Шапиън ги събра пак и ги сложи обратно в торбичката под ризата си.

Защото това беше цената на свободата на Чикани и не биваше нито за миг да се отделят от тях.

Междувременно на пода Чилауи блаженствуваше в тенекиен леген; той отново пируваше със самун хляб, който управителят бе имал любезността да му даде, и всичко онова, което не бе могъл да изяде, се превръщаше постепенно в размекната лепкава каша и можете да ми повярвате, че килимът, върху който се вършеше всичко това, не ставаше по-хубав.

Никой от тях не можеше да заспи. Бобърчето, понеже имаше много неизследвани интересни неща под леглото, във вградения долап и в ъглите, а децата — защото следващият ден трябваше да бъде този велик, този чуден Ден на дните, за който бяха положили такива усилия и минали през толкова много опасности и който бяха очаквали толкова дълго.

На другия ден щяха наистина да получат Чикани!

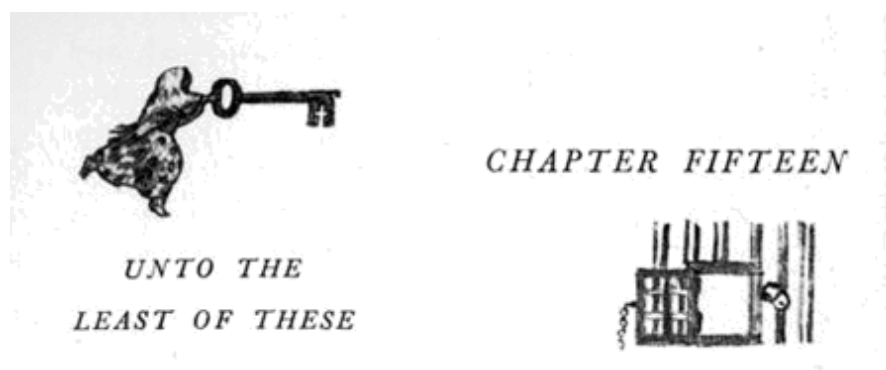
И на никого от двамата дори през ум не мина, че хората парка можеше да им откажат, че можеше изобщо да не поискат да дадат бобърчето, след като веднъж се бяха сдобили с него.

Защото, каквито и съмнения да бе имал Шапиън, Сейджо бе сигурна, че сънят ѝ се сбъдва, не се бе усъмнила нито за миг и само твърдеше:

— Утре Чикани ще е наш. Аз знам!

[1] Мик — нарицателно за ирландец. — Б.пр. ↑

15. ОБИЧАЙ И НАЙ-МАЛКИТЕ

Рано на другия ден Патрик О'Райли се отби, както бе обещал, да вземе своите малки доверители. Обаче те отидоха не направо в зоологическата градина, както бяха очаквали, а в голяма сграда в центъра на града, където беше канцеларията на собствениците на парка.

От страх да не се случи нещо на парите в последния момент Шапиън често попипваше издутото място под ризата, където беше малката торбичка: сега тя вече много скоро щеше да им дотрябва и момчето започваше да се тревожи. С другата ръка носеше кошницата с Чилауи, а до него, на не повече от две крачки, с детинските си стъпки ситнеше Сейджо, покрила главата и раменете си със своя шал.

Последва бързо качване с асансьор, което съвсем не им хареса, а след това тримата с ирландеца се намериха пред писалищна маса, зад която седеше някакъв мъж.

И това беше човекът, който държеше в ръцете си съдбата на загубения им малък приятел.

Сейджо, която досега бе хранила такава вяра в своя сън, изведнъж изпита страх и безпокойство и затрепери като лист. Нямаше представа какво ще правят, ако предложението им бъде отхвърлено, и сега, когато бе настъпил решителният миг, беше готова да закрепси и да избяга. Но тя не се поддаде, реши да устои докрай, каквото и да стане.

Човекът зад писмената маса беше млад, с бледо, дългнесто лице и слабохарактерна брадичка. В единия ъгъл на устата му имаше цигара, изгоряла почти до устните, и едното око бе извито неприятно нагоре, за да не му влиза пушек, а с другото шареше наоколо, тъй че в известни мигове изглеждаше разноглед. Той заговори, без да извади цигарата, и ги загледа накриво с окото, което можеше да движи, а то беше много безцветно и неприязнено око.

— Е, какво искате? — попита той отсечено.

Настъпи един миг мълчание, много тежко, напрегнато мълчание. Мисля, че Сейджо и Шапиън бяха дори спрели да дишат. После Пат, полицаят, заговори:

— Господине, снощи аз се обадох по телефона на господин Х. във връзка с тия мои малки приятели и трябваше днес да дойдем при него, за да уредим един малък въпрос, може би...

— Можете да уредите вашия въпрос с мен — прекъсна го младият мъж с не особено учтив тон. — Господин Х. е зает в момента. — И погледна към една врата за друга стая, която беше леко откряната.

— Виждате ли, работата стои така... — започна отново Пат, но младият мъж погледна часовника си и го прекъсна пак:

— По-накратко, господин полицай: имам много важна работа тая сутрин.

Пат се поизчерви и започна речта си отново, тоя път успешно. Беше реч, която репетира грижливо предишната вечер — историята, от която, както се бе изразил на гарата, „каменно сърце да има човек, пак ще заплаче“. Обаче младият мъж явно нямаше каменно сърце, защото не заплака; наопаки, докато Пат говореше, тая нетърпелива личност няколко пъти погледна ръчния си часовник и запали нова цигара от угарката в устата. Започваше да изглежда не само, че нямаше каменно сърце, ами че нямаше сърце изобщо. И честният полицай се обезсърчи към края и завърши разказа си дори доста неубедително:

— ... та младежите искат да откупят животинчето от вас и аз ще се осмеля да кажа, че вие ще извършите божа работа, ако им го върнете.

След като положи тия крайни усилия, полицаят извади голямата червена носна кърпа и нервно забърса лицето си. Младият мъж оправи някакви книжа на писмената маса и се отпусна назад на стола.

— Свършихте ли? — запита той студено.

— Да — отговори Пат не особено бодро, защото започваше да се страхува, и доста основателно, че вече е загубил сражението.

— Аха — рече чиновникът, — благодаря ви. Сега, нека ви кажа — думите му звучаха като късчета лед, падащи върху стъклена чинийка, — че тоя бобър е бил купен от нас по напълно законен и правомерен начин, и то не от тия дрипльовци, а от почтен търговски агент. Ние платихме за него петдесет долара, много повече, отколкото тоя звяр струваше, и нямаме никакво намерение да го препродаваме, освен ако реализираме от сделката добра печалба, но не ми се вижда — на това място той изглежда двете индианчета, — червенокожите ви приятели, както ги наричате, да са много добре материално, ако се съди по вида им.

Пат се изчерви повече от всеки друг път, но проникателно съобрази, че само пари могат да имат тежест пред тоя твърдоглавец, и бутна Шапиън напред.

— Пари — дрезгаво пошепна той, — тия пари. Пари, дай му ги сега!

И Шапиън, премалаял от страх, понеже беше разбрал горе-долу всичко, пристъпи напред, бръкна в кесийката и сложи малката пачка банкноти върху бюрото.

Чиновникът ги взе, преброи и презрително изсумтя:

— Тука са само четиринайсет долара. Нищо не става. — Той върна парите и за да бъде сигурен, че всички са го разбрали, добави: — Край на всичко, никакви продажби, не става, не! Разбирате ли?

Те го разбраха, всички до един.

Никой не проговори, никой не се помръдна, но за Шапиън това беше краят на света... не, не... нима това беше истина? И тогава изведнъж му се стори, че мълчанието го души; бялото лице на човека зад писмената маса ставаше все по-голямо и по-голямо и се носеше към него... подът сякаш потъваше под краката му... нима щеше да падне като жена, да припадне като хилаво момиче! Той затвори очи, за да не вижда това бледо, слабохарактерно лице с едното око, което му се хилеше с такава подигравка, заскърца със зъби, стисна юмруци и сковано изпъна младата си снага в обичайната горда стойка; и чувството на замайването премина, но го побиха студени тръпки и той затрепери. Междувременно полицаят стоеше до него безпомощен и смаян, бършеше плешивата си глава и дрезгаво мърмореше:

— Срамота! Колко жалко! И аз не оправдах надеждите на тия, дете ми се довериха! Старото ми сърце има дълго да скърби за това!

А Сейджо? Тя беше следила всяко движение с болезнена напрегнатост; очите ѝ се бяха устремявали от едно лице към друго като две уплашени птички в клетка и тя бе разбрала. Нямахше нужда да ѝ се казва.

Те бяха загубили. Само за две минутки бяха загубили.

Тя се приближи безшумно към Шапиън.

— Аз зная, братко — каза тя много спокойно с такъв странен слаб глас, че Шапиън бързо я погледна и прегърна с едната си ръка, а тя се притисна и вдигна очи към него. — Сега зная. Той няма да ни даде Чикани. Аз сгреших... с моя сън, знаеш, ние не сме дошли в града да вземем Чикани. Струва ми се... може би... сме дошли... да доведем при него Чилауи. Може би това е искала да каже майка ми, за да бъдат заедно... да не са вече самотни. Трябва да е така. Затова...

Детското ѝ гласче се сниши до шепот, главичката клюмна.

— Кажи на тоя човек... аз... му давам... и Чилауи.

Тя остави кошницата с Чилауи върху писмената маса и се дръпна назад; лицето ѝ бе бяло като платно, устните — бледи, а очите, широко отворени и сухи, не се отделяха от кошницата.

О'Райли прекъсна вайкането си, втрещен: какво ставаше сега?

— Какво е това? — ядосано възкликна чиновникът.

Шапиън му обясни:

— Друг бобър, Чилауи. Негов брат, тоя Чикани, много самотен. Ти дръж Чилауи също; няма самотен тогава. Това думи на мой сестра. Мен... — Гласът му секна и той не можа да каже нищо повече.

— Така ли! — рече чиновникът и се усмихна за първи път, макар че външността му спечели много малко от тая усмивка. — Това е вече съвсем друго нещо! Ние ще я уредим тая работа много лесно. — И той посегна към перото.

— НЕ!! — изкрещя изведнъж полицаят със страхотен глас и стовари юмука си на писалището с такъв трясък, че всички подскочиха, подскочиха и мастилниците, попивките, перата и моливите, подскочи дори и бледият млад мъж, който стана още по-блед, а цигарата падна от устните му на пода.

— Не, няма да я уредите — зарева Пат с гръмотевичен глас. — Никой потомък на О'Райли не ще остане да гледа със скръстени ръце

как вие или други подобни на вас заплашват и потъпкват две беззащитни деца! Безсърдечен нехранимайко! — дереше се той. — Аз съм пазител на закона и ще арестувам за заговорничество, за измама, за нарушение на обществения ред, за открит грабеж, за физическо насилие, за... — С това запасът му на гръмко звучащи престъпления свърши и той с яростно ръмжене се запъти към писаната маса при много уплашения вече млад мъж, който бързото заотстъпва заднишком по посока на другата стая, Сейджо и Шапиън стояха, опулили очи. Какво точно възнамеряваше да направи този буен потомък на О'Райлиевци, не се узна, понеже в тоя миг вратата се отвори и пътят за отстъпление на бягащия млад мъж бе прерязан, когато се блъсна с гръб в ново лице и един много спокоен, тих глас промълви „Извинете“. В стаята, на самия праг, се появи слаб възрастен господин с прошарена коса; той се взираше над очилата си в тая изумителна сцена.

Господинът леко се поизкашля и повтори:

— Извинете, ако съм с нещо попречил. — И след това много учтиво покани: — Моля, седнете.

Пат все още ядно сумтеше и гледаше с ненавист човека, когото щеше да арестува и който съвсем не беше сигурен дали наистина не е извършил някакво престъпление и затова ръцете му малко трепереха, докато се мъчеше да запали нова цигара.

— Моля, седнете, господа — покани повторно прошареният господин.

Всички насядаха: човек се чувствуваше някак си длъжен да се подчини на тоя възрастен господин с меки обноски. А той беше човекът, който притежаваше парка — самият господин Х.

— А сега, да обсъдим положението — предложи той и погледна полицая, след това чиновника, после децата и пак полицая. — Е, господин полицай, снощи по телефона ви обещах да изслушам историята на тия деца и да помисля какво следва да се направи. Аз чух всичко... от съседната стая, чух го много по-добре, отколкото ако бях тук, понеже така се случиха някои неща, които иначе нямаше да се случат. Аз вече знаех от вас колко дълъг път са изминали и на какви лишения и опасности са се изложили само за да се опитат да си върнат любимеца. Но трябваше да бъда предпазлив; трябваше да се уверя, че това не е измама, а понеже не знаех техния език, исках да видя какво ще

направят, преди дори да помисля как би трябвало да постъпя. Сега зная цялата история и виждам, че положението ще е доста трудно... за мен.

При тия думи чиновникът изгледа всички с доволно изражение, сякаш искаше да рече: „Видяхте ли, не ви ли казах?“ Господин Х. също огледа всички, като се почукваше с очилата по коляното.

— Надявам се, че всички ме слушате? — продължи той. — Нали?

Много ясно личеше, че беше свикнал хората да го слушат. Той сложи очилата, които бяха от тия, наричани пенсне, и загледа всекиго от тях поотделно. На децата погледът му се видя доста проникателен, съвсем различен от гласа.

— Да — каза той, като видя, че всички чакаха да чуят какво ще каже, макар Сейджо да не разбираше нито една дума, огромно впечатление й правеше неговата престореност и гладкият, равномерен поток на думите. — Прекрасно. И тъй, аз чух как тия индианчета предложиха да се откажат и от другия си любимец, за да могат двете животинки да бъдат заедно, което потвърди тяхната честност. Но трябва да се помислим и за моята страна на въпроса. Както вече го каза Джордж, това е била напълно редовна търговска сделка и ми е струвала доста пари. Аз не мога да реша въпроса незабавно. Толкова повече, че не е хубаво за хората, особено за младите хора, да получават всичко, каквото поискат, поне тогава, когато не са го заслужили. — И той ги изгледа доста сурово през очилата, които бе отново сложил на носа си.

— И какво смятате да направите, господине? — запита нетърпеливо О'Райли, на когото се искаше старецът да спре да се занимава с очилата си и да говори по въпроса.

Но господин Х. се обърна към чиновника си:

— Ти си добър търговец, Джордж, може би прекалено добър, както си мисля понякога.

— Аз само изпълнявах дълга си, господине — отговори Джордж и това беше до известна степен вярно.

— Е да, нашият дълг — замислено проточи господин Х. — Добре, това няма значение.

— Но как смятате да постъпите вие, господине? — запита отново Пат, който беше готов да се пръсне от нетърпение.

— Как да постъпя ли? — повтори тоя вбесяващ старец. — Да постъпя? А, да, мисля, че съм решил какво да правя... ето, това! — Той взе кошницата на Чилауи и повика при себе си децата. — Вземете —

каза той благо, — вземете малкия си приятел. А сега... — заговори той неочаквано много живо и делово, като написа нещо на визитна картичка и я даде на Пат — сега идете в парка с господин О'Райли и си вземете другия. Той е ваш: вие положително сте го заслужили.

Шапиън го загледа със зяпнала уста: дали беше чул правилно? Или това беше някой друг сън на Сейджо, в който той взимаше участие? Или може би сам той сънуваше? Но Сейджо беше съвършено будна и грабна кошницата на Чилауи от него.

— Кажи ми, кажи ми — възбудено възкликна тя, — какво каза той, какво каза?

Като видя, че не са го съвсем разбрали, господин Х. понечи да заговори пак, но Пат бурно го прекъсна (той толкова много искаше пръв да предаде чудесната новина!):

— Извинете ме, господине, аз говоря на техния език. — И се обърна към Шапиън: — Него... — каза той и потупа господин Х. няколко пъти здравата по гърба така, че старецът, за когото това дойде изневиделица, насмалко не се захлупи по очи, а очилата му изхвърчаха, за всеобщо облекчение. — Тоя добър човек. Него... — С тия думи той плесна изумения господин Х. по гърдите така, че, кажи-речи, го просна по гръб. — Него, той голям вожд, добър вожд. Мен... (Това е труден език, господине.) вие два бобър, бърже-бърже. Разбира? — И завърши с най-доброто, което знаеше на индиански: — Кейгет! Кейгет! — След това се обърна с тържествуващ вид към господин Х.: — О'Райлиевци винаги са имали дарба за езици, господине.

— Имате право — каза господин Х. — Разбира се... хм-м-м... да!

Старецът се усмихна, изпроводи щастливата тройка до вратата, затвори я подир тях, все още леко усмихвайки се на себе си. „Каква безкрайно приятна комедийка беше това — мислеше си той, — при все че в края на краищата аз съм загубилият в играта.“ И си потри радостно ръцете, също като че ли беше сключил някоя доходна сделка.

Много се съмнявам дали Сейджо или Шапиън са запомнили нещо за това отиване в увеселителния парк до момента, когато Пат им посочи входа, който се виждаше недалече пред тях. Тогава Сейджо се спусна да тича. Не беше вече бледа, а очите ѝ, толкова сухи и напрегнати доскоро, сега искряха. Шалът ѝ се беше свлякъл, но тя не му обръщаше внимание, плитките ѝ се бяха измъкнали и подскачаха на раменете, а обутите ѝ с мокасини крачета се носеха по тротоара. Зад нея тичаше

Шапиън; той не можеше да я настигне поради кошницата, в която Чилауи, на когото бе омръзнало да седи толкова време затворен, вдигаше страшна врява. След тях идеше доблестният господин О'Райли със зачервено лице и без каска; той бършеше с голямата си кърпа главата („гола като яйце“) и пуфтеше, и сумтеше като влекач, леко страдащ от задух.

Изведнъж той кресна:

— Хей, какво е това! Да не е надбягване?

Но братът и сестрата летяха напред и е много съмнително дали изобщо го чува, което го накара да замърмори:

— Малки езичници! Те ще ме вкарат в гроба! Като нищо!

И той сърцато се носеше подир тях.

Неколцина минувачи се поспряха да погледат бягащите индианчета и тяхната странна носия и полицая, който очевидно ги гонеше. Чува също и резките викове и писъци, долитащи от кошницата, в която Чилауи високо протестираше от друсането и от цялото това бързане; някои от тях се върнаха и се присъединиха към това чудновато шествие, завтекоха се подир малкото чернокосо момиче.

А зад всички тях — много-много по-назад — идеше друг човек: висок мъж с кафяв цвят на кожата, който крачеше леко и бързо по улиците на града. Той имаше такъв строг и мрачен вид, че хората бързаха да му отворят път, заглеждаха се подир него и се питаха: „Кой е тоя? Що за човек е?“ Но той никого не поглеждаше.

На входа ги задържаха, понеже паркът още не беше отворен, обаче О'Райли настигна децата, показва пропуска си и ги пуснаха вътре. Беше се насъбрала тълпа и тя нахълта заедно с тях, щом отвориха вратата. Разпоредителят, който беше не друг, а старият ни познат Алек надзирателят, знаеше вече какво трябва да прави, понеже в последния момент господин Х. бе решил и той да дойде, беше му дал нарежданията си и сега стоеше в тълпата. Той кимна с глава и надзирателят поведе Сейджо към клетката на бобъра. И в тоя миг тя пак преbledня като привидение. Стори й се, че тича в някакво огромно празно пространство, в дъното на което, на мили от нея, има черна грозна редица железни пръчки и ето, ето... тя вижда през тях и там... да, там, по средата, седи малко, кафяво, рунтаво животинче и... о, нима това е?... да, това е Чикани!!

И Сейджо, забравила стеснението си, забравила хората, забравила шумния град, забравила всичко, освен малкото рунтаво създанийце, което сега бе тъй близо, се втурна към жегната ограда, падна на колене върху чакъла, мушна двете си ръце между пречките и изкрещя:

— Чикани! Чикани!! ЧИКАНИ!

Бобърчето не можеше да повярва, то седеше, без да се помръдне, и само гледаше.

— Това съм аз, Сейджо! О, Чикани! — Този вик прозвуча като ридание. О, нима той я беше забравил?

Още един миг малкото създание остана там като заковано, навело топчестата си кафява глава на една страна, ослушвайки се, когато Сейджо извика още веднъж:

— Чик-а-ни-и-и-и!!!...

Тогава бобърчето я позна. Със смешни малки звуци, които задавяха гърлото му, то заприпка, колкото му позволяваха крачките, към решетката.

В тълпата се чува възгласи, настъпи малко раздвижване. А Алек надзирателят пристъпи напред, отвори малката желязна вратичка и рече:

— Оттук, мис... ъ-ъ... мадроазел... ъ-ъ... сеньорита... — Съвсем не знаеше как да се обърне към нея, а беше и доста развълнуван.

Сейджо се втурна вътре, коленичи, вдигна на скута си тъй отдавна загубения Чикани и се наведе към него — и двамата примряха. Пъстрият шал закри всичко и нито вие, нито аз, нито някой друг ще узнае някога какво стана между тях в онова съдбовно, великолепно, незабравимо утро.

И прошареният господин Х. извади от джоба носната си кърпа и се издуха силно; а надзирателят Алек изведнъж се закашля:

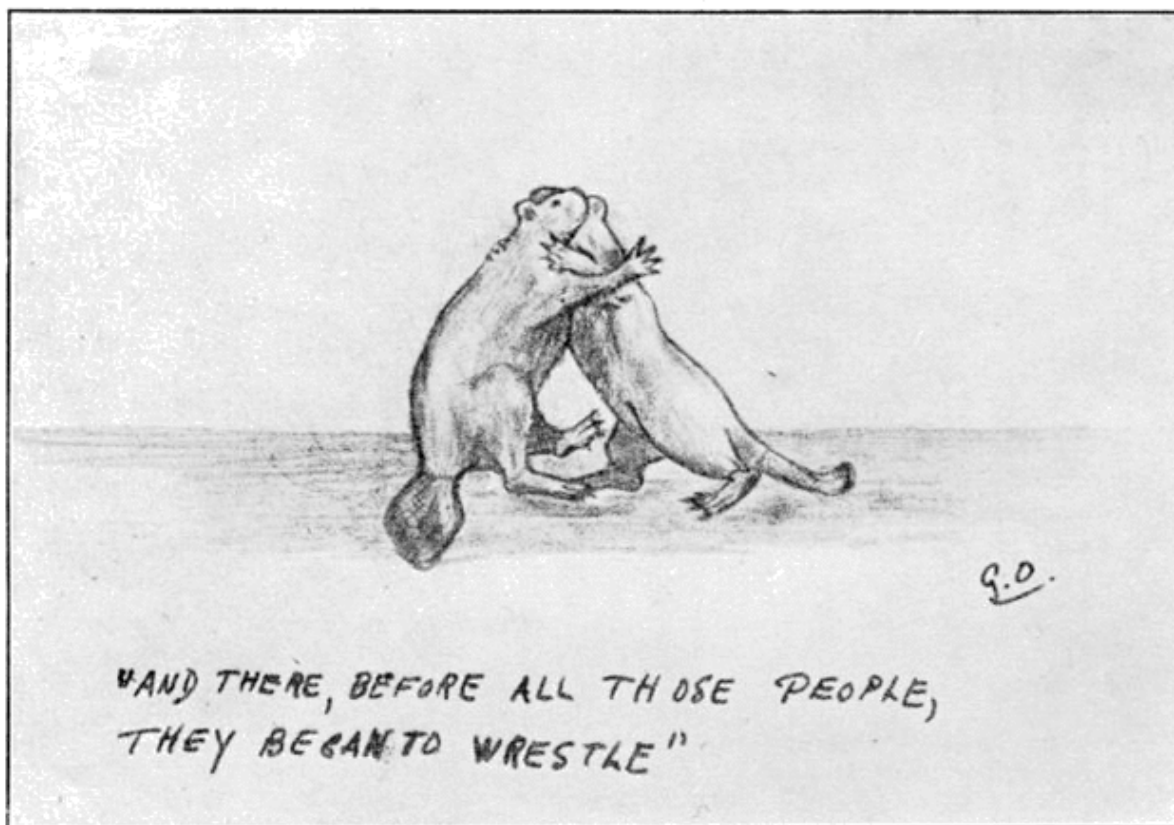
— Кхъ-кхъ, кхъ-кхъ-кхъ.

— И дума да не става! — възкликна полицаят Пат със сърдечен тон, при все че надзирателят всъщност не беше казал нищо.

А сега предстоеше най-вълнуващият миг. Сега трябваше да се срещнат Чилауи и Чикани. Те бяха само на три-четири крачки един от друг и не го знаеха! И това ако не беше сензация!

С лудо разтуптяно сърце Сейджо и Шапиън внесоха кошницата — само единият от тях в никой случай нямаше да се справи: те бяха в такова състояние, че трябваше двамата заедно да махнат капака. След

това извадиха Чилауи и го оставиха на земята с лице към Чикани. Тогава децата се изправиха и стаили дъх, зачакаха. Миг-два бобърчетата не се помръднаха, впили очи едно в друго. После истината бавно проблесна в замъгления им мъничък ум и те запълзяха едно към друго с разширени до пръсване очи, с щръкнали уши — те се послушваха, душеха и пълзяха бавно напред, докато пълзенето премина в ход, в лек провлачен тръс, и най-после, сигурни, че са се намерили един друг, те се устремиха рязко напред, та чак се чукнаха при срещата с главите. И това, меко казано, сблъскване бе тъй силно, че поради невъзможността да отидат по-нататък напред те се изправиха на задните крака с високи резки писъци се вкопчиха здраво едно в друго и там, пред всички хора, започнаха да се борят!

И там, пред всички хора, започнаха да се борят

Непрекъснатото безнадеждно търсене, всекидневните разочарования, цялата мъка и копнеж, нерадостните, празни, самотни ноци, всичко това бе свършило.

Малкия Малчо и Големия Малчо бяха пак заедно.

След малко те вече лудуваха из цялото заградено пространство и онова, което е било затвор, сега се бе превърнало в игрище — най-доброто предназначение, което бе имало досега, уверявам ви! Децата пляскаха с ръце и крещяха, и се смееха, и ги насърчаваха, обзети от възбуждение, а борците или танцьорите, или както щете ги наречете, припкаха насам-натам в отлично настроение и се наслаждаваха безкрайно много на това, което вероятно беше за тях най-великият момент в целия им досегашен живот, а може би и в живота занапред. Никога досега не бяха давали те толкова блестящо представление и хората викаха от възторг, и се смееха, а сивокосият господин Х. буйно размахваше носната си кърпа и не съм съвсем сигурен дали не се обаждаше и той.

Господин О'Райли направо умираше от желание да участва в това весело събитие, за отпразнуването на което бе допринесъл толкова много, и с гордост смяташе, че е единственото лице, което знае цялата история; затова той се самоназначи за церемониалмайстор и докато изпълняваше задълженията си на полицай и задържаше тълпата назад, играеше и ролята на съвременен радиокоментатор — обясняваше на насъбралите се какво става, пускаше шеги, хвърляше наляво и надясно сияйни усмивки и се забавляваше по най-прекрасен начин. Струва ми се, ние всички ще се съгласим, че той имаше пълно право на изказаните по негов адрес похвали, макар и да си даваше вид, че знае малко повече, отколкото знаеше в действителност. А когато двамата Малчовци започнаха своя чудноват танец, той не се остави да бъде надминат и някой го чува да казва, че за първи път в живота си вижда не ирландец, а някой друг да изиграе една ирландска джигка както трябва и завърши с това, че заяви на всеослушание:

— Е, да, виждам го, но да пукна, ако мога да повярвам на очите си.

Ние би трябвало да го извиним за това, понеже за всеки, който не беше виждал подобно зрелище, то трябва да е било наистина великолепно.

И тогава, след като бе стоял и наблюдавал там доста време, понеже не е искал да наруши това малко празненство, иззад тълпата излезе друг човек — висок мургав мъж с мокасини.

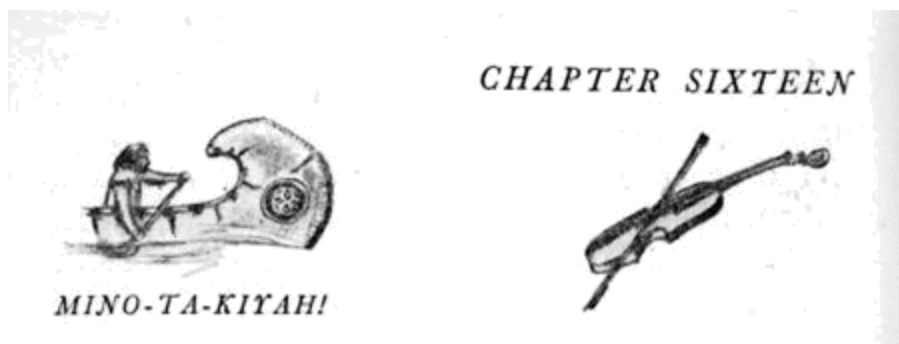
Беше същият, когото малко преди това бяха видели почти да тича из градските улици в тая посока. Учудената тълпа се смълча, когато той се изстъпи напред. Но Сейджо и Шапиън, заети със своите любимци, не го забелязаха, докато един глас — гласът, който тъй добре познаваха — се обади тихо на мелодичния език на племето оджибуей:

— О-уей, облаците наистина са изчезнали от лицето на слънцето. Сега и моята скръб се разпръсна, стопи се като ранна утринна мъгла. Тия хора направиха много за нас, извънредно много, деца мои. Нека им поблагодарим. Сине мой и дъще моя, вземете вашите Ничи-ки-уенси, вашите Малки братя. О-пи-пи-соуей ви чака.

Голямото перо бе дошъл да ги прибере и четиримата, та да ги върне обратно в Мястото на говорещите води, в Страната на северозападния вятър.

И сънят на Сейджо в края на краищата се беше сбъднал.

16. МИНО-ТА-КИЙА

Така те се простиха с града, с неговия шум и блъсканица, с неговите хора, които в края на краищата (така си мислеше Сейджо) като че бяха като другите хора: повече добри, отколкото лоши. Всъщност повечето добри — заключи тя и реши да разкаже на индианците точно какви са наистина тия хора. Те се простиха с Алек надзирателя, който е бил толкова добър към нещастния самотен Чикани и който чувствуваше голямо облекчение да види малкия си пленник отново свободен; простиха се с чудноватия, мълчаливо усмихнат господин Х., който дълго след това беше щастлив от съзнанието, че е доставил радост на няколко дълбоко наскърбени сърца.

И при все че Гитчи Мигуон се опита да му плати за Чикани, той не пожела и да чуе за това и каза, че бил възнаграден от преживяното удоволствие.

Полицаят Патрик, доблестният потомък на О'Райлиевци, ги заведе на гарата и ги изпрати, а сетне разправяше на другарите си:

— Ей с тия две ръце ги изпратих по живо по здраво. А когато баща им ме чу да говоря с малките на неговия език, цялото му лице се озари с усмивка, вярно ви казвам!

И е много вероятно да се е усмихнал. А когато влакът потегли от гарата, двете деца дълго махаха на тоя тъй добър верен и предан

приятел, а той остана там, вдигнал каската си високо във въздуха, сякаш даваше сигнал, и плешивата му глава продължаваше да блести в далечината и Шапиън остана твърдо убеден, че има цял един народ, който живее на зелен остров сред голямо солено езеро и нарича себе си „бобри“.

Когато пристигнаха на Заешкия влек, първият, когото видяха, беше Жълтата коса и той скочи на борда да ги поздрави, преди корабът да пристане както трябва. Шапиън тозчас му даде останалите му пари, а Жълтата коса каза за това на Големите ножове, които се бяха събрали там да ги посрещнат, и предложи да им ги върне. Ала един от тях пристъпи напред и държа малка реч и каза, че всички те много се радвали на добрия край на тая история и че мисионерът трябвало да задържи парите и да ги даде на някой беден и нуждаещ се измежду индианците. Гитчи Мигуон благодари на всичките за добрината им към децата и каза, че все ще дойде ден, в който той на свой ред ще помогне на някого, както на всекиго се случва рано или късно да извърши добро дело.

Жълтата коса им каза, че щял да ги придружи до селището, където щял да работи сред хората. Тогава търговският агент, който беше стоял някъде отзад, дойде при тях, стисна ръка на тримата и каза, че и той щял да дойде с тях, та да можел по-добре да се запознае с клиентите си индианци, както би трябвало да ги познават всички добри търговски агенти; но не спомена, никога не би споменал, че и той бе помогнал. И то никога нямаше да се узнае, ако Жълтата коса не беше го видял тогава в училището и не беше споделил това на четири очи с Голямото перо. Междувременно двамата Малчовци бяха в центъра на вниманието, всеки ги галеше и те дори благосклонно се съгласиха да устроят състезание по борба пред насъбралите се Гитчи Мокоман, макар че аз доста се съмнявам дали изобщо ги е било грижа гледа ли ги някой, или не и, струва ми се, че им олекна, когато всичко беше готово за тръгване и ги оставиха на мира в кошницата.

Голямото перо гребеше в собственото си кану, по което още имаше белези от пожара, а Шапиън седеше на носа с друго весло. Този път Сейджо не работеше, тя беше само пасажерка, както Чилауи и Чикани, които впрочем никога не работеха, и повечето време седеше, завряла лице в кошницата с бобърчетата. Жълтата коса и търговският агент пътуваха с други индианци с много по-голямо кану, една от тия

огромни лодки от брезова кора с гордо извити нагоре нос и кърма, които ѝ придаваха по-скоро вид на красив боен кон или испански галеон.

На първия влек намериха стария вожд Ни Ганик Або, който бе останал там на стан, за да ги чака. Той поиска да му разкажат всичко, каквото е станало, и изслуша разказа много внимателно, като на всички важни и особено интересни места възкликваше „Хо!“ или „Ха!“, или „Хм!“ с дълбок гърлен глас, а в очите му проблясваше разбиране. След като пообмисли всичко, той каза на Сейджо и Шапиън, че те правят чест на племето си и че за тях, за техните приключения и за Малките говорещи братя, както той нарече Малчовците, ще бъде съчинена песен и тя ще влезе в историята на племето. Той надзърна да види Чилауи и Чикани и каза, че сега и те принадлежат към племето и за тях ще има големи предания. И докато говореше, по мъдрото му старо и сбръчкано лице заигра усмивка — първата усмивка от много дни наред, защото, да си кажем право, той беше доста мрачен старец. След това обви одеялото около кръста си, изправи се с дългата бяла коса върху рамената, направи знак с ръка към слънцето и каза:

— Ха! Мино-та-кийа; кегет ки Мино-та-кийа! — Това е добре, наистина е много добре!

И всички индианци, които го гледаха, и Гитчи Мигуон, и Жълтата коса повториха в хор: „Мино-та-кийа!“, и всички имаха много тържествен и развълнуван вид.

И докато пътуваха нататък към О-пи-пи-соуей, дърветата край реката сякаш размахваха клони и кимаха, и с шумоленето на листата си сякаш шепнеха: „Ке-гет Мино-та-кийа. Това е хубаво!“; гарваните във въздуха грачеха: „Мино-та-кийа!“, и вятърът шушнеше в тревата: „Си-и-и-и-ий Мино та-кийа“; и водата, устремила се по бързеите, буйна и необузdana, го повтаряше до безкрайност по оня странен начин, присъщ на течащата вода; и малките въртящи се струйки, които се стичаха от веслата, го бълбеха на Сейджо при всеки удар: „Мино-та-кийа!“

Гората никога не е изглеждала по-прекрасна, небето никога не е било тъй синьо, слънцето никога не е светило тъй ярко, нито катеричките бяха лудували тъй весело, нито пък птичките са пели тъй

сладко, както го правеха сега за Сейджо през време на това пътуване обратно към О-пи-пи-соуей.

И през целия им досегашен живот ни веднъж тя или Шапиън не са били толкова щастливи.

Когато пристигнаха, Голямото перо свика цялото племе и тая вечер в хижата му имаше празненство с танци. Тук беше цялото селище, включително и двама-трима метиси, които минавали оттам (и които в края на краищата не бяха влизали в ничии ловища) и, както винаги, носеха цигулките си. И се заизвиваха бързи и сложни танци, а цигуларите свиреха старовремски джиги и рилове и вплитаха в мелодиите какви ли не чудновати извивки, както само метисите знаят; танцуваха се и индиански кадрили с не по-малко от двадесетина танцувачи едновременно. Веселието бе буйно и неудържимо.

Всички момчета от селището искаха да танцуват със Сейджо, тъй че тя бе много заета, а трябва да ви кажа между другото, че малкото момиче много го биваше да танцува, защото самият аз бях там и го видях, а видях и Шапиън, който не можеше да се нарадва на големия успех на сестра си. Можете да бъдете сигурни, че за него не представляваше никаква трудност да си намери партньорки за танц измежду девойките на селището и някои от младите жени бяха много хубави, което можеше лесно да се види, понеже нямаше криене и закриване с шалове — само на старите жени би могло да хрумне да се закрийт с шалове на такова увеселение.

Вън имаше накладен огромен огън, на който непрекъснато варяха чай, а наоколо се бяха наредили старци, които пушеха и си говореха за отколешни времена, докато тълпа дечурлига играеха на гоненица и криеница в треперливите сенки. Гитчи Мигуон обикаляше гостите си, поспираше се да поговори с тях и лицето му, понякога строго, а най-често — печално, имаше много приветлив вид сега, когато се усмихваше на всички и ги поздравяваше. От време на време той се появяваше с голям медник с чай, а Сейджо и Шапиън разнасяха чаши на гостите или танцуваха.

Изведнъж танцуващите освободиха стаята, насядаха в голям кръг покрай стените, сякаш очакваха някакво събитие, и се смълчаха. Не след дълго в кръга се настаниха двама мъже с тамтами и започнаха да ги бият. Тогава през вратата влезе старият Ни-Ганик-Або — човекът, който стои начело на своето племе — с голямо украшение от орлови

пера на главата и странни, дивашки шарки по лицето и затанцува под звуците на тамтамите. Под колената му висяха нанизы от кухи еленови копита, които се удряха и хлопаха при всяка стъпка, а в ръката държеше дрънкалка, направена от цяла черупка на костенурка, боядисана в черно и червено, с главата и шията на костенурката за дръжка. И когато танцуваше, кухите еленови копита сякаш звънтяха като медени звънчета в такт с бързия ритъм на краката и ресните на панталоните му се друсаха, орловите пера се събираха и разтваряха в безупречен такт с тъпаните, които неспирно биеха, и както танцуваше, тръскаше дрънкалката. И в същото време пееше с нисък глас странна монотонна песен, в която се разказваше за приключенията на Сейджо и Шапиън, на Чилауи и Чикани, също както в стари времена, когато воините са редели песни за битките. И след всяка строфа група певци подхващаше припева; тая песен имаше чудновата, заразяваща мелодия, която неудържимо увличаше.

Ни-Ганик-Або, човекът, който стои начело на своето племе, затанцува под звуците на тамтамите

Това бе песента, която той беше обещал, и сега тя щеше да се превърне в една от легендите на племето, защото именно с такива песни за различни случки и с бегло нарисувани картини на събития древните индианци съхраняваха в спомените историята на племето. Но търговският агент, който никога още не бе виждал подобни неща, помисли, че това е боен танец, и се обезпокои, ала Гитчи Мигуон му обясни, че това не е никакъв боен танец, а е Уобино, който се играе само от магьосници и за разказване на големи събития. Но ето че с един висок, проточен вик Уобино свърши.

Сега цигулките подхванаха някаква жива мелодия, стаята се изпълни с танцуващи двойки, веселието продължи оттам, където е било прекъснато, и кадрилите и джигите се редяха едно след друго. Жълтата коса танцуваше и се смееше цялата вечер и канеше все най-гозните стари жени, а когато макар и за миг настъпваше затишие, веднага подновяваше оживлението. Търговският агент, обкръжен от цялото това весело множество, съвсем забрави да важничи и открито показва, че умее да се весели, както всички останали, и без да се церемони повече, играеше с не по-малко увлечение от другите. Дори се сприятели с Малчовците, но все още не можеше да им запомни имената, макар Шапиън, който не го мразеше вече, да се стараяше да го научи. Но агентът продължаваше да ги нарича ту Чилаки, ту Чероки, ту Чикару и с какви ли не още имена, сходни по звук, но все погрешни, в което, изглежда, той проявяваше неограничени възможности.

Самите Чилауи и Чикани не бяха в никой случай изключени от тържествата — можете да бъдете спокойни в това отношение. Те нямаше никога да бъдат изключени от нищо, докато имаха тия гласове, с които да викат, и тия крачета, с които да обикалят; а и сега бяха възбудени от музиката, от врявата и веселието, та се носеха безспир из стаята, завираха между танцуващите и „просеха“, щом видеха някой да сядат. Изведнъж Чилауи се намери посред стаята и се изправи там съвсем както стоят хората и танците трябваше да спрат в същия миг, защото никой не искаше да настъпи дребосъчето или да се препъне от него. Една-две минути цялата стая беше на негово разположение и, тъй да се каже, той командуваше положението и изправен там, се оглеждаше, сякаш искаше да каже като Джон Силвър от „Острова на съкровищата“: „Тук съм и тук ще си остана, и можете да бъдете

сигурни в това!“. В края на краищата Сейджо трябваше да го махне оттам насила въпреки неговото ритане и писъци. В това време Чикани (светецът!), поживял в града и научил там едно-друго, беше намерил сандък ябълки, които някой бе докарал от търговския пункт, и след като откри, че не може да излапа повече от една, беше започнал да ги пренася и да ги крие, а когато го заловиха и задържаха, устрои истинско цирково представление, съпроводено от нови писъци. С надеждата да ги умири Сейджо започна да им дава комати банок, та да се приберат да спят. Но те не искаха да останат в стаичката си и току изскачаха да изпросят още хляб, тъй че непрекъснато тичаха напред-назад с тия подкупи, а можеше с положителност да се каже, че дори да се тъпчеха цяла нощ, надали биха могли да изядат и половината.

Най-после, уморени от дългото пътуване и преживелиците, те се прибраха окончателно в спалнята си; плътно притиснали нос до нос, вкопчили се с ръчичките си в кожухчетата, те се пренесоха в Страната на дрямката, забравили всичките си мъки, всичките дълги изнурителни дни на самотността.

А след това по цял ден и всеки ден къщичката за игра и езерният бряг кънтяха от викове и смях, както бяха кънтели, преди да ги напусне Чикани. Започваше вече да им се струва, че нищо подобно не се е случвало наистина, че то е било само един страшен сън. Хижата; стояла толкова дни празна и изоставена, отново се изпълни с радост. В размякнатата пръст на брега пак имаше следи от крачка, чиито собственици, както Двукраките, така и четирикраките, са били тъй близо до опасността да не могат да оставят вече следи... никога... никъде.

Чилауи, негодникът, пак стана същият дързък, калпав пират и също толкова своенравен, както преди, или малко повече, ако питате мен. Той редовно изчезваше, както и по-рано, но можеше със сигурност да се каже, че ще бъде също така редовно намиран, и то с цял куп провинения, а когато го хванеха на местопрестъплението, започваше своя обичаен танец и падаше по гръб с голям писък било от възторг за извършената лудория, било просто тъй, от проклетия. Макар и двамата да ставаха вече доста големи, Чикани се беше отказал от състезанието кой ще порасне по-бързо, което бе правило толкова трудно човек да ги различи един от друг, и бе позволил на Чилауи малко да го изпревари. И така си остана, тъй че Чикани все още си

беше Малкия Малчо, кротък и нежен в държането, както и преди. Не че беше добричък през цялото време — подобно нещо би било прекалено за него. Но нямаха брой случаите, когато се гушеше в прегръдките на Сейджо, както в миналото, притиснал нос колкото може по-силно в гушката ѝ, на определено местенце, което той си знаеше. И там се свиваше, затваряше очи, пуфтеше, сумтеше и тихичко скимтеше от щастие, също както го бе правил толкова често насън на самотното си малко легло в кухнята на надзирателя. Сега вече никога нямаше да е самотен... и той отваряше едното си око и поглеждаше, за да се увери, че е още тук, че не е само някой от неговите сънища!

Сега всичко беше същото, както преди, и дните бяха изпълнени с работа и вълнения — с плуване и ровене, с въргалие в тинята, сресване и приглаждане на кожухчетата, с игра на криеница под лодката, с боричкане и строене на мъничкия смешен бобров дом, който не можеше и не можеше да ги запази от дъжд. А после, след като всичката тая работа и игри свършеха за деня, уморените къси крачета провлачаха мокра диря до хижата, а там ги чакаха малки чинийки (същите чинийки!), пълни с варен ориз или мляко, или — в специални случаи — дори и малко сладко, сетне по хубав комат банок на всеки за лека нощ и дълъг сън на мекото, топло легло.

И тъй измина щастливото лято.

Настъпи есента, а с нея Дните на падащите листа, Тихите дни. Беше дошло време да се заведат Чилауи и Чикани обратно в стария им дом. Защото сега трябваше да им се даде възможност да заживеят отново живота, за който са били предопределени, по начина, по който живее цялото боброво племе. През зимата щеше да е невъзможно да набавят достатъчно вода за техните нужди, нито да ги пренасят от място на място, както през лятото. Тъй Гитчи Мигуон извика един ден децата при себе си и много внимателно им обясни всичко това, каза им, че бобрите, които скоро щяха вече да растат^[1], нямаше още дълго да се чувствуват добре, ако останеха да живеят по такъв неестествен за тях начин, и че много скоро ще трябва да ги закарат при родителите им, за да заживеят тъй, както им е наредил Великия дух на Пустошта.

Децата бяха разбрали от известно време, че това ще трябва да стане, макар че никога не бяха го споделили едно с друго. Колкото повече се приближаваше денят на раздялата, толкова по-тиха и по-замислена ставаше Сейджо и прекарваше дълги часове с малките си

любимци, които скоро нямаше вече да бъдат нейни; а те, весели и жизнерадостни, играеха с нея все тъй безгрижно, без да се замислят за бъдните дни, които щяха да бъдат щастливи дни за тях.

А Сейджо ги обичаше толкова много, че не помисляше колко самотна може би ще бъде тя, когато те си отидат, а си мислеше колко щастливи ще бъдат, когато видят отново баща си и майка си. „Как може да ми е мъчно?“ — питаше се тя, а сетне казваше високо, с доста треперещ гласец:

— Аз съм много щастлива. Щастлива съм. Сигурна съм, че съм щастлива!

Да, Сейджо, ти беше щастлива, както ся щастливи винаги ония, които не вземат, а дават.

* * *

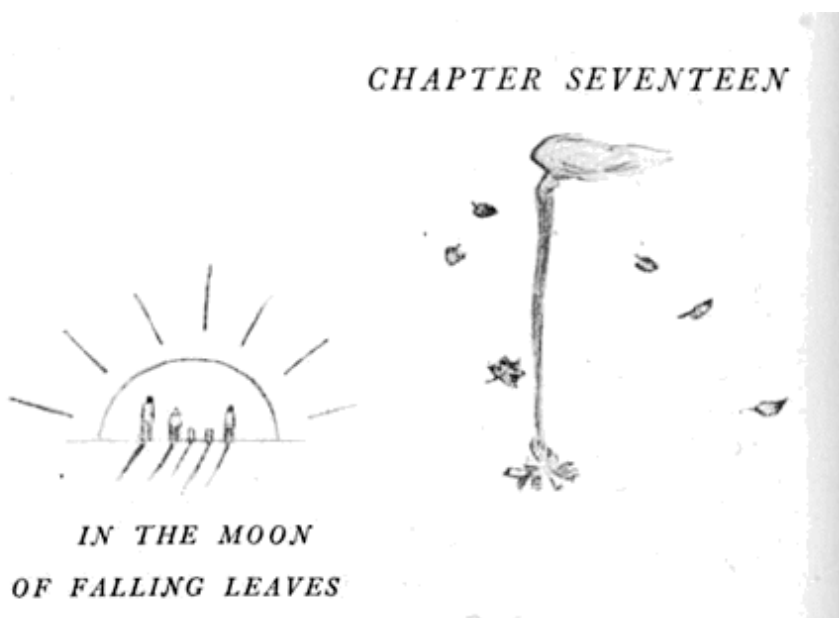
И тъй, една октомврийска сутрин, в Месеца на падащите листа, когато хълмовете бяха обагрени в червено, кафяво и златно, Чикани и Чилауи — Малкия Малчо и Големия Малчо — се сбогуваха с малката си стаичка и с хижата, където бяха препрали щастливите, безгрижни дни на детството си. Те се разредиха с малкия клатец се бобров дом, с колибата за игри, пътеката към езерото и всичките места, откъдето се гмуркаха във водата, оставиха ги далече там, на брега, влязоха в старата си кошница от брезова кора, която им бе служила така добре толкова дълго време, и потеглиха на последното и най-важно, пътешествие в живота.

И когато се настаняха върху дъхавите си легла от сладки билки, на тях и наум не им идваше какво велико събитие ги чака.

[1] Бобрите растат много бавно и се развиват напълно едва след три години. — Б.а. ↑

17.

В МЕСЕЦА НА ПАДАЩИТЕ ЛИСТА

Това щеше да бъде голямо събитие.

Сейджо беше нагиздена с пъстрата си карирана рокля, с най-новия си и най-ярък шал и с красивите, везани с маниста мокасини. Шапиън и Гитчи Мигуон бяха облекли най-хубавите си дрехи от еленова кожа, които носеха само в много специални случаи, а сега ги бяха наново опушили до гъст, кадифенокафяв цвят. Върху известната кошница Сейджо беше нарисувала листа и много пъстри цветя, птички и животинчета, та Чилауи и Чикани да си имат другарчета в това последно пътешествие, което ще направят в нея; а с голямото бяло перо, закачено на дръжката, и всичките нарисувани картинки кошницата нямаше вече вида на стара, а изглеждаше съвсем нова. Вътре с грижовна обич беше наредила легло от сладки дъхави билки и прикачила в малка кожена торбичка, разкрасена цялата с игли от бодливо свинче, двете много скъпоценни чинийки.

Същото кану, което ги бе носило тъй вярно и тъй сигурно, и бе споделяло с тях толкова много приключения, и то не беше забравено.

По него нямаше сега никакви следи от пожара. Беше боядисано в яркожълт цвят, както преди, и имаше ново око (не толкова свирепо, колкото предишното — доста весело око, ако човек се погледеше в него) и чудесна нова опашка. И имаше много горд вид, сякаш знаеше, че това няма да е обикновено пътуване; опашката му се развяваше игриво за окото, когато тръстиките се мяркаха и кимаха край него, като че ли намигаше, сякаш собственикът му беше много доволен от нещо.

Така те потеглиха към Реката на жълтите брези, която бе някъде в синкавата далечина, сред Хълмовете на шепнещите листа, родното място на Чикани и Чилауи.

Шест дена пътуваха те. И колкото по-нататък отиваха, толкова по-тих ставаше въздухът, толкова по-спокойни водите. Всяка нощ дълги върволици диви гъски прелитаха над тях на юг и пляскането на крилете им се чуваше много ясно в тъмнината. Всяка сутрин слънцето изглеждаше по-голямо и по-червено, листата по-ярко обагрени. Защото гората е много красива в дните на сиромашкото лято през Месеца на падащите листи.

Сейджо беше действително истински щастлива — съвсем противно на очакванията ѝ. За да запази това чувство, тя все си напомняше, че малките ѝ, толкова обични приятели, малките ѝ братчета, ще бъдат по-добре, отколкото са били досега и скоро ще бъдат под по-добри грижи, отколкото може да им отдели тя — че те си отиват у дома, при своите близки. Тя знаеше: дните за игра бяха почти свършили за тях, те ставаха по-сериозни. Скоро щяха да започнат да работят, както, рано или късно, се налага да работят всички горски животни и почти всички хора; така е, съгласяваше се тя (не сте ли забелязали колко лесно е да се съгласиш в себе си?), те за това са и създадени: не само да бъдат любимци, а и за работа. И това си беше наистина тъй, само по този начин те щяха да бъдат наистина доволни.

И все пак от време на време сърцето ѝ се свиваше от болка, а очите се премрежваха и замъгляваха, но тя бързо ги бършеше с ръка и си казваше: „Аз само съжалявам себе си. Само от егоизъм. Трябва да правим това, което е най-добро за тях. Щом толкова ги обичам!“ И бодро поглеждаше дърветата и езерото наоколо, надзърташе в кошницата, погъделичкваше смешните, приличащи на кесийки уши и си мислеше колко хубаво би било, ако можеше да види какво ще стане и да чуе какво ще си кажат, когато влязат в бобровия дом!

Дано баща им и майка им и другите бобърчета излязат да ги посрещнат, та да може да ги види всички заедно! И тя се надяваше — о, колко много се надяваше! — че никой ловец никога не ще ги намери!

Последната вечер от пътуването те спряха да нощуват сред боровите в същото онова хубаво кътче, където за първи път видяхме Гитчи Мигуон да обядва преди толкова време край поточето, което вземаше началото си от бобровия вир. И тая паметна вечер, след като се навечеряха и прибраха всичко, когато се стъмни, и весело запламтя лагерният огън, Голямото перо каза, че имал да сподели с тях нещо важно, нещо, което искал да им каже най-накрая.

И всичко бе тъй тихо, когато децата седнаха до разискрения огън. И Чилауи, както седеше, без да се мръдне, до кошницата, навел глава на една страна по бобърски, като че слушаше; и Чикани, заврял глава в скута на Сейджо, спотаен като мишка, и той сигурно слушаше. Широката и дълбока река, която течеше тъй безшумно и бързо край тях, и тя чу всичко и без съмнение го заповтаря безброй пъти чак до първите си бързеи. Дори огромните мрачни дървета, изправили се тържествено и безмълвно около стана с люшкащи се насам-натам сенки от огъня, като че и те също слушаха това, което той говореше.

— Сейджо, Шапиън — започна Гитчи Мигуон, — това е последната нощ, която ще прекараме с Чикани и Чилауи. Утре те ще се върнат при своето племе, за да заживеят по свой начин. Много приятни бяха дните, които те прекараха с нас. Те донесоха много радост в нашия дом и светлите дни на лятото станаха по-светли, защото те бяха дошли при нас. Аз ги намерих на това място, болни и безпомощни, на умирање. Сега те се връщат тук пак здрави и силни, готови за живота, който ги чака. Приключенията им се свършиха и те ще бъдат пощастливи, отколкото бяха досега. Мога да ви успокоя само с това: тях никога никой не ще убие.

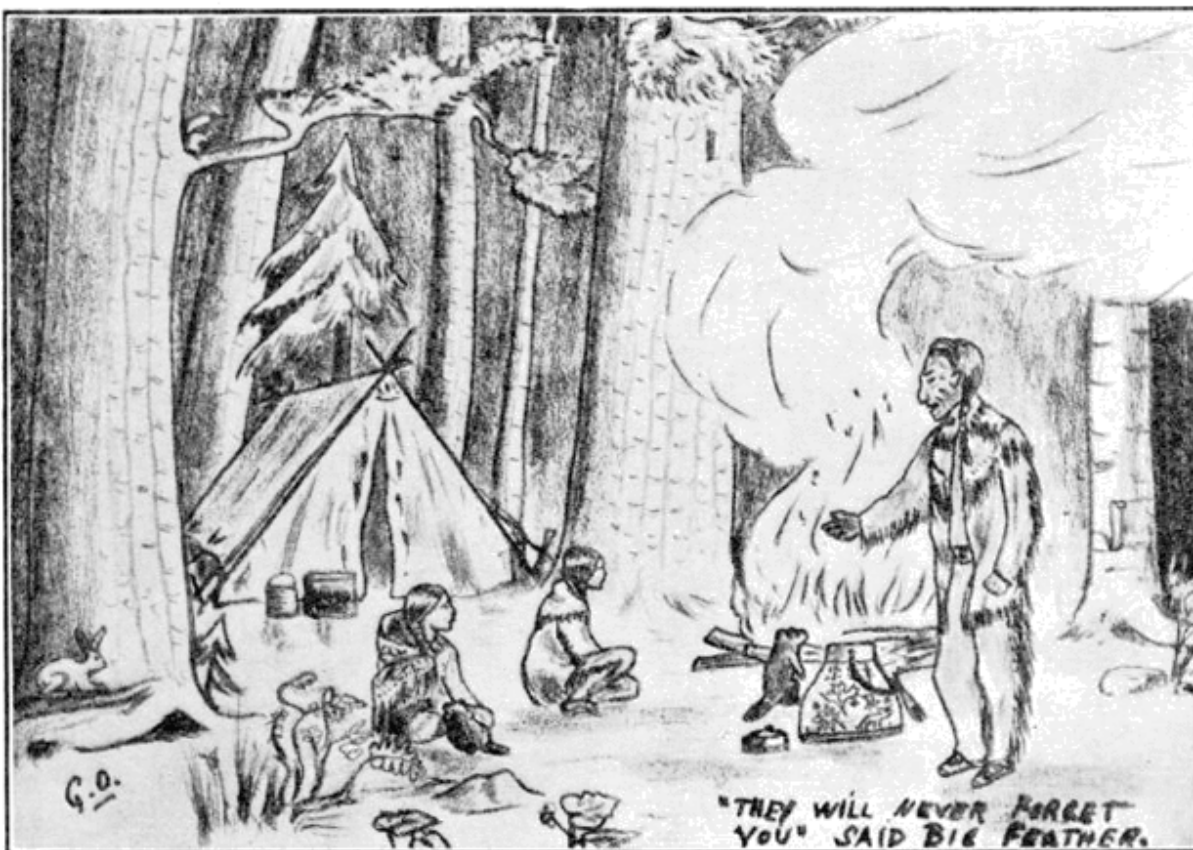
На това място от Сейджо се изтръгна полугласно възклицание, една чута въздишка, но тя сложи пръст на устните си, за да я върне обратно. Гитчи Мигуон продължи:

— Вие видяхте вожда си да танцува Ши-ши-гуън, Танеца на дрънкалките; това беше Уобино, специално заклинание, и той заповяда никой индианец никога да не ходи на лов за бобри на това място или около него. А бели хора тук никога не идват. Това е мое ловище, но аз никога не ще им направя нещо лошо, нито на тях, нито на семействата

им: все едно, че ще убия малки дружелюбни човечета. Защото те направиха децата ми щастливи; ако можеха да разбират, щях да им благодаря. Каквото и да стане, тях никога не ще заплашва опасност. Утре, когато ги пуснете, аз ще надам бобровия вик, звука, с който те се викат един друг. Младите в бобровия дом надали ще чуят, но може би старите ще излязат и ще ги поздравят. Не мога да бъда сигурен, но ще се опитам.

Сейджо силно затисна устата си с ръка, тъй че тоя път не се чу никакъв звук^[1]. Тъкмо в тоя миг някъде от планините се понесе нисък стенещ вик, засили се за малко и пак заглъхна в безмълвието: диво, пълнозвучно, но издаващо самотност ридание — вълчи вой. Гитчи Мигуон замълча, докато замре и сетният отглас, и всички се послушаха; индианците не се страхуват, от вълците, както някои други, а гледат на тях като на свои събратя ловци и ги наричат Самотници. После той продължи:

— Големия Малчо и Малкия Малчо — той се усмихна на тия имена — никога не ще ви забравят съвсем. Бобрите не са като другите животни, те много приличат на хората и не се променят бързо. Опознаят ли ви веднъж, приятелят ли се с вас, не забравят. Те ще си останат ваши завинаги. А сега най-хубавото от всичко. — Никой не издаде звук, нито дори вълкът! — Веднъж на годината, в Месеца на падащите листа^[2], когато листата на гората се ронят навред като ярко боядисани червени и жълти снежинки и дивите гъски летят в облаците през небето, вие ще идвате тук, на родното им място, ще оставате за известно време край техния вир, ще наблюдавате вечер и ще ги виждате да плуват, да работят, да играят. Много е вероятно да идват при вас, тъй че ще можете да им говорите, може би дори да ги галите. Може би те не ще си спомнят всичко и много от нещата, които са видели с вас, може да се заличат в паметта им, но *вас* те *никога* не ще ви забравят. Казвали са ми го старите мъже, които са много мъдри. На младини и аз съм го наблюдавал. Това са думите ми, деца мои.

Те никога не ще ви забравят — каза Голямото перо

И това бяха думи, които изтръгнаха от сърцето на малката Сейджо последните следи на скръбта... може би не съвсем, защото в края на краищата тя беше само малко момиченце и сега се отказваше от всичко, каквото имаше — от тия две мънички създанийца, които обичаше, както може да обича само едно малко момиченце. Но татко ѝ каза, че те не са човечета с къса памет и — помисли си тя: „Аз ще закача кошницата ниско до земята, ще оставя и чинийките, където те ще могат да идват да ги видят, за да не забравят.“ И тая нощ, легнала на постилката от балсамови клони с Големия Малчо и Малкия Малчо, свили се на кълбо в прегръдките ѝ за последен път, тя премисляше всичко, което се бе случило, откакто ги бе получила в онзи паметен рожден ден, как са се веселили заедно и как щастливо са завършили всичките им патила; мислеше си за всичко, което бе казал баща ѝ — как щял да ги повика и може би старите бобри щели да излязат, и така нататък... и ѝ се струваше, че ще е срамота да проспие тая най-последна нощ. Затова остана будна, заслушана в тихото дихание на Чилауи и

Чикани, докато най-после отпусна малката си, изпълнена с толкова мисли главица до двете влажни нослета, които пуфтяха и сумтяха, дори похъркваха сегиз-тогиз, и скоро замина заедно с тях в Царството на забравата.

На другия следобед, тъкмо когато слънцето залязваше, по времето, когато дивите бобри се събуждат от сън, те всички бяха до вира на Бобровото племе. Точно оттука Чикани и Чилауи, двете загубили се мънички дребосъчета, бяха започнали своето Велико приключение, чийто край вече идваше.

Тъй или инак, всичко тук си беше горе-долу същото, както когато го видяхме за първи път през май, Месеца на цветята. Вирът бе пълен и преливаше през напълно здравия яз, а бобровият дом все тъй се издигаше като огромна тъмна могила високо над заблатената местност. Но вирът нямаше изоставен вид. Навред личаха следи от скорошна работа и можеше да се помисли, че тук се е трудила група работници със секири и лопати. Но всичко това бе работа на два бобъра, защото малките не влизаха много в сметката през първото лято. Стените на дома бяха дебело измазани с кал, за да пазят от студ, а пред него плаваше грамаден сал от дънери, пръчки и клони — запасът им храна за през зимата. От различни места на брега нагоре към гората водеха гладки, добре поддържани тесни пътеки, а край тях се виждаха много пънове от наскоро отсечени дървета и по тях ясно се виждаха следи от боброви зъби. Повечето от самите дървета бяха изчезнали и сега бяха скрити под сала, само няколко дънера лежаха близо до водата, нарязани отчасти на парчета, и с това издаваха работата на бобрите и къде сега се запасяваха за приближаващата зима.

Тук беше много тихо и спокойно и кръгът от безмълвни дървета се отразяваше ясно в гладката водна повърхност, но върховете им не бяха вече зелени, както бяха, когато ги видяхме последния път, а червени, жълти и кафяви, нашарени от сланата. Навред в смълчаната гора се рееха, кръжаха, шумоляха капещи листа.

Гитчи Мигуон се поотдалечи, а Сейджо и Шапиън занесоха кошницата до самата вода. И там под висока сребриста топола вдигнаха капака.

Шапиън бръкна вътре, погали пълничките телца с копринена козина и рече: „Сбогом, Ничи-ки-уенси; сбогом, Малки братчета“, но не много високо, понеже гласът му малко трепереше, а един мъж трябва да се пази от подобни неща пред жени, нали знаете! След това той стисна двете ръце на сестра си в своите и ѝ каза:

— Не скърби, сестро. Всяка година, когато листата почнат да капят, както сега, аз ще те довеждам тук да ги видиш. Много нещо сме видели и правили заедно и ние ще ги помним винаги, както и те няма да ни забравят. Така каза баща ни. Сега тях ги чака щастието. За цял живот.

— Да — отговори тя шепнешком. — Зная: те ще са щастливи. Затова и аз трябва да бъда щастлива. — И тя му се усмихна. — Благодаря ти, братко.

Тогава Шапиън се отдалечи при баща си и остави Сейджо сама. Тя притисна бобърчетата до себе си, само за миг, и пошепна в малките черни ушенца:

— Сбогом, Чилауи, сбогом, Чикани, мои Малки братчета. Да не се забравяме... *никога!*

Тя ги изпрати до самата вода, където остана да ги гледа, когато заплуваха. Те поеха напред през родния си вир с топчестите глави една до друга, каквито си бяха винаги: жилавият Чилауи, добродушен, своенравен и пълен с прищевки, и гальовният Чикани, тъжовен, мил и привързан. Още няколко минути и те щяха да изчезнат. И колкото големи и да пораснеха, в едно нежно, любещо сърчице те щяха да си останат две мънички, безпомощни бобърчета.

За Сейджо щяха завинаги да си останат Малчовци.

Когато те приближиха голямата пръстена крепост във водата, Голямото перо издаде проточен ясен звук — вика на бобър, който търси другарите си. Още веднъж звукът като музикална нота проехтя в тишината, и още веднъж. И тогава, съвсем неочаквано, една черна глава се появи на повърхността близо до дома, а после още една — големи тъмни глави и плувнали високо зад тях големи, космати, кафяви тела.

Сейджо почти не дишаше — всичко ставаше, както беше предполагала, без напълно да вярва: бащата и майката наистина идваха на зова на Гитчи Мигуон да ги посрещнат! Всичко се сбъдваше, *всичко...* О!...

Стояха неподвижно като дърветата, а старите бобри се приближиха бавно към Чикани и Чилауи, обиколиха ги един-два пъти, като ги оглеждаха, душеха и издаваха някакви ниски вълнуващи звуци; след това заплуваха до тях — големи глави и малки глави, събрали се сега заедно! Те плуваха равномерно и бързо напред (ах, прекалено бързо!), направо към дома, и оставяха подире си дълги трепкащи пътеки и веднъж или дважд се чу слаб далечен звук на детински гласчета. И тъмните глави, големи и малки редом, ставаха все по-дребни и по-дребни, отиваха все по-далече и по-далече, докато точно пред входа на бобровия дом потънаха под повърхността една по една без звук и се загубиха.

Големия Малчо и Малкия Малчо бяха у дома си.

А Сейджо стоеше съвсем неподвижна, като малка многоцветна статуйка с карираната рокля и хубавите мокасини, с шала, смъкнал се назад, и с лъскавите си черни плитки, блеснали от залязващото слънце. И тъй си остана тя, загледана в малкия вир с леко отворена червена устица, с черните си очи, грейнали като звезди, докато и последната кафява глава изчезна и докато сетният кръг се стопи върху водната повърхност.

И тъкмо тогава измежду златните шепнеци листа над главата ѝ се разнесе кръшната песен на малка пойна птичка белогушка. И мъничката перната певица извиваше тъй радостно песента си и гласът ѝ като че изпълваше тихата долина, а за Сейджо тая песен беше като вест на надеждата, щастието и обичта: „Мино-та-кийа — Това е добре“ — като че ли пееше тя. — „Ми-ми-ми-и-и... но-но-но-о-о... но-та-кий... но-та-кий... но-та-кий... а!“^[3]

И Сейджо, притихнала сред падащите листа, с очи, все още приковани към тъмната могила, дома на нейните бобри, тихичко си повтори: „Ми-но-та-кий-а“.

Тя закачи кошничката с двете мънички чинийки, с леглото от дъхави треви и с нарисуваните пъстри животинки, листа и цветя на нисък клон близо до земята и я остави там до бистрата неподвижна вода.

После се обърна, разпери ръце и събрала кураж за усмивка, изтича при баща си и брат си.

А сега образите изчезват и всичко избледнява. Нашето пътуване свърши, това е краят на приказката.

Докато вие слушахте моя разказ, припламващият огън сред вигвама е догорял и са останали само мъждукащите въглени. Зад нас върху стените от кожа падат нашите сенки, големи и тъмни.

Трябва да си вървим.

Ала понякога, когато седите съвсем сами в здрача на лятната вечер и нямате какво друго да правите, може би ще се сетите за тия две индианчета, които са били истински хора и са имали свои страхове и надежди, свои грижи и радости, съвсем същите, каквито имате и вие; ще се сетите за Чилауи и Чикани, двете бобърчета, които са ги обичали и които наистина са живели и са се обичали помежду си, могли са да изтърпят самотата, но са умеели също така и да бъдат щастливи.

Така ще можете да отидете още веднъж, в спомените си, до Хълмовете на шепнещите листа и да видите отново високите тъмни борове, които сякаш кимат и ви викат на минаване край тях; може да направите още едно пътуване с жълтото кану от брезова кора с неговото зорко око и весело развяна опашка.

А може би, ако седите много тихо и без да мърдате, ще сполучите да чуete шумоленето на падащи листа, вълшебния зов на Говорещите води и тихия, едва доловим звук на гласове — гласовете на горските обитатели, големи и малки, които живеят в тая огромна безлюдна страна, която е толкова далеч, толкова дива и въпреки всичко толкова прекрасна — Страната на Северозападния вятър.

[1] Индианците полагат много големи грижи да не прекъснат някого, когато говори. Ако един младеж заговори, без да са го подканили, това се смята за много лоша проява от негова страна. — Б.а.

↑

[2] Октомври. — Б.а. ↑

[3] Песента на белогушката, или пойното врабче, или канадското пиле, напомня по ритъм и по звук това, което аз се помъчих да възпроизведа горе. Белите горски жители тълкуват тая песен като: „О-о-о... Кан-а-да... Кан-а да... Кан-а-да... а“, а индианците твърдят, че птичката пее: „Ми-ми-ми... но-та-кий... но-та-кий... но-та-кий... а“.

Жаловитата, незавършена мелодия се чува навсякъде из северните гори през летните месеци и за мнозина от нас, наред с бобъра и бора, тя е символ на Пустошта. И понеже за ухото на индианеца в тая песен отекват успокоителните думи: „Това е добре“, ако някоя от тия птички запее на дърво, под което си застанал, това се приема като поличба за бъдно щастие. — Б.а. ↑

Издание:

Автор: Сивата Сова

Заглавие: Приключенията на Сейджо и нейните бобри

Преводач: Сидер Флорин

Година на превод: 1975

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: „Народна младеж“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1975

Тип: повест

Националност: канадска

Печатница: Държавна печатница „Тодор Димитров“

Редактор: Люба Мутафова

Художествен редактор: Петър Тончев

Технически редактор: Маргарита Воденичарова

Художник на илюстрациите: Сивата Сова

Коректор: Емилия Кожухарова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1784>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.